ИНТЕРВЮ
Новите министри Петър Чобанов и Анелия Клисарова
11

НЕВОЛИ
52% от българите стресирани на работното си място
8

НА ОРЪЖИЕ
Работниците от ВМЗ отново готвят протести
6

НАСТОЙЧИВОСТ
Еврокомисията със седем препоръки към България
9

Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Светът през 2030 година

Според службата за геополитически и икономически анализи и прогнози на ЦРУ

13

ДУМА®
ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК
1 лв.
www.duma.bg
ЧЕТВЪРТЪК | 30 МАЙ | 2013 ГОДИНА/23 | БРОЙ 122 (6526)

Започна ревизия на политиката „Борисов”

Спират приватизацията на „БДЖ - Товарни превози”, Вигенин реабилитира дипломати

Цветлин Йовчев ще предприеме пълна ревизия на всички дейности в МВР, преди да обяви реформи и кадрови промени в ръководството. Заявката той направи при встъпването си в длъжност. За да излезем от кризисната ситуация, трябва да проведем сериозни реформи, защото забавянето им може да доведе до загуби на функционалност в системата, обяви Йовчев.

“Ще се опитаме да спрем приватизацията на “БДЖ - Товарни превози”, заяви вчера новият министър на транспорта и съобщенията Данаил Папазов. Решението си той мотивира с острата нужда от работни места и добави: “Нищо прибързано няма да правим, ще работим планирано и обосновано”.

Кристиан Вигенин ще реабилитира кадрите на службите отпреди 1989 г., стана ясно от първите му изявления. “Начинът, по който тези хора бяха унижени, е едно от недостойните действия на предишния кабинет и на предишния министър. Ще направим така, че всеки да бъде оценяван според своите способности и качества”, обясни Вигенин.

2, 3, 4, 6

Снимка Мариета ТОМОВА

Кабинетът на Пламен Орешарски тържествено положи клетва в Народното събрание вчера. Със 120 гласа “за” и 97 “против” новото правителство на “държавността, развитието и справедливостта” получи доверие да се бори с острите социални проблеми на страната

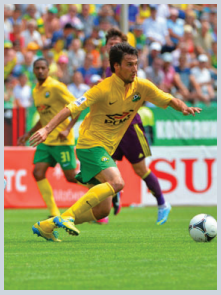
Вигенин ще реабилитира кадрите на ДС във външното министерство

4

Тест за оцеляване завладява столицата

28

Ивелин Попов е №2 за сезона в Русия

31

НЯКОЛКО ДУМИ

Таня ДЖАДЖЕВА

ВСИЧКО НА МАСАТА

Никакъв толеранс няма да има за Орешарски. Той го знае, нищо, че вчера помоли за поне няколко дни. Знае добре, че няма право да моли за толеранс народ, докаран до унизителното състояние на безгласен, унизен, вегетиращ поданик. И министрите му знаят, че не могат да искат търпимост. Никой няма да ги чака да се помотаят, да свикнат, че да се раздвижат. С думи прости, народът иска от тях да почнат да копат. Веднага.

Вцепенените физиономии на Борисовата клика издаваха, че тези особи едва вчера взеха да осъзнават, че загубиха безвъзвратно единственото, заради което съществуваха - безнаказаното властване. По някои лица имаше изумление, по някои - истерия, по някои - откровен страх.

За дерибея обаче милост не може да има. Всичко на масата. От Йовчев чакаме истината за МВР. Драго Стойнев е длъжен да каже всичко за черните дупки в енергетиката. От Вигенин чакаме истината за погрома, нанесен от Младенов върху дипломацията. Адемов и Греков са длъжни да изринат всички сатрапи по бюра на труда, агенции, филиали, стопанства, служби, инспекторати и прочее гербаджийски феоди. Папазов е длъжен да каже колко стотици милиони изсмукаха от транспорта. Михайлова няма друг ход, освен да извади истината за всички далавери в екологията. Чобанов е длъжен да разобличи геноцида, извършен от Дянков.

От вас се иска безпощадна работа, уважаеми министри. Не властване. Иначе няма да стане нищо. Няма шанс някой да ви повярва, че искате наистина да изрежете тумора. А без да го изрежете, няма как държавата да си върне нормалността. От вас зависи.

23
4

ISSN 0861-1343

EUR: 1.95538 | USD: 1.51006 ⇩ | GBR: 2.28232 ⇩ | CHF: 1.56717 ⇧

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 30 МАЙ 2013

След 5-часови дебати

Разгорещени страсти, политически нападки и лични обвинения съпътстваха дебатите

Юлия КУЛИНСКА

След близо 5-часови разгорещени и бурни дебати парламентът одобри кабинета "Орешарски". Много преди да започне пленарното заседание, кулоарите на парламента се изпълниха с журналисти, които предизвикаха суматоха пред стаята на "Атака" в очакване да научат каква ще е позицията на националистите. Оживление предизвика Волен Сидеров, който се появи със засилена охрана. По-късно той обясни гардовете с това, че към него са били отправени заплахи от ГЕРБ. Ще видите с действията ми, отговори той на въпрос дали наистина ще е троянският кон при кворума.

Председателят на НС Михаил Миков удари звънеца за началото на заседанието в 9,05 ч. С ръкопляскания и възгласи на доволство беше посрещнат кворумът от 121 човека. Минута по-късно стана ясно, че решаващият глас е на Волен Сидеров.

Веднага след регистрацията депутатите от ГЕРБ, предвождани от Бойко Борисов, напуснаха демонстративно и гневно пленарната зала. През целия пленарен ден ГЕРБ излизаха и се връщаха в залата.

Не правим демонстрация, ще гласуваме против кабинета, навъсено обясни Борисов в кулоарите. Той учуди журналистите с откровението си, че който поеме управлението в този момент, заслужава уважение. По-добре с такова правителство, отколкото без него, в крайна сметка каза бившият премиер.

След като парламентарният шеф Михаил Миков прочете указ 99 на президента, с който Плевнелиев предлага на НС да избере Орешарски за премиер, в залата се върнаха народните представители от ГЕРБ и на парламентарната трибуна застана Бойко Борисов. Знаем колко е трудно да си премиер в най-тежката криза в света и затова правителството трябва да заработи час по-скоро, заяви той. Борисов изрази задоволство, че Орешарски вече има имената на министрите. "Винаги давам доверие напред. Да се надяваме, че след като вече са ви дадени и представени, сте ги одобрили и това са добри професионалисти", подчерта Борисов. Той призна, че не случайно Станишев е избрал за премиер Орешарски, и определи това като много отговорно. "Нашата врата като партия към вас самия, г-н Орешарски, остава отворена, и когато пожелаете, ако се обадите и ви откажа, тогава излезте на трибуната и кажете, че не съм си удържал думата", опита се да умили залата той. В края обаче Борисов отново намекна, че министрите на Орешарски са избирани от някой друг.

Само от уважение към вас няма да спомена нищо за вашите министри и къде и как ги намирахте, отговори Орешарски. "Благодаря ви за съветите, особено във финансовата сфера. Ще разчитам за тях", иронизира Орешарски в репликата си.

Очакваме всички калинки да отлетят от администрацията, но да не бъдат заменени с нови червени, пожела Янаки Стоилов.

Вместо да стои в залата и да бъде отговорен за бъдещето на страната, Борисов отиде да пуши пури с Вежди Рашидов, размаха пръст от трибуната Волен Сидеров. Той призова ГЕРБ да познаят страданието, защото след рязането на лентички трябва да следва катарзис.

С взаимните нападки и обвинения пленарното заседание заприлича на парламентарен контрол, след като изненадващо за журналистите на трибуната застана Цветан Цветанов. Той истерично започна да обвинява всички останали депутати, като им припомни колко добре ГЕРБ са се справили с управлението и колко образовани и добри министри са имали. Изказването на Цветанов беше изпъстрено с откровени лични обиди към някои от членовете на кабинета "Орешарски".

Цветанов, вие трябва да си мълчите, защото за 4 години нямаше нито един осъден министър и аз дълбоко се надявам вие да сте първият, репликира Антон Кутев и напомни на Цветанов за апартаментите му. От мястото си скочи и Делян Пеевски, който предупреди: "Цветанов, виждам, че сте изнервен много. Недейте да атакувате, защото се страхувате. В очите ви се чете. Спрете с лъжите си и стига се обяснявахте за апартаментите, ще излезе истината за тях, аз ви обещавам". Цветанов отвърна, че се гордее с това, че е завършил НСА и че има следдипломна квалификация "Право". Той нападна Местан с думите, че не си е представял, че ДПС ще бъде оглавявана от агент на ДС. Веднага последва отговор на лидера на движението: "Децата на ДС не могат да бъдат съдници на ДС". Местан изказа мнение, че Бойко Борисов би трябвало да е най-притеснен от това какъв политически Франкенщайн си е отгледал. И аз не съм предполагал, че един изкуствурник може да стане министър, както и че пожарникар може да бъде премиер, но това са фактите, не остана длъжен Местан.

Местан произведе и новина в отговор на нападките на Цветанов, че няма езиковедка да ръководи спорта. Той съобщи, че заместник-министър с ресор "Спорт" ще бъде гимнастикът-легенда Йордан Йовчев.

СЕРГЕЙ СТАНИШЕВ:

Орешарски е способен да носи тежката отговорност

Пламен Орешарски е способен да носи тежката отговорност, заяви лидерът на БСП Сергей Станишев. Той изрази своята увереност, че под управлението на Орешарски страната ще бъде в сигурни ръце на изграден държавник, за когото интересът на гражданите ще бъде водещ. Премиерът е символ на предсказуема държава, растеж, работни места, инвестиции, изтъкна Станишев. Лидерът на социалистите напомни, че позицията на Орешарски винаги е била точно претеглена и когато е виждал реалните нужди на обществото, винаги е намирал начин да подпомогне определен сектор, без да застрашава стабилността. "Орешарски е символ на предсказуема държавна политика към бизнеса и хората, на растеж, работни места, инвестиции. Той е символ на нарастващите доходи и социалната ангажираност на българската държава", добави Станишев. Той припомни, че новият премиер не е член на БСП, но в най-тежкия период на лявата остана лоялен и коректен към политиките ѝ.

Сделка няма да има, компромис с беззаконията няма и не може да има, отсече Станишев. Това е програмно правителство и това е неговата уникалност, наблегна той. В продължение на 4 години живеехме в лъжа и в два свята, виртуален и реален, но това вече свърши, коментира Станишев.

Трите основни стълба на правителството са държавност, развитие, справедливост, отново поясни Станишев. Той отбеляза, че водещото в кабинета не е партийното начало, а професионалните качества, способността да се решават реалните проблеми в съответния сектор.

БСП като мандатоносител носи отговорност за действията на МС, ще бъде много силно подкрепяща, много взискателна към това да не се отклоняват бъдещите министри от ангажиментите в програмата, категоричен бе Станишев. Той гарантира, че те ще работят за хората и само това може да възстанови бавно доверието към държавата. Ясните послания на Орешарски са върховенството на закона, конструктивна работа с европейските институции, департизирането на МВР, възстановяването на държавността, обобщи Станишев.

„СИМЕТРИЯ НА ВРЕМЕТО" ЗА ДЕПУТАТИТЕ

Преди гласуването на кабинета на Пламен Орешарски в парламента вчера лидерът на БСП Сергей Станишев каза, че на всички народни представители е предоставена книгата "Симетрия на времето", събрала срещи и разговори с академик Дмитрий Лихачов. Тя бе издадена от Национално движение "Русофили". Станишев призова всички депутати да обърнат внимание на книгата, защото в нея имало много цитати, които биха помогнали на страната в сегашната ситуация. Лидерът на БСП призова и тези, които не искат да я прочетат, поне да я прелистят, за да видят каква мъдрост е събрана там.

БСП като мандатоносител носи отговорност за действията на кабинета, ще бъде много силно подкрепяща и много взискателна, заяви Сергей Станишев

Депутатите от ГЕРБ си играеха вчера на "влез - излез" по време на дебатите за правителството

ЛЮТВИ МЕСТАН:

Не приемаме внушенията за нова тройна коалиция

Ще носим доблестно своята политическа отговорност и не приемаме внушенията за нова тройна коалиция, заяви лидерът на ДПС Лютви Местан. "Ако някога "Атака" е подкрепяла премиер, то той се казва Бойко Борисов. Ако някога "Атака" е подкрепяла партия, то тя е ГЕРБ", върна се той в годините, когато Бойко Борисов и "Атака" "бяха в здрава прегръдка". На бившите управляващи Местан припомни думите на Борисов от откриването на 41-то Народно събрание, че "този, който бъде номиниран за премиер, трябва да получи подкрепа от всички". Ще удържите ли на думата си от парламента или ще продължите да разхвърляте думи, попита риторично Местан.

Никоя цена не е по-скъпа от стабилната държавност, от европейския начин на живот на българските граждани, поясни лидерът на ДПС. Към Орешарски той се обърна с думите: "Вие ще получите нашата подкрепа, но няма да разполагате със 100 дни, а със 100 секунди толеранс, защото това са страстите български". Няма да имате комфорта на 8,2 млрд. лв. фискален резерв, не се знае какво още ще излезе, след като направите преглед във всички министерства и във всички системи на държавата, предупреди Местан. Очаквам това да бъде първото правителство на Народното събрание, а не да го превръщате във функция на едноличната ви воля, обърна се той към Орешарски.

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 30 МАЙ 2013

НС избра кабинет

Бившият здравен министър Десислава Атанасова пък се опита да зададе заядливи въпроси и да обвини наследничката си д-р Таня Андреева в липса на професионализъм. "Аз съм практикуващ лекар за разлика от вас и моля да не ме наричате колега. Никога досега не е имало по-малко доверие в здравеопазването. Имам 12 години стаж като практикуващ лекар и ще видите в бъдещия ми мандат какво ще направя и за лекарите, и за пациентите", не й остана длъжна д-р Андреева. В кавгата се намеси и Волен Сидеров. "Много обичам хора, които са вършили злини, да призовават към успехи. Г-жо Атанасова, вместо да питате колко болници ще открие новият министър, вие кажете колко болници закрихте вие - 17", посочи лидерът на "Атака".

Като последен ход от ГЕРБ се опитаха с процедурни хватки да провалят гласуването на новия премиер, излязоха от залата, после искаха поименна проверка на кворума и се оплакваха, че системата за гласуване не работи. Така се стигна до две гласувания за министър-председател. При първото Пламен Орешарски бе избран със 121 гласа за, 8 - против и без въздържали се. В този момент гербаджиите влетяха в залата и стана ясно, че 121-вият дал глас за Орешарски е Румен Иванов. Той се оплака, че системата погрешно отчела отрицателния му вот като положителен. Втория път вече гласуваха 217 депутати, "за" - 120, а против бяха депутатите от ГЕРБ - 97. От "Атака" не участваха в гласуването.

Структурата и персоналният състав на Министерския съвет бяха подкрепени от 119 гласа, 98 бяха против, въздържали се нямаше. След избирането му правителството се закле да спазва Конституцията и законите на страната и във всичките си действия да се ръководи от интересите на народа.

С думите "Вече работим!" новоизбраният премиер Пламен Орешарски напусна Народното събрание. Новоизбраните министри дружно се натовариха в микробус и заедно отпътуваха за церемонията в Министерския съвет.

Снимки Мариета ТОМОВА

Парламентът избра вчера програмен кабинет с премиер Пламен Орешарски

ПЛАМЕН ОРЕШАРСКИ:

НС гласува за кабинет на държавността, развитието и справедливостта

Народното събрание гласува за правителство, чиито приоритети са укрепване на държавността, икономическо развитие и повече солидарност и социална справедливост, заяви Пламен Орешарски. По думите му страната се нуждае спешно от обществено съгласие за спешни мерки за стабилизация, от институционално укрепване, заздравяване на демократичните принципи на устройство и повече солидарност. Ръководени от тези потребности, нашите програмни намерения са за полагане на основите на бъдещ догонващ икономически растеж, подчерта Орешарски.

"Укрепването на демократичното начало е ключова цел, необходимо е да се възстанови ролята и мястото на парламента. Да се погрижим за правата и свободите на гражданите. Важно е медиите да са свободни, да сме непримирими към корупцията, да има диалог със социалните партньори и гражданските формирования", подчерта Орешарски. Икономическото възстановяване е другото предизвикателство, което стои пред кабинета. Орешарски пое ангажимент правителството да изчисти бизнесклимата от административния натиск, да облекчи процедурите за стопанска дейност, да подпомогне стартиращите бизнес, да преразгледа ролята на държавата в икономиката. Според него безпокойство будят изкуствено формираните монополни образувания, които изкривяват пазарната обстановка и подтискат конкуренцията. Трябва да се обърне голямо внимание на децата и младежта, отбеляза Орешарски. Той поиска толеранс за успешното осъществяване на управленската програма от страна на всички, които милеят за България. Сигурно няма да успеем да станем богати и проспериращи, но задачата, която трябва да стои като минимум, е в края на мандата всички български граждани да имат повече надежди и увереност, че пътят е прав, че работейки за собственото си благоденствие, ще допринасят за цялото общество, заключи новоизбраният премиер.

МАРИН РАЙКОВ СТАВА ПОСЛАНИК В ИТАЛИЯ

Бившият служебен премиер Марин Райков става посланик на България в Италия. Вчера Министерският съвет публикува решение от 23 май, с което предлага на президента да освободи Ангел Чолаков от длъжността посланик в Италия и на негово място да назначи Райков.

На последното си заседание на 22 май служебното правителство е взело още 7 решения за дипломатически рокади и под всички стои подписът на Марин Райков. МС предлага на президента да освободи Филип Боков като посланик в Словения и на негово място да назначи Иван Сираков, както и да освободи Николай Иванов като посланик в Катар и да назначи Мирослав Зафиров.

Бранимир Заимов ще смени Емил Ялнъзов на посланическия пост в Ирландия, а Ангел Чолаков ще заеме мястото на Марин Райков като посланик във Франция. Кабинетът е номинирал Николай Милков за посланическото място в Канада, което до момента се заема от Иван Найденов. Секретарят на президента Росен Плевнелиев Кирил Топалов пък вероятно ще стане посланик на България при Светия престол и Суверенния военен хоспиталиерен орден на Свети Йоан от Йерусалим, Родос и Малта.

Барозу и Ромпой поздравиха новоизбрания премиер

Премиерът Пламен Орешарски получи поздравления за избирането си от председателя на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу, от председателя на Европейския съвет Херман Ван Ромпой и от шефа на ЕП Мартин Шулц.

"От името на ЕК и от мое име имам удоволствието да ви предам най-топли поздравления по повод назначаването ви за министър-председател на България. То идва в изключително важен момент за страната и за Европейския съюз като цяло. Вашето правителство има възможност да окаже значително въздействие върху стандарта на живот на българския народ", казва в поздравлението си Барозу.

"С нетърпение очаквам да се срещна с премиера Орешарски на следващата среща на Европейския съвет през юни. Сигурен съм, че премиерът и неговото правителство ще продължат да правят от България полезен участник в общия ни европейски проект", се казва в обръщението на Ромпой.

Волен Сидеров призова ГЕРБ да познаят страданието, защото след рязането на лентички трябва да следва катарзис

ВОЛЕН СИДЕРОВ:

Моят глас осигури заседанието на парламента

Гласът от "Атака", който осигури заседание, е моят, и за разлика от 97-те представители на ГЕРБ аз съм отговорен човек, призна лидерът на "Атака" Волен Сидеров. "Какво щяхте да спечелите, като провалите заседанието? Това ли е, г-жо Цачева, вашата представа за парламентаризъм? Колко пари струват приказките на г-н Борисов, че имало кризисен момент, че той бил много тежък този момент. Приказки, които не струват пет пари", обръсна се Сидеров към депутатите от ГЕРБ. Той обвини бившите управляващи, че с трикове се опитват да атакуват парламентаризма. Това няма да успее, предупреди Сидеров.

"Атака" е тази, която спря вашия път към властта. Знам, че много ви е яд, много сте озлобени, личи си по езика на агресията, която излъчвате. Спрях връщането на власт на една клика. Знам тази отговорност и опасността, която ме застрашава. В ГЕРБ действаха и действат кръгове - мутромилиционерски, знам как действат те - с мокри поръчки, с всякакви опити за смачкване", размаха Сирдеров пръст от парламентарната трибуна. Той беше категоричен, че ГЕРБ не заслужава управление. "Ще спрем и ще свалим управлението, което няма да ходи по българския народен интерес, ако то прави стъпки в ущърб на българския интерес, но заявявам ясно, че "Атака" не подкрепя кабинета "Орешарски". Очакваме действия, ние ще имаме контролни функции, ще бъдем много активни в предложенията си", предупреди Сидеров.

www.duma.bg
ДУМА
ЧЕТВЪРТЪК 30 МАЙ 2013

В 14,33 ч. Пламен Орешарски пое управлението

Оставям България в малко по-добро състояние, отколкото я заварих, категоричен бе Марин Райков

Веселка ВЕНКОВА

Снимка БГНЕС

"В период на криза всеки трябва да даде от себе си каквото може, пък да става каквото ще". Така перифразира известната мисъл на Лев Толстой новоизбраният министър-председател. Що за човек е онзи, поискал да бъде премиер на България в тази ситуация, питали напоследък приятелите на Пламен Орешарски. Нямам най-точен отговор и към този момент, признава премиерът по време на тържествената церемония в Гранитната зала на МС. Приемането на властта от новото правителство стана факт в 14,33 ч.

Ще направим всичко възможно аз и екипът ми в действията си да се ръководим от интересите на хората, рече се Орешарски. "Сигурно няма да станем богати, проспериращи, но задачата, която трябва да стои като минимум, е в края на мандата всички български граждани да имат много повече надежди и по-голяма увереност, че пътят е правилен, че могат да разчитат на предприемчивостта си, че, работейки за собственото си благоденствие, ще допринасят и за цялото ни общество", декларира той.

Пламен Орешарски обеща, че правителството му ще бъде открито към медиите, поиска толеранс от поне седмица-две, след които всички министри ще съобщят на обществото най-неотложните задачи и мерки, които ще предприемат.

С едно изречение - аз ви оставям България в малко по-добро състояние, отколкото я заварих. Така резюмира наследството си служебният премиер Марин Райков. Цифрите нямат значение, но ще цитирам две от тях: бюджетният дефицит в страната намаля с 446 млн. лв., а фискалният резерв беше увеличен с 1534 млн. лв., посочи той. Тези цифри ясно говорят за желанието на моя екип да управлява в условията на криза и на лишения за българския народ с ясното съзнание, че сме призвани да върнем страната на следващото управление в колкото е възможно по-добро състояние, добави той.

Райков пожела на новия кабинет поголяма обществена толерантност и кредит на доверие. "Първият атестат за държавничество е отказът от реваншизъм и от постоянни революции. Ако България има нужда от една революция днес, това е да преустановим практиката на перманентните революции, да започнем да си предаваме щафетата по начин, по който очаква от нас българският народ", каза служебният премиер.

Сигурен съм, че вие ще оправдаете очакванията, каза Райков и пожела на Пламен Орешарски максимален консенсус по основните приоритети на правителството и по всички въпроси, по които гражданите очакват решения.

Вигенин реабилитира кадрите на ДС във Външно

Новият външен министър ще реабилитира кадрите на службите отпреди 1989 г., стана ясно от първите изявления на Кристиан Вигенин. "Начинът, по който тези хора бяха унижени, е едно от недостойните действия на предишния кабинет и на предишния външен министър. Ще направим така, че всеки да бъде оценяван според своите способности и качества и тези хора да бъдат максимално полезни на министерството конкретно, но като цяло и на страната си, защото това е потенциал, който не бива да бъде разпиляван", обясни Вигенин. Предстои въпросът с т.нар. ДС посланици да бъде разгледан, подчерта той и отбелязва, че "всеки от тях ще може да се чувства полезен за страната си в МВнР или другаде, но е рано да коментирам в подробности".

Вигенин посочи, че има какво да се направи за повишаване на компетентността на състава както във Външно, така и в задграничните представителства, но няма да има масови "чистки". По спорната тема кой стои зад атентата в Бургас, Вигенин бе категоричен, че ще иска доказателства за участието на Хизбула в случилото се на летище "Сарафово".

Новият външен министър ще продължи курса към подписване на договор за добросъседство с Македония. "Позицията на България към Македония ще е твърда, но и разумна. Българската външна политика не може да прави резки движения, пътят, по който тръгна предишното правителство, трябва да бъде продължен, договорът за добросъседство трябва да бъде подписан", каза Вигенин.

СЪРЦЕ И ДУША В СОЦИАЛНАТА СФЕРА ИСКА АДЕМОВ

Веселка СПИРИДОНОВА

В социалната сфера трудно се случват чудеса, посочи новият министър Хасан Адемов. Затова промените в политическия кабинет ще бъдат подчинени на разбирането професионалисти да заемат местата, хора, които имат сърце и душа да работят за социалния вектор, обоснова се д-р Адемов.

Всички възможни мерки и програми в МТСП трябва да бъдат подчинени на основното изискване да генерират заетост и да създават устойчиви работни места, посочи министърът. Пари на капак няма да раздаваме, държавните пари ще отидат при най-нуждаещите се - това означава нови хоризонти пред социалното подпомагане, категоричен бе Адемов. Той посочи стабилизиращите мерки в плана "Орешарски" - за бъдещия зимен сезон, за подпомагане на първолаците, за увеличаване на майчинските.

"Социалните помощи ще се дават срещу ангажимент за огромотяване и квалификация и това е предопределено от структурата на заетостта. Надеждата ми е много бързо да стартира тристранният диалог", каза Хасан Адемов и обеща да взема решения съвместно със социалните партньори и гражданското общество.

По енергийните помощи министър Адемов каза, че предстои да бъде направен съвместен анализ с финансовия министър, за да се види с какви пари разполага държавата. Има идея да се разшири кръгът на бенефициентите по програмата за енергийно подпомагане. Според Адемов много важни са мерките за стимулиране на предприемачеството, защото то създава работни места. Необходими са и промени в трудовото законодателство, посочи Адемов и обеща контрол върху сивия сектор.

ЦВЕТЛИН ЙОВЧЕВ:

По действията ми ще познаете чий човек съм

По действията ми ще познаете чий човек съм, заяви новият министър на вътрешните работи Цветлин Йовчев при приемането на властта. Ще направя всичко възможно да поддържаме системата в това състояние, в което ще гарантира ефективно противодействие на престъпността, охрана на обществения ред и охрана на държавната граница, посочи Йовчев на първия си брифинг. "Всеки отговорен експерт, който има кураж, не би могъл да откаже". Така Йовчев мотивира приетата покана от Орешарски за поста.

Новият вътрешен министър очерта четири ключови направления на реформите в МВР: по-добра ефективност за противодействие на престъпността - битовата и финансовите престъпления срещу бюджета: контрабандата, кражбата на ДДС, неплащането на акцизи. Втората реформа е свързана с търсенето на много по-ефективен начин на изразходване, разпределение и управление на ресурсите. На трето място реформата ще бъде насочена към даването на категорични гаранции към обществото, че всяка от дейностите в МВР ще бъде съгласно закона. "Трябва да работим активно за повишаване на доверието на обществото. Ще има повече публичност, повече отчетност и ще намерим механизми, които да гарантират, че процесите в МВР ще са в интерес и в услуга на обществото", каза Йовчев по отношение на четвъртата посока в реформите.

Министърът ще се срещне с представителите на синдикатите в МВР, за да чуе очакванията и исканията им и да намери бързо диалог за подобряване на условията на труд на служителите.

Министрите в няколко думи

Амбицирани сме да изведем България от кризата. Не можем да обещаем чудеса, но стъпка по стъпка ще се постараем да подобрим живота на гражданите. Това заяви новият министър на икономиката и енергетиката Драгомир Стойнев.

Съдебната система не се управлява от министъра или от членовете на ВСС толкова, колкото от съвестта на всеки магистрат, заяви вицепремиерът и министър на правосъдието Зинаида Златанова. Обещавам да направя всичко по силите си, за да изпълня достойно тази функция, заяви тя.

Просветният министър проф. Анелия Клисарова обяви, че ще работи прозрачно, заедно с учителите и учените (интервю на стр. 11). Служебният министър Николай Милошев при предаването на поста "издаде", че нейн съученик е екс министър Даниел Вълчев и той щял да й дава съвети, които смята за разумни.

Ще работя с всички, които искат да работят за благото на страната и за сектор земеделие, каза проф. Димитър Греков при поемането на поста от проф. Иван Станков на официална церемония в МЗХ.

"Аз съм радетел проблемите на околната среда и изменението на климата да намерят мястото си във всички секторни политики в България". С такава заявка новоизбраният еко министър Искра Михайлова прие символично ключа от Юлиян Попов.

Създаване и осигуряване на условия за изпълнение на конституционно възложените задачи и отговорности на въоръжените сили и на МО и процесът на трансформация на Българската армия с акценти върху професионализацията и модернизацията. Това са двата основни приоритета, които Ангел Найденов посочи при приемането на поста министър на отбраната от досегашния министър Тодор Тагарев.

Световни агенции приветстваха избора на Орешарски

Изборът на новия министър-председател световните информационни агенции посрещнаха със специални статии. "Българският парламент одобри ръководеното от социалистите технократско правителство на премиера Пламен Орешарски, слагайки край на политическата безизходица в най-бедната държава-членка на ЕС", съобщи "Ройтерс". "53-годишният Орешарски, който е беспартиен бивш финансов министър, спечели поста, след като конкурентната партия ГЕРБ, свалена при протести заради ниския жизнен стандарт през февруари, не успя да си осигури достатъчна подкрепа, за да сформира кабинет, макар че спечели най-много депутатски места на изборите на 12 май", отбелязва "Ройтерс". "Франс прес" също смята, че гласуването на новото правителство слага край, поне засега, на политическата и социалната криза, започнала с протестите срещу бедността и корупцията, някои от които прерастнаха в насилие. От Франция припомнят, че Бойко Борисов, подал оставка на 20 февруари, е предизвикал провеждането на предсрочни парламентарни избори.

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 30 МАЙ 2013

Пушачите са невинни за проблемите в туризма

Загубите на бизнеса нямат връзка със забраната за пушене

Аида ПАНИКЯН

Туризмът не е в упадък заради въвеждането на забраната за тютюнопушене, категоричен е Румен Драганов, директор на Института за анализи и оценки в туризма. По думите му в момента българският туризъм стои изключително стабилно и въпреки въвеждането на ограничението преди една година, секторът бележи ръст. Нещо повече: в общите условия за подписване на договори за предоставяне на туристически услуги е записано, че България е страна с ограничаване на тютюнопушенето. Няма и оплакване от ни един туроператор след въвеждането на забраната, няма и рекламации заради забраната, увери Драганов.

Общо приходите в туризма за 2012 г. са над 2,9 млрд. евро, което е 2,2% ръст по отношение на чуждестранни гости в страната и ръст с 3,8% на чуждестранните туристи. Според Драганов не е ясно откъде се получават числата, според които туристическият бизнес губи от въвеждането на забраната. Той представи и данни за броя на работещите в сектора хотелиерство и ресторантьорство - през 2011 г. са били 159 200 души, през м.г. - 152 700, а през 2010 г. спадът на работните места в отрасъла е от 9 хил. в сравнение с предходната година. В същото време в 2/3 от хотелите ресторантите по морето са на открито, където не е забранено пушенето. В София от около 290 хил. места в заведенията за хранене над 180 хил. са на открито. Според Драганов сред основните причини за загубата на работни места в отрасъла са поскъпването на енергоносители, на продуктите, на транспорта и пр. Драганов припомни, че туристическите услуги у нас са значително по-скъпи от други страни - 7-дневна почивка в Тунис (199 евро) и Египет (около 299 евро), а в България - 465 евро. Драганов призова държавата да помогне на туризма не чрез връщане на пушенето в закритите заведения, а с намаляване на ДДС за хотелиерите от 9% на 7%, както бе доскоро; да бъде премахната туристическата такса, която хотелиерите плащат, защото това оскъпява услугата в сравнение със съседни страни; правителството да изработи специална програма или по програмите от еврофондовете или по общински програми да бъдат създадени нови работни места в туризма.

По-рано шефът на хотелиерската и ресторантьорска асоциация Благой Рагин подчерта, че едва 5% от заведенията са успели да наложат забраната и са готови да продължат с тези мерки.

25 пъти по-висок е рискът от развитие на рак на белия дроб и хронична обструктивна белодробна болест (ХОББ) в сравнение с непушачите, заяви д-р София Ангелова, специалист по белодробни болести от болница "Св. София" в столицата. Според наблюденията ѝ нараства заболеваемостта на пасивните пушачи. Тя е пресметнала, че 7-дневното лечение на влошено състояние на белия дроб струва на пациента 129.10 лв.

Тази година темата на 31 май е "Забрана на рекламата, спонсорството и промоцията на тютюневите изделия", припомни д-р Маша Гавраилова, експерт към сдружение "България без дим".

Снимка БГНЕС

Къща-паметник на културата гори вчера на метри от Математическата гимназия "Баба Тонка" в Русе. Имотът е частен, принадлежи на испански гражданин, но тъй като в момента е необитаем, често го населяват клошари. Предполага се, че те са предизвикали пожара поради непредпазливост

Пострадалите деца в катастрофи се увеличили за година

Аида ОВАНЕС

От 1 януари до 30 април т.г. в София са регистрирани 62 ПТП с деца, като 67 са ранени и едно дете е загинало. Тези произшествия са 15% от катастрофите в столицата, при които има пострадали. За същия период през 2012 г. катастрофите, при които има пострадали деца, са били 32, което е 10% от общия брой. Тогава не е имало загинало дете, а ранените са малко над 40. Това съобщи инспектор Асен Караджов - Столична дирекция "Полиция", отдел "Пътна полиция", по време на кръгла маса, посветена на безопасността на децата през летните месеци. Караджов добави, че загиналото във вторник дете в София е второто за т.г.

Караджов подчерта, че в 98% от ПТП, при които има пострадали деца, има нарушение от страна на водачите.

Най-"аварийният" за т.г. месец е април - ранени са 28 деца. Тогава времето се затопля, децата излизат навън, но все още не са възстановени навиците и рефлексите им за движение по оживени улици като участници в движението, коментира инспектор Караджов.

Неделя, понеделник и петък са дните, в които има най-много пострадали деца, сочат данните на "Пътна полиция". Най-много пострадали деца и юноши има в интервала 8-9 ч., 12-14 ч. и 17-19 ч. - времето, в което учениците отиват или се прибират от училище.

Шефът на спецпрокуратурата поиска еволюция на законодателството

За промени в законодателството призова административният ръководител на Специализираната прокуратура Светлозар Костов. На конференция, организирана от фондация "РискМонитор" на тема "Върховенство на закона и организирана престъпност", той коментира основните приоритети, които трябва да има държавното разследване. "Законодателството в сферата на противодействие на организираната престъпност трябва да се развие. Не го приемайте като критика, но е нужна еволюция", коментира Костов.

Като добър пример той посочи съществуващите в някои страни помощни звена от експерти към специализирани прокуратури, които "носят важно експертно знание, каквото прокурорите нямат". Прокурорът разказа, че в рамките на час експерти в Испания могат да направят пълен финансов и имуществен профил на дадено лице, докато у нас това отнема седмици. Според него е желателно да се работи и по посока на агентите под прикритие. Костов анализира, че у нас тази дейност е уредена и набира инерция, но България е малка държава и не може постоянно да използваме едни и същи агенти. Шефът на спецпрокуратурата намекна, че очаква промени и при съдействието на обвиняеми, които желаят да дадат уличаващи показания срещу свои съучастници.

Зам.-главният прокурор Ася Петрова призна, че прокуратурата не е оправдала редица обществени очаквания, не е постигнала достатъчен ефект в борбата срещу организираната престъпност, не е успяла да даде всички на съд и да защити обвинителната си теза в съдебна зала в очаквания обем. Тя обаче заяви, че е оптимист, защото "войната не е загубена".

10 000 безработни в Разградско

Близо 10 000 са регистрираните безработни в Разградска област към края на април, сочат данните на Агенцията по заетостта. Броят им спрямо март намалява само с двама души. Равнището на безработица в региона е 19,1% при средно за страната 11,6 на сто. През април на работа са постъпили 709 регистрирани безработни, като увеличението спрямо предходния месец е с 280 души. Това се дължи на обявените през месеца сезонни работни места. Близо половината от наетите са без квалификация - 314, с работническа професия са 253, а специалистите със средно специално и висше образование са едва 142.

ОТЛОЖИХА ДЕЛОТО ЗА РАДИКАЛЕН ИСЛЯМ

Окръжният съд в Пазарджик отложи делото за радикален ислям за 4 юли. Съдът отхвърли искането на прокуратурата да бъде дадена допълнителна задача на вещото лице Александър Шунин да установи къде в документите е споменато името на Муафак Аласад и прякорът му Абу Ахмад. Съдът не уважи и искането на защитниците да бъде установено с какъв транспорт пътува вещото лице Шунин. Според защитата той е докаран от представители на службите и е оставен на служебния паркинг на съда, без да има право на това. Адвокат Василев не уточни за кои служби става въпрос. Вещото лице отговори, че е докаран от свой приятел и не претендира за транспортни разходи. Защитата поиска името, номера на автомобила, с който е докаран, но съдът отхвърли това искане. На следващото съдебно заседание съдът призова като свидетел главния мюфтия Мустафа Хаджи и неговия заместник Ведат Ахмед.

По време на следващото заседание ще бъде изслушана и теологичната експертиза върху 9 текста, преведени от турски език. Тя ще бъде направена от д-р Сафер Хасанов от Висшия ислямски институт в София. По делото все още не е разпитан и главният мюфтия Мустафа Хаджи.

ПРЕМАХВАТ НЕЗАКОННИТЕ ГАРАЖИ В СТОЛИПИНОВО

Акцията по демонтиране на незаконни гаражи продължи и вчера в пловдивския квартал "Столипиново". Акцията започна във вторник и ще продължи 10 дни. Набелязани за премахване са около 100 незаконни обекта. Според администрацията на район "Източен" за над 200 метални постройки не е плащан наем с години. Собствениците пък изтъкнаха социални и икономически мотиви. Когато бяха отрязани първите панти на гаражни врати, ромите се нахвърлиха върху работници и чиновници и влязоха в конфликт с тях. "Нормално е такава акция да ражда отпор. Време е да се въведе ред. Който желае да си постави гараж, да се яви на търг и да си плаща такса", заяви зам.-кметът на район "Източен" Николай Чунчуков.

ЗАПОЧНА ДЕЛОТО ЗА КОНФИСКАЦИЯ НА ИМОТИ ОТ БРАТЯ ГАЛЕВИ

Николая ИВАНОВА

Делото за конфискация на незаконно придобитото имущество на братя Галеви вече се разглежда от Кюстендилския окръжен съд, след като съдия Таня Костадинова му даде ход. 8 служебни защитници поискаха Комисията за отнемане на незаконно придобито имущество да посочи точно какво настоява да бъде конфискувано, при положение, че има влязла в сила присъда, в която е записано, че се отнема 1/3 от имуществото на Пламен Галев и 1/4 от това на Ангел Христов.

Съдия Костадинова бе категорична, че ще постанови това деление в крайното си решение по делото. Цената на иска за отнемане на придобитото от престъпна дейност имущество е на обща стойност 4 250 189 лв. Следващото заседание по делото ще е на 12 септември от 10 часа. Очаква се тогава да бъдат разпитани 7 свидетели. Четирима от тях са жители на Кипър, двама - на Сейшелските острови и последният е директорът на фирма "Макси Лимитит Макс Дойл". Разпитите целят да се установи връзката на Пламен Галев и Ангел Христов с фирмите "Макс лимитит" и "Пи ей джи норд адамс лимитит". Изслушванията ще се извършат в съответните страни чрез искане от Министерството на правосъдието до държавите, в които се намират свидетелите. Комисията поиска от съда и братя Галеви да присъстват на следващото заседание.

www.duma.bg

Спират приватизацията на „Товарни превози”

Новият министър Папазов заяви, че ще се бори за защита на българските превозвачи

Мая ЙОВАНОВСКА

“Ще се опитаме да спрем приватизацията в БДЖ”. Това заяви вчера новият министър на транспорта и съобщенията Данаил Папазов при встъпването си в длъжност в Министерството на транспорта, предаде БТА. В процедура по приватизация е дружеството “БДЖ Товарни превози”, срещу която са синдикатите.

Решението си новоназначеният министър мотивира с острата нужда от работни места в момент на безработица. Той добави: “Нищо прибързано няма да правим, ще работим планирано и обосновано”. Папазов каза още, че ще се върви към стабилизиране на дружеството.

Преди месец държавата за пореден път удължи приватизацията на “БДЖ Товарни превози”, като измести срока за подаване на оферти за след изборите, когато има нов кабинет.

Шефът на Синдиката на българските железничари към КНСБ Петър Бунев научи от ДУМА за заявеното от новия министър спиране на приватизацията на “Товарни превози”. Приветстваме всяко решение за спиране на приватизацията, обяви Бунев и допълни, че синдикатите отдавна са против продажбата на дружеството. Това беше предизборната позиция на БСП и се радвам, че изпълняват обещанията си, заяви синдикалният лидер.

Според Бунев спирането на приватизацията ще даде възможност на “БДЖ Товарни превози” да заработи. Защото при това очакване за приватизация нито се търси повече работа, нито клиентите имат по-голямо доверие в дружеството, разясни той. По неговите думи този мъртъв период в дружеството продължава вече повече от година, откакто тръгна приватизацията. Много предприятия, които са тръгнали към приватизация, са били в такова състояние и те не се оздравяват, напротив - тяхното състояние се влошава, каза Бунев. По бизнес планът на “БДЖ Товарни превози” дружеството трябваше за 2012 г. да излезе на печалба, но беше на загуба от над 10 млн. лв. Освен това се пропуснаха много възможности за увеличаване на товарите. Не само това, има драстично намаляване на товарите, допълни той.

“Радвам се, че държавата си остави един лост, с който може да регулира икономическите отношения в страната, като си остави “Товарни превози”. Защото една приватизация щеше да доведе до нов монопол и до драстично увеличаване на цените на превозите. А по отношение на социалната страна на въпроса - знаем какво се случва при една приватизация. Нашата информация е, че поне 1000 човека щяха да загубят работата си. Радваме се на тази заявка на новия министър и се надяваме това да стане факт”, заяви още Бунев.

Данаил Папазов каза още, че до края на следващата седмица ще е готов с новия екип и ще представи заместниците си. В момента той се запознаваше с неотложните проблеми. Той заяви още, че ще работи за защита на българските превозвачи, и то в най-кратки срокове.

Снимка БГНЕС

Новият министър Данаил Папазов (вдясно) прие вчера поста от Кристиян Кръстев

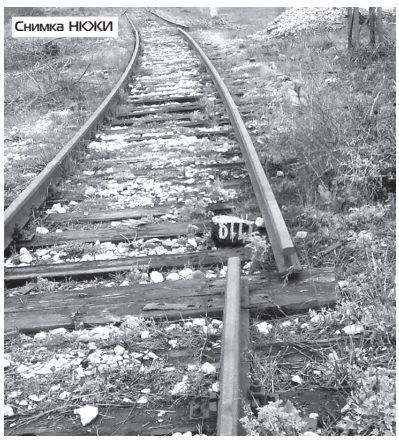
3 ОТ ИСКАНИЯТА НА ПРЕВОЗВАЧИТЕ НИ БИЛИ ИЗПЪЛНЕНИ

След осемчасови преговори с турската стана са постигнати 3 от 4-те искания на българските превозвачи, като всичко е в тяхна полза, заяви вчера шефът на Автомобилна администрация Валентин Божков. По-късно обаче от БАСАТ съобщиха, че превозвачите не са удовлетворени от постигнатите искания. Желаем турската държава да изпълнява всичко, залегнало в подписаните международни спогодби, заявиха превозвачите.

КРАЖБА НА КИЛОМЕТЪР РЕЛСИ ПРЕКЪСНА ДВИЖЕНИЕТО НА ВЛАКОВЕ

За кражба на над един километър релси съобщи Националната компания “Железопътна инфраструктура” (НКЖИ) вчера. Откраднати са 900 метра от действащата железопътна линия на Биримирци и 240 метра релси и 2 стрелки на гара Илиенци. Стойността на откраднатите елементи е около 50 000 лв.

Движението в отсечката Подуене-разпределителна - Биримирци е прекъснато и предстои възстановяване на железния път. Това налага отклоняване на влаковото движение по обходен маршрут - през Централна гара София, което от своя страна води до пренатоварване на трафика и понижаване нивото на безопасност, се казва в съобщението на НКЖИ. Тревожен факт е продължаващата тенденция за кражби в тъмната част на деня. Ескалират посегателствата върху железопътната инфраструктура и в района на Подуяне-разпределителна - източен район, поради което е преустановено и движението Подуяне-разпределителна - Искър, съобщават от компанията.

Снимка НКЖИ

Работниците от ВМЗ отново готвят протести

Работниците от ВМЗ - Сопот, отново готвят протести, тъй като не са получавали заплати от февруари. Това съобщи Димитър Атанасов от синдикат “Подкрепа” във ВМЗ пред “Фокус”. За февруари хората са получили само по 170 лв., имат да получават една заплата за март и аванс за април.

Синдикатите са започнали преговори за частично изплащане на възнагражденията с ръководството на завода. Хората са свикнали да чакат и проявяват разбиране, но когато са ти спрели тока, спираш да разбираш, обяснява Атанасов.

От синдиката дават две седмици на новото правителство, за да реши проблема със заплатите, в противен случай се готвят нови протести и затваряне на пътища. В момента предприятието е без работа, няма поръчки. Синдикалистите са депозирали писмо до Агенцията по приватизация срещу втория опит да се приватизира предприятието по време на служебното правителство.

Около 840 души са съкратени или пък са напуснали по взаимно съгласие завода до този момент. От тях само около 30 са започнали работа. Другите са на борсата. ВМЗ е живо, конкурентоспособно е и ако ни оставят, можем да работим, каза Атанасов. Според него е повече от ясно, че предприятието пречи на нечии интереси по веригата.

Нов ръст на лошите кредити

Лошите и преструктурирани кредити в българската банкова система отново започват да се увеличават, след като известно време отчитаха намаление.

През април делът им от заемите, отпуснати на бизнеса и домакинствата, като се изключи овърдрафтът, нараства с 0.7%, до 23.2%. Увеличението се дължи най-вече на покачване на проблемните задължения на компаниите до 9.86 млрд. лв., или 25.5%, от всички отпуснати от банките заеми за нефинансовия сектор.

Данните на БНБ показват активизиране на кредитирането в началото на второто тримесечие. През април обемът на кредитите, отпуснати от банките за бизнеса, нараства с 0.3% спрямо предходния месец до 34.99 млрд. лв. А заемите за домакинствата се увеличават с 0.2%, до 18.53 млрд. лв. Кредитите за домакинства обаче намаляват с 1.2% на годишна база, а за бизнеса спадът е с 4.3%.

В края на април депозитите на неправителствения сектор са 52.847 млрд. лв. (65.4% от БВП), като годишният им темп на прираст е 6%. Депозитите на бизнеса са 13.976 млрд. лв. В сравнение със същия месец на 2012 г. те нарастват с 1.9%. Депозитите на домакинствата са 35.323 млрд. лв. Те нарастват с 10.9% спрямо април 2012 г. Депозитите на финансовите предприятия пък се понижават със 17.8% на годишна база през април т. г. и в края на месеца са 3.547 млрд. лв.

Външният дълг се е повишил със 17%

Брутният външен дълг на България към края на март възлиза на 37.4 млрд. евро, или 90.4%, от брутния вътрешен продукт. В сравнение с края на третото тримесечие на миналата година дългът нараства със 741.6 млн. евро, отчете БНБ.

От общата сума на задълженията на бизнеса и държавата 10.2 млрд. евро са краткосрочни, като на годишна база те се увеличават с 232.1 млн. евро. Държавата дължи 3.2 млрд. евро, като нейният дълг се увеличава с 467 млн. евро, или 17.1%, на годишна база.

В същото време пълните с депозити банки продължават да намаляват останалите си пасиви, опитвайки се да стабилизират възвращаемостта на капитала. Техните брутни външни задължения се свиват с 11.5% на годишна база, до 6.4 млрд. евро. Към края на март 2013 г. вътрешнофирменото кредитиране е 15.6 млрд. евро, като обемът му намалява на годишна база с 303.1 млн. евро.

www.duma.bg

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

Слабо търсене на зърно в страната

Пазарът на зърно в страната за периода към 20-и май продължава да е без съществени промени спрямо предходната седмица. Търсенето на зърно в страната е вяло, като единственият регион, който е сравнително активен към момента, е Югоизточна България, където търгуването на пшеница е предимно за вътрешния пазар. Търговията с черен маслодаен слънчоглед не търпи промяна спрямо изминалата седмица, продължава експортът му с вагони към Турция. Въпреки слабото търсене на зърно в Южна Централна България, в Старозагорска и Хасковска област се наблюдава леко раздвижване на пазара при хлебната пшеница, като причината е износ към южните съседни на България страни.

В цялата страна все още липсва интерес към изкупуване "на зелено" на ечемик. Потвърждава се мнението на специалисти в бранша за запазване пазара на зърно без съществени промени до края на настоящата реколтна година.

Напусналите количества зърно и зърнени продукти от страната за периода 13.05. - 20.05.2013 г. са в размер на 69 704 тона при 129 567 т за предходната седмица, което е с 59 863 т по-малко от предходния период. По основни видове зърно и зърнени продукти количествата са както следва: 32 165 т пшеница; 4121 т черен маслодаен слънчоглед; 32 469 т царевица; ечемик - 49 т; кориандър - 81 т; пшеничено брашно - 120 т; карго - 48 т; оризова арпа - 69 т., фасул - 234 т., шарен слънчоглед - 36 т; микс от семена - 50 т и ориз - 262 т.

Общо от началото на настоящата реколтна година са напуснали 4,27 млн. тона зърно, при 5,04 млн. т или 0,77 млн. т по-малко спрямо същия период на предходната реколтна година.

Агро ММ
Мениджмънт & Маркетинг

СЪСТОЯНИЕ НА ВЪТРЕШНИЯ ПАЗАР

АКТУАЛНА ЦЕНОВА ИНФОРМАЦИЯ КЪМ 20.05.2013 г.

Цените на пшеницата с високи хлебопекарни качества не търпят промяна спрямо предходната седмица и са на нива от 400 до 440 лв./т за различните области. Нивата, на които се сключват търговски сделки, са 400-420 лв./т, като в района на областите Стара Загора и Хасково е регистриран ръст средно с процент и половина или до 450 лв./т. Средната изкупна цена за страната е 425 лв./т.

За същия период на миналата година цените на пшеницата с високи хлебопекарни качества са били в границите на 350 - 380 лв./т, като средната изкупна цена за страната е била 360 лв./т без ДДС.

Към 20-и май цените на пшеницата от новата реколта достигнаха до нива от 280 - 300 лв./т, като само допреди две седмици бяха 300 - 320 лв./т.

Пшеницата с ниски хлебопекарни качества запазва ценовите си нива от 380 - 420 лв./т без ДДС. В областите Пазарджик и Пловдив достига по-високи нива спрямо останалите региони - до 430 лв./т. Повечето сделки се осъществяват на нива 380 - 400 лв./т, при средна цена за страната 413 лв./т.

През миналогодишната реколта цените на пшеницата с ниски хлебопекарни качества са били в рамките на 330 - 370 лв./т без ДДС, а средната цена за страната - 350 лв./т без ДДС.

Цени на фуражния ечемик - слабото търсене на тази култура остави цените и тази седмица без промяна: 380 - 450 лв./т, като в Старозагорска област достигат до 480 лв./т. Средната цена също остава без промяна - 428 лв./т.

През миналата реколтна година цените са били в рамките на 350 - 370 лв./т без ДДС и средна цена 353 лв./т без ДДС.

Черният маслодаен слънчоглед продължава да се търгува в широките граници от 750 - 850 лв./т. Повечето сделки се осъществяват на нива от 780 - 800 лв./т. Средната цена за страната бележи лек спад с 2 лв./т спрямо миналата седмица и достига ценово равнище от 804 лв./т. Поради по-високите изисквания за чистота слънчогледът, предназначен за белене, държи по-високи изкупни цени, които остават без промяна към края на тази седмица - 850 - 950 лв./т.

През предходната реколтна година цените на черния маслодаен слънчоглед бяха в рамките на 780 - 850 лв./т без ДДС, като средната изкупна цена за страната е била 800 лв./т без ДДС.

Цените на царевицата остават без промяна от предходната седмица и са в диапазона от 350 - 400 лв./т, като за регионите Пловдив и Пазарджик се движат в ценовия коридор 420 - 450 лв./т. Средната цена за страната на тази култура е 383 лв./т или увеличение с 1 лв./т спрямо края на миналата седмица.

Изкупните цени на царевицата през миналата реколтна година са били в границите на 340 - 380 лв./т без ДДС, при средна цена за страната от 358 лв./т без ДДС.

Цените на рапицата през изминалата седмица нямат промяна и към края на отчетния период са на нива от 800 - 820 лв./т без ДДС. Средната изкупна цена за страната е 810 лв./т. Цените "на зелено" от тази култура и тази седмица продължават да се оферират в диапазона от 600 - 650 лв./т без ДДС.

Цени на брашната на едро - през тази седмица се наблюдава спад средно с 2 лв./т. Средните изкупни цени за страната са както следва: тип 500 - 785 лв./т; тип 700 - 750 лв./т; тип 1150 - 711 лв./т.

През миналата реколтна година средните цени са били както следва: тип 500 - 661 лв./т; тип 700 - 635 лв./т; тип 1150 - 586 лв./т.

Средната цена за седмицата за брашно тип 500 в магазинната мрежа остава без промяна - 1,15 лв./кг., като изключение е район София, където се наблюдава спад с 2 процента. Миналата година брашното на дребно се е търгувало на ниво от 1,03 лв./кг, т.е. с 0,12 лв./кг по-малко спрямо настоящата.

СТАТИСТИКА

ПШЕНИЦА

Общият размер на напусналата пшеница реколта 2012 година за периода 01.07.2012 - 20.05.2013 г. е 2 565 576 т (1 855 456 т за ЕС и 710 120 т за трети страни). За същия период на миналата реколтна година напусналата пшеница възлиза в размер на 2 284 743 т, което е с 280 833 т повече за настоящата година.

Остатъчните количества пшеница към 30.06.2013 г. се оценяват в размер на 270 хил. т. Като се има предвид фактът, че за пшеницата нова реколта е необходимо следжътвено дозряване, на страната ще са необходими около 200 хил. т преходен остатък от реколта 2012 г. Пшеницата, която може да бъде изтъргувана извън страната до края на реколтната 2012 година, възлиза на 70 хил. т.

По оперативна информация общото количество брашно от реколта 2012 година, напуснало страната за определения период, е 38 795 т, което е със 13 366 т повече спрямо напусналото количество брашно към същия период на миналата година.

ЕЧЕМИК

Общото количество ечемик, напуснало страната от реколта 2012 година за периода 01.07.2012 - 20.05.2013 г., е 305 851 т (96 211 т за ЕС и 209 640 т за трети страни). Към същия период на миналата реколтна година напусналият ечемик е възлизал на 335 183 т, което е с 29 332 т повече спрямо настоящата.

РАПИЦА

За периода 01.07.2012 - 20.05.2013 г. напусналите количества рапица от страната реколта 2012 година са 200 974 т (166 415 т за ЕС и 34 559 т за трети страни). За същия период на миналата реколтна година напусналата рапица е възлизала в размер на 481 982 т, което е с 281 008 т повече от настоящата година.

Наличните количества рапица в страната са 97 хил. т, които са свободни за търгуване.

ЦАРЕВИЦА

Общото количество царевица реколта 2012 г., напуснало страната за периода 01.09.2012 - 20.05.2013 г., е 584 845 т (415 256 т за ЕС и 169 589 т за трети страни). Към същата дата на миналата година напусналото количество е 1141 хил. т, което е с 556 362 т повече спрямо настоящата реколтна година.

Остатъчните количества от царевица към 31.08.2013 г. се оценяват на 347 хил. т, които са свободни за търгуване извън страната.

СЛЪНЧОГЛЕД

Общото количество черен маслодаен слънчоглед от реколта 2012 г., напуснало страната за периода 01.09.2012 - 20.05.2013 г., е 691 711 т (586 055 т за ЕС и 105 656 т за трети страни). Напусналото количество слънчоглед към същата дата на миналата реколтна година е било в размер на 798 421 т, което е със 106 710 т повече спрямо настоящата 2012 година.

МЕЖДУНАРОДНИ ЦЕНИ

Факторът "климат" запазва определящото си влияние върху динамиката на ценовото развитие на международните зърнени пазари и през изминалата седмица.

След като студеното и дъждовно време забави развитието на посевите, в края на месец април последва голямо повишение на изкупните цени на царевицата и пшеницата на пазарите в САЩ и ЕС.

В началото на месец май агрометеорологичната ситуация се подобри, което бе съпроводено от оптимистични очаквания относно по-бързото засяване на площите и през тази седмица станахме свидетели на сравнително плавно и устойчиво понижение на котировките.

В началото на седмицата (към 20-и май) експортният пазар във Франция отчете нива от 248 евро/т FOB Руан за мелничарска пшеница 1 клас (11-12,5% протеин 220 Хагберг), докато в края спад с 5 евро/т фиксира цената на 243 евро/т. Немската пшеница отчете промяна надолу със 7 евро/т спрямо нивото от миналата седмица и се търгува за 251-257 евро/т FOB Балтийско море (мин. 12% протеин, 225 Хагберг). Царевицата FOB Бордо също следва намаляващата тенденция и към 20 май достигна ценовото равнище от 220 евро/т. В края на миналата седмица фуражният ечемик се търгуваше на ниво от 213 евро/т FOB Руан, докато тази седмица цената достигна до 205 евро/т, т.е. 8 евро/т намаление.

Материалите са от бюлетина „Агро ММ", издаван от „Интелект Консулт Плюс - ЦМ" ЕООД, Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746, факс: 0884 12 35 90
WWW.INTELLECT-CONSULT.COM

www.duma.bg

52% от българите под стрес на работното място

Реорганизациите, несигурността, тормозът и дразненето са най-честите причини, посочвани в проучването на EU-OSHA

Реорганизирането и несигурността на работните места са най-честите причини за стрес както в България, така и в останалите държави в ЕС, сочи проучване на Европейската агенция за безопасност и здраве при работа (EU-OSHA), цитирано от БГНЕС.

Според проучването над половината от работещите в България (52%) смятат, че случаите на стрес на работното място са много чести. Само 7% не са подложени на стрес, а при други 40% това се случва рядко. Служителите в България, които имат работа, различна от ръчната, са по-склонни да твърдят, че стресът не се овладява както трябва на работното им място (54% срещу 40%). За 57% от служителите в България реорганизацията или несигурността на работните места са най-честите причини за стрес на работа за служителите в България, следвани от подлагане на неприемливо поведение като тормоз и дразнене (44%) и отработени часове или натоварване (43%). Жените са по-склонни от мъжете да твърдят, че тормозът и дразненето често причиняват стрес (50% срещу 39%), докато за по-младите, между 18-34 г. причините са по-скоро отработените часове или натоварването (51% срещу 43%).

Въпреки че повече от половината работещи в България смятат, че възрастните служители са склонни да бъдат по-малко приспособими към промените на работното място, отколкото другите работещи (56%), това е малко по-ниско от средната стойност за Европа, която е 60%. Повече от средния процент работещи в България (44% спрямо 28% в цяла Европа) смятат, че по-възрастните служители над 60-годишна възраст са по-малко продуктивни на работа от останалите.

Директорът на EU-OSHA Криста Зедлачек споделя, че 41% от работниците в Европа смятат, че стресът, свързан с тяхното работно място, не се преодолява удовлетворително, а 15% твърдят, че той изобщо не се преодолява.

В Европа най-често срещаната причина за стреса на работното място е негарантираната заетост или реорганизирането на работата (72%), следвани от отработените часове или натовареността (66%). Все пак тези две причини заемат най-високо място (с по 69%) сред по-младите служители на възраст между 18 и 34 години. Здравните работници и работниците, заети в сектора за полагане на грижи много по-често посочват като причина за стреса отработените часове/натовареността (77%).

В държави с по-висок размер на публичния дълг работещите е по-вероятно да посочат негарантираната заетост или реорганизацията на работата като предполагаемата причина за стрес, свързан с работното място - 73% от работещите в държави с публичен дълг над 90% от БВП посочват негарантираната заетост или реорганизацията на работата като честа причина за стрес на работното място в сравнение с 66% от тези държави, чиито публичен дълг е 60% от БВП или по-малко.

В Европа половината от участвалите в проучването (52%) очакват делът на работещите на възраст над 60 години да се увеличи до 2020 г., а 43% смятат, че това е малко вероятно. Работниците на възраст над 55 години е по-вероятно да считат, че на работното им място ще има повече хора на възраст над 60 години през 2020 г. (59%), отколкото работниците между 35 и 54 години (54%) и по-младите работници на възраст между 18 и 34 години.

На въпроса дали считат, че служителите над 60-годишна възраст са по-склонни към дадено поведение, отколкото другите, двама от десет служители (22%) считат, че по-възрастните работници стават жертва почесто на трудови злополуки, отколкото другите работници.

Около трима от десет (28%) смятат, че работниците над 60-годишна възраст са по-малко продуктивни на работното място спрямо останалите работници.

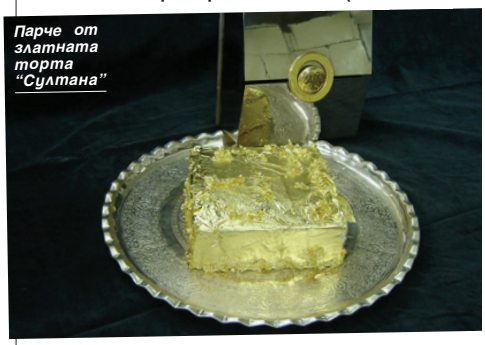
Четирима от десет (42%) считат, че по-възрастните работници по-често изпитват стрес, свързан с работното място, отколкото останалите, докато малко повече работници считат противното (48%).

Шест от десет работници (60%) смятат, че работещите над 60-годишна възраст е по-малко вероятно да могат да се приспособят към промените на работното място, отколкото останалите.

Торта за 1000 долара или шоколад за 854?

Ако сте истински гастроном или просто обичате сладко, сигурно ви се иска да опитате всички лакомства, които предлагат сладкарите по света. В италианския ресторант Mezzaluna (в банкокския

Парче от златната торта "Султана"

хотел Lebua) можете да опитате шоколад "Вариация" на сравнително умерена цена от 640 долара. Изисканият десерт съдържа ядивни листове злато, шербет от шампанско Roederer Cristal Brut 2000, трюфели Perigord, шоколадово-ягодово суфле и парченце шоколадова торта.

Шоколадът Noka пък е известен като един от най-скъпите и вкусни десерти на света. В състава му са включени видове какао от най-добрите региони на планетата - Венецуела, Еквадор и Кот д'Ивоар. Шоколадът се произвежда в ограничен тираж, струва 854 долара за половин килограм и

Шоколад "Вариация"

има уникален класически аромат, без добавяне на каквито и да било емулгатори, пише Profit.bg.

Златната торта "Султана" струва 1000 долара. Тази скъпоценна торта се продава в хотел Ciragan Palace в Истанбул и ако я опитате, ще остави прекрасен и вечен отпечатък в гастрономичните ви спомени. Десертът се приготвя за 72 часа. Съдържа смокини, дюли, кайсии и круши, които в продължение на две години са се напоявали с ямайски ром.

Отгоре тортата е украсена с карамел, черни трюфели и златно фолио.

Едни от най-скъпите и изискани трюфели в света са белите трюфели от провинция Пиемонт в северна Италия. Доскоро безценните гъби се издирваха само с помощта на женски свине, тъй като трюфелите издават миризма, имитираща половите хормони на нереза. Сега обаче за търсенето се използват кучета, тъй като свинете обикновено изяждат находката си. Белите трюфели се продават на цена от 3 до 5 хиляди долара на килограм. Най-скъпият трюфел, продаден някога, е тежал 1.5 кг. Собственикът на казино в Макао Стенли Хо платил за него 330 хил. долара.

Платиновата торта струва 130 хил. долара

Ягоди Arnaud за 1.4 млн. долара.

Снимка БГНЕС

Отново избухнаха сблъсъци между демонстранти и полиция в Чили. С водни струи и сълзотворен газ полицията в Сантяго се опита да разпръсне протестиращите студенти, настояващи за безплатно образование

ЕК със седем препоръки към България

Брюксел призова правителствата на 27-те страни от ЕС да се заемат с реформи на пазара на труда и справяне с безработицата

Европейската комисия прие пакет от препоръки към страните от Европейския съюз за бюджетни мерки и икономически реформи за преодоляване на кризата и стимулиране на растежа, съобщиха от пресслужбата на ЕК. Препоръките са специфични за всяка страна, като отчитат конкретната ситуация в държавите членки и дават насоки на всяка държава как да увеличи потенциала си за растеж, конкурентоспособността си и създаването на работни места през 2013-2014 г.

Конкретно към България ЕК отправи седем препоръки за действия през периода 2013-2014 година:

1. Да запази стабилната бюджетна позиция, като гарантира спазването на средносрочната бюджетна цел, и да провежда бюджетна политика, благоприятстваща растежа, както е предвидено в Конвергентната програма. Да въведе цялостна данъчна стратегия за укрепване на всички аспекти на данъчното законодателство и на процедурите за събиране с цел да бъдат увеличени приходите, по-специално чрез подобряване на събирането на данъците, борба със сенчестата икономика и намаляване на разходите за спазване на изискванията.

2. Да премахне постепенно възможностите за ранно пенсиониране, да въведе една и съща законово установена пенсионна възраст за мъжете и за жените и да прилага активни политики по заетостта, които да позволят на по-възрастните работещи да останат по-дълго на пазара на труда. Да въведе построги критерии при отпускането на пенсии за инвалидност, така че да се ограничат ефективно злоупотребите.

3. Да ускори националната Инициатива за младежка заетост. Да реформира Агенцията по заетостта, която да предоставя ефикасни консултации за търсещите работа и да разработи капацитет за прогнозиране и за задоволяване на нуждите от квалификации. Да преразгледа минималните осигурителни прагове, за да се гарантира, че системата не оскъпява прекалено наемането на нискоквалифицираните работещи. Да постигне конкретни резултати по националните стратегии за интегриране на ромите и за борба с бедността.

4. Да приеме Закона за училищното образование и да продължи реформата във висшето образование, по-специално като подобри съответствието между резултатите от него и нуждите на пазара на труда. Да подобри достъпа до приобщаващо образование за децата в неравностойно положение, в частност ромите. Да осигури ефективен достъп до здравеопазване и да подобри ценообразуването на здравните услуги, като обвърже финансирането на болниците с постигнатите резултати и като развие извънболничното лечение.

5. Да предприеме допълнителни мерки за подобряване на бизнесредата, като намали бюрокрацията, като изпълнява стратегия за електронно управление и като прилага законодателството за просрочените плащания. Да подобри качеството и независимостта на съдебната система и да се бори по-успешно с корупцията.

6. Да ускори усвояването на фондовете на ЕС. Да гарантира правилното прилагане на законодателството за обществените поръчки.

7. Да укрепи независимостта на националните регулаторни органи и административния капацитет, по-специално в енергетиката и транспорта, както и в управлението на водите и на отпадъците. Да премахне пречките за навлизане на пазара, квотите, териториалните ограничения и регулираните цени и да приключи изграждането на пазарната структура, като създаде прозрачен пазар на едро за електричество и природен газ. Да положи повече усилия за подобряване на енергийната ефективност.

Европейската комисия препоръча смекчаване на режима за строги икономии, предназначени за борба с прекомерния бюджетен дефицит и държавния дълг, за пет страни членки на ЕС - Италия, Латвия, Литва, Унгария и Румъния. Освен това ЕК удължи срока за намаляване на бюджетния дефицит до целевото равнище за редица държави, включително Франция, Испания, Холандия, Португалия и Полша.

ЕК отправи препоръка и към Франция, която трябва да положи усилия да реформира своята скъпа пенсионна система и да освободи от ограниченията своя неподвижен пазар на труда, за да върне икономиката си обратно на пистата и да стабилизира публичните си финанси.

Конкретно за Италия ЕК внесе предложение до Европейския съвет страната да бъде извадена от наказателната процедура за прекомерен дефицит. По този повод италианският премиер Енрико Лета заяви, че "това е резултат от съвместните усилия на всички италианци, които бяха силно засегнати от мерките за строги икономии", предаде АФП.

кратки

Заловиха нападателя на войник в Париж

Френската полиция арестува заподозрян за нападението срещу войник в Париж преди броени дни. 22-годишният мъж бил заловен в град Ла Вариер в департамента Ивлин, западно от Париж. Впоследствие мъжът е направил самопризнания, като заявил, че е действал от името на своята "религиозна идеология", предаде АФП, позовавайки се на изявление на прокурора на Париж.

25 години затвор за Пръличч

Бившият президент на босненските хървати Ядранко Пръличч и петима други обвиняеми получиха присъди между 10 и 25 години затвор за екзекутирането и депортирането на мюсюлмани от Босна в началото на 90-те години на миналия век. Процесът срещу петимата в Международния трибунал за военните престъпления в Хага се водеше от 2006 г. Ядранко Пръличч ще лежи 25 години в затвора за военни престъпления.

Лари Кинг става водещ в „Раша Тудей"

Известният американски телевизионен водещ Лари Кинг става водещ на "Раша Тудей". Той ще води авторската програма Larry King Now, съобщи в своя блог в туитър главният редактор на телевизията Маргарита Симонян.

Религиозни сблъсъци в Мианма

Един човек е бил убит, а още четирима са пострадали при нова вълна на религиозно насилие в източната част на Мианма, предаде АФП. Полицията е изпратила предупредителни изстрели, за да разпръсне демонстрантите след сблъсъци между будисти и мюсюлмани в град Лашио в щата Шан.

Белгия подкрепя разширяването на Шенген

Белгия желае до края на годината да бъде взето решение за разширяването на Шенгенското пространство с Румъния. Това съобщи белгийското външно министерство след срещата на външните министри на Белгия Дидие Рейндерс и на Румъния Титус Корлъцян. Рейндерс и Корлъцян са изразили общото си желание до края на 2013 г. да бъде взето решение за разширяване на Шенгенското пространство.

Според експерти Шенгенското пространство подлежи на разширяване с Румъния и България едновременно. Все още обаче няма съгласие сред всичките страни членки, въпреки че двете страни твърдят, че отговарят на техническите критерии за членство.

ГАСТАРБАЙТЕРИТЕ ПО-ОБРАЗОВАНИ ОТ ГЕРМАНЦИТЕ

Проведено по поръчка на фонда "Бертелсман" проучване доказва, че пристигналите в Германия имигранти през последните 10 години притежават високо ниво на квалификация и образование - от тесни специалисти със средно техническо образование до висшисти. Сега сред чужденците във възрастовата група 14-65 години има повече образовани хора, отколкото сред германците - 43% срещу 26 на сто.

Професорът по икономика Герберт Брюкер разказва пред "Российская газета", че чужденците са нужни на Германия както въздуха. Образованите и квалифицирани имигранти попълват социалните, пенсионни и застрахователни фондове.

Унгария помага на бизнеса

Унгарската централна банка ще увеличи с 50% средствата по програмата за отпускане на нови кредити за фирмите в страната, след като регистрира силен интерес към нея, заяви управителят Дьорд Малтоши. Програмата бе обявена миналия месец и в момента в нея има над 2,6 млрд. евро. Във вторник банката понижи основния лихвен процент за пореден път с 25 базисни пункта до 4,5 процента. Правителството има и програма, която има за цел да помогне на дребния бизнес с лоши кредити в чуждестранна валута. Фондът се увеличава до близо 1 млрд. евро.

Вашето
ТАКСИ
Ви чака!
ТАКСИ - С - ЕКСПРЕС АД
9 12 80
София, ул. "Житница" № 23
тел.: 02 855 60 12
факс: 02 855 50 04
e-mail: taxi_expres@abv.bg

ПХЕНЯН ИСКА МИР

КНДР предложи мирен договор на Юга, който да замени споразумението за примирие

Северна Корея предложи на южната си съседка да сключат мирен договор, който да замени споразумението за примирие, подписано в края на Корейската война през 1950-1953 г., съобщи ИТАР-ТАСС. В статия, публикувана в органа на управляващата партия "Нодон синмун", се посочва, че такъв документ "ще съдейства за постигане на стабилност на Корейския полуостров".

КНДР и преди неведнъж е предлагала на САЩ и Република Корея да подпишат мирен договор вместо споразумението за примирие, което според Пхенян "съществува само на хартия", но неизменно получаваше отказ, отбелязва агенцията.

Вашингтон и Сеул настояват Северна Корея първо да спре ядрената си програма.

Пхенян смята, че САЩ и Южна Корея постоянно нарушават условията на мирното споразумение, сложило край на бойните действия. Ново доказателство според него станаха тазгодишните мащабни американско-южнокорейски военни маневри. Прочее споразумението "не може да гарантира мир", пише "Нодон синмун".

Според изданието стремежът на Вашингтон да запази този документ "отразява намерението на САЩ да удушат силово КНДР".

В същото време Северна Корея открито заявява, че смята да запази ядрения си арсенал. По този начин сякаш се отрича от предполагаемото си намерение да поднови диалога за атомната си програма, оповестено тази седмица от медии в Китай, отбелязва от своя страна Франс прес.

Единствено ядреното въпиране гарантира "крайната победа" на комунистическия режим в борбата с империалистическите сили, пише севернокорейският официоз.

"Ще стисна по-здраво несравнимия си ядрен меч и ще водим с още повече плам битките срещу империалистите", предупреждава той.

Според китайски официални медии миналата седмица севернокорейският лидер Ким Чен-ун е заявил в писмо до президента на Китай Си Цзинпин, че смята да поднови шестстранните преговори за ядрената програма на КНДР.

Медиите цитираха специалния севернокорейски пратеник Чхуе Ньон-хе, уверил според тях китайските си събеседници при посещение в Пекин, че Пхенян се стреми "да създаде мирна международна обстановка" - очевиден остър завой след месеци словесни атаки и дрънкане на оръжия.

Северна Корея открито заявява, че смята да запази ядрения си арсенал

Сеул посрещна хладно информациите от Китай. "Действията са по-важни от думите", заяви във вторник говорител на южнокорейското министерство на националното обединение, цитиран от агенцията.

Русия и Япония в съвместен добив на петрол

Япония и Русия подписаха споразумение за съвместна разработка на площи, потенциално богати на нефт и газ в Охотско море в руския Далечен изток. Петролният гигант Роснефт, контролиран мажоритарно от руската държава и Инпекс - петролна компания, в която японското правителство е най-големият акционер, подписаха протокол за проучване и използване на два блока, разположени на няколкостотин километра южно от град Магадан.

Според японския ежедневник Йомиури резервите се оценяват на 3,4 млрд. барела, съответстващи на нуждите на нефт, внасян в Япония за три години. Инпекс съобщи, че получава правата на една трета от подземните въглеводороди в района.

Японското публично дружество ще финансира между 50 и 75% от разходите за проучване. Работата трябва да започне през 2017 г.

Миналия месец японския премиер Шиндзо Абе и руският президент Владимир Путин се съгласиха да си сътрудничат в развитието на руския Далечен изток и източната част на Сибир. Това стана по време на първото официално посещение от десет години насам на ръководител на японско правителство в Русия.

Куба облекчава достъпа до интернет

Кубинците ще могат скоро да влизат в интернет от обществени зали в цялата страна, предаде АП. От 4 юни хората ще могат да се регистрират, за да използват един от 118-те уебцентрове.

Малкото кубинци, които в момента влизат в интернет, обикновено правят това чрез служебни или училищни акаунти. Повечето имат достъп само до кубинска интернет система, а не до световната мрежа. Официалният вестник "Хувентуд ребелде" съобщи, че услугата ще струва 4,50 долара на час. Това е доста висока цена за кубинците, които изкарват средно по 20 долара месечно с работа в държавния сектор, отбелязва АП.

Мащабна акция срещу перачи на пари

Полицията в 17 държави, между които Съединените щати и Испания, извърши обиски в офисите на фирмата за електронно разплащане "Либърти ризърв", през която са били изпрани повече от 6 млрд. долара на престъпни организации.

Акцията е най-мащабната в историята срещу прането на пари. При операциите в 17 държави по света са били арестувани шефове и служители на фирмата. През нея са били извършени над 56 млн. незаконни транзакции.

Дейността на фирмата е била специално насочена да помага на престъпни елементи да извършват незаконни парични преводи и да изпират печалбите от престъпната си дейност.

1,2 млрд. души в света живеят на тъмно

Около 1,2 млрд. жители на Земята живеят без ток. В същото време делът на възобновяемите източници в световната енергийна консумация не е нараснал много за 20 години. Това са заключения от изследване на Световната банка (СБ) и Международната агенция по енергетика (МАЕ).

Между 1990 и 2010 г. процентът на хората без електричество в света е спаднал значително, но подобряването на това съотношение остава недостатъчно, по-специално в Индия, според СБ.

През същия период около 1,7 млрд. души за първи път са получили електрозахранване в домовете си, но това е едва със 100 млн. повече от нарастването на световното население през тези 20 години, сочи докладът. Темпът на увеличението трябва да нарасне поне два пъти, за да достигне целта от 100% до 2030-а, подчертава СБ.

Двайсетте страни, които консумират 80% от световната енергия - особено САЩ и Китай, които са с 40% в тази консумация, трябва да "покажат пътя" и да вземат "решителни мерки", за да доведат дела на възобновяемите източници до 36% през 2030 г.

Земетресение фантом отдалечава Нова Зеландия от Австралия

Най-силното земетресение през последните 150 години "тресе" в момента град Уелингтън, Нова Зеландия без обаче някой да разбере това, пишат англоезични онлайн издания. Движението на земните маси продължава вече пети месец, а някои специалисти вече изказват хипотези, че това може да продължи и цяла година. Най-интересното обаче е, че въпросното подземно земетресение може да доведе до постепенно отдалечаване на Нова Зеландия от Австралия. Според едни хипотези това може да е с няколко сантиметра, а някои по-радикални умове пък изчисляват, че "отдалечаването" може да надвиши дори 1 метър.

Земетресението, чиято сила се определя като 7 по скалата на Рихтер все още не се забелязва на земната повърхност, тъй като всичко става на около 40 км дълбочина.

Животът на стотинките

В Русия ще се появят специални автомати за размяна на стотинки за банкноти

Российская Газета
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С
ДУМА

Елена КУКОЛ

В Русия ще се появят специални автомати, които ще приемат дребни пари. Те ще обменят за рубли или ще ги превеждат по банкова сметка.

Сега такъв експеримент се прави в Ростов на Дон. Автоматът е инсталиран от Руското обединение за инкасации на Централната банка, съобщи първият зам.-председател на банката на Русия Георгий Лунтовски. Централната банка, по думите му, подкрепя тази инициатива. И не оставя надежди, че копейките ще бъдат отменени законодателно.

Русия е лидер по брой монети на глава от населението. На всеки жител се падат 381 монети. Но печелившите са само 5- и 10-рублевите монети, а всички останали са на загуба. Дискусията за отмяната на копейките и петрублевите монети се води вече от няколко години, идеята се обсъждаше дори в Думата. Решение обаче така и не бе взето, а ЦБ просто спря да ги сече по своя инициатива. Напоследък търговските банки не поръчват монети от 1 и 5 копейки. Според Лунтовски обаче този проблем трябва да се реши законодателно, цените да се закръглят и хората да не трябва да търсят дребни пари, например в аптеката.

В същото време магазините изглежда няма да успеят да се измъкнат от използването на карти. В продължение на три-пет години на практика всеки пълнолетен жител на страната ще притежава поне една банкова карта, смятат в банката на Русия. Там са убедени, че има смисъл да се включат административни лостове за оборудване на търговските магазини със съответната техника.

Засега движението на страната ни в посока безкасово плащане върви едностранчиво. От една страна, Русия е на едно от първите места в Европа по банкомати. При нас на всеки хиляди души се падат 1,3 банкомата, във Франция - 0,87, в Германия - 0,71. И дори в отличничката Швеция, където съвсем сериозно говорят за пълен отказ от разплащания в брой, имат едва по 0,38 банкомата на хиляда жители. Руските банкомати обаче основно са концентрирани в Москва и Санкт Петербург. А по оборудване с POS-терминали, с чиято помощ може да се разплатите, ние в Европа сме на едно от последните места.

Остава и въпросът как да се направи безкасовото плащане по-изгодно.

Банкови карти имат 62,9 процента от руснаците, 19,5 на сто имат по няколко карти, показа проучване на банката на Русия. Средната цена на покупките, направена по безкасов път, през 2012 г. е била 2556 рубли.

ПЕТЪР ЧОБАНОВ:

Рекетьорският подход към бизнеса ще бъде премахнат

Държавата не бе водена по пътя на фискалната стабилност, казва новият финансов министър

Снимка БГНЕС

ПЕТЪР ЧОБАНОВ е роден на 20 юли 1976 г. в Ямбол. Завършил е Математическата гимназия "Атанас Радев" в града. Притежава магистърска степен по макроикономика и научна степен "доктор по финанси" от УНСС. Владее английски и руски език. Специализирал е в областта на политиките за парична и финансова стабилност. Професионалната кариера на Петър Чобанов започва през 2000 г. като главен експерт в отдел "Анализи" при дирекция "Ковчежничество" на БНБ. От 2005 г. до май 2009 г. е изпълнителен директор на Агенцията за икономически анализи и прогнози. От 2002 г. е преподавател в катедра "Финанси" в УНСС. През 2009 г. става председател на Комисията за финансов надзор, заменил на поста Апостол Апостолов.

Интервю на
Мая ЙОВАНОВСКА

Господин Чобанов, поемате тежкия пост на финансов министър. Наясно ли сте какво получавате като наследство от вашия предшественик Дянков?

- През всичките тези години следих внимателно ситуацията по отношение на фиска и неговото развитие и винаги съм се старал да бъда критичен. Както по отношение на това, което виждах като слабости, така и по отношение на факта, че държавата не бе водена по пътя на фискалната стабилност. А иначе няма как да съм напълно наясно с финансовото състояние на държавата, докато не видя конкретните числа, както и това, което се крие зад тях. Имам само обща представа, че резервите на държавата са изчерпани.

Какво имате предвид?

- Говоря за резервите за маневриране в сегашния бюджет. Те са изчерпани и за това допринесе правителството на ГЕРБ, като прие около 25 постановления буквално в последните дни на своя мандат. Самият бюджет е така ориентиран, че да няма резерви, да няма буфери и това допълнително изчерпа наличните резерви за маневриране оттук нататък. Освен това ни чакат много плащания, за някои от които в момента дори и не подозираме. Затова казвам, че трябва да се навлезе в конкретните данни и конкретно в ситуацията, за да разберем какво е действителното състояние. Ясно е, че ни чака плащане на 800 млн. лв. дълг през август, взет от предишното правителство, за който във фискалния резерв засега изглежда, че има пари. Плащайки обаче тези пари, фискалният резерв най-вероятно ще падне под санитарния минимум. Но като цяло, за да не драматизираме излишно ситуацията, първо трябва да се видят числата, да се разбере колко ще бъде неизпълнението на данъците тази година и да се вземат мерки това неизпълнение да не се случи. Има много работа, която трябва да веднага да започнем, буквално от момента, в който поема поста.

Господин Орешарски каза, че може да се наложи преработка на бюджета за тази година.

- Това все още не може да бъде казано, докато не видим каква е ситуацията с бюджета и какви са възможностите за оптимизиране на някои разходи по министерства. Първоначално ще се опитаме да действаме в рамките на сегашния бюджет, за да изпълним това, което към момента е гласувано. Ако се наложи, ще направим някакви промени. Но все още е рано да говорим за актуализация на бюджета. Предстои първо да направим анализ.

През последните няколко години изключително много тежеше на бизнеса бавенето на ДДС-то, както и вземанията на фирмите от държавата и общините по изпълнени обществени поръчки.

- Това е цялостен комплекс от проблеми и е необходимо да се търсят решения. През последните години не само забавените плащания и забавеното ДДС бяха проблем, а цялостното отношение към бизнеса. Административно-рекетьорският подход към бизнеса ще бъде премахнат. Това ще даде възможност на бизнеса да си вземе глътка въздух, да повярва, че средата ще се оправи, да започне да работи и да създава нови работни места.

В предизборната си кампания левицата обеща въвеждането на необлагаем минимум върху доходите на хората. Като по тежни изчисления това ще засегне една немалка част от гражданите и така около 1 млн. души няма да плащат данък.

- Това предстои да бъде обсъждано. На този въпрос не мога да отговоря в момента.

При представянето на кабинета пред парламента вчера господин Орешарски заговори за повече държава, за повече държавна регулация и същевременно за по-голяма свобода на бизнеса. Как тези две понятия си комуникират?

- Абсолютно нормално си комуникират тези две понятия, защото бизнессредата у нас е разрушена. Институционалното състояние на държавата е много лошо и държавността е в състояние на разпад. Тази регулация означава наистина регулаторните механизми да заработят, общата рамка, в която ще действа бизнеса, да бъде създадена. А оттам нататък всичко е въпрос на частна инициатива.

Проф. АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА:

Учителите и учените най-добре ще подскажат приоритетите

Всеки има право да изучава майчиния си език, но това не може да е задължителна програма, смята новият просветен министър

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА, професор, д-р на науките, е избрана за народен представител от КБ в 42-то НС от Варна. От 2003 г. досега е началник на "Център за образна диагностика и лъчелечение" в МБАЛ "Св. Марина", Варна. Тя е два мандата ректор на Медицинския университет - Варна. Има редица обучения, специализации и курсове по нуклеарна медицина и лъчелечение. Вчера се разбра, че има вече и внуче, което е на 50 дни.

Интервю на
Велиана ХРИСТОВА

Проф. Клисарова, твърде рано е да говорим за конкретните проблеми, но какви приоритети извеждате все пак?

- Приоритетите ще бъдат направени заедно и съгласувано в срещи и с учителите, с ректорските съвети, с ръководството на БАН, защото трябва да работим заедно, за да постигаме заедно нещата. Искам в моята работа да бъда прозрачна, да бъда искрена и откровена, но и достатъчно отговорна. Образованието трябва да бъде приоритет на това правителство и на държавата. Трябва да бъдат образовани нашите деца, но в тази възраст за тях е важно и възпитанието. Ако не дадем възпитание на това поколение, което идва, няма да имаме бъдеще, няма да имаме добри учители, добри учени и добро развитие. Разбира се, ще следвам "плана Орешарски", ще се съобразявам с това, което е поставено на дневен ред, и ще се старая да давам нови идеи, които ще ми бъдат подсказани от наши колеги от университетите, от институтите, от средното образование. Защото хората, които работят това всекидневно, те най-добре знаят проблемите. Заедно мисля, че ще можем да ги решаваме. Първото нещо сега ще бъде, разбира се, подготовката на новата учебна година, така че на 15 септември децата да отидат на училище усмихнати, щастливи, и техните родители и учители да бъдат удовлетворени.

Знаете ли, че вие сте 19-ият министър, който влиза в просветното министерство от 1990 г. насам? Кое ще запазите като приемственост и кое ще отречете веднага?

- Ще има приемственост, разбира се, всичко хубаво ще бъде запазено, всичко добро, започнато дотук, ще бъде продължено. Убедена съм, че за всичко добро трябва да има приемственост. Не може да се отрече всичко веднага. Но може би ще искам да се повиши качеството на образованието и децата, които завършват и средно, и висше образование, да са на много високо ниво, наистина много образовани, и да могат да се реализират в практиката. Страшно ми харесва тази програма, която започна Европейският съюз - да се назначават завършилите средно или висше образование до един месец след завършването, тя е обърната към младежите и за нея ще има и доста финансови средства. Надявам се, че ще можем да използваме и еврофондовете, както разбрах от досегашния министър проф. Милошев, такава програма за привличане на средства към образованието и науката вече е направена. Ще я доработим и се надявам да сключим договор и по нея.

От 17 години за пръв път в Министерството на образованието и науката влиза министър от БСП, какво носите със себе си?

- Аз не съм от БСП, аз съм от гражданската квота на БСП във Варна. Но социалната политика, която води БСП, смятам да я следвам и да я реализирам, защото в програмата на БСП образованието, както и здравеопазването, са сред приоритетите. Не знаех, че съм 19-ият министър, но 9 е щастливо число и смятам, че ще успея да напредвам с тази девятка. А ако я обърнем, става шестица, значи това министерство трябва да има отличен.

Ще подготвите ли нов закон за средното образование и, доколкото в първия ден на правителството прозвуча само един проблем на образованието - искането да се изучава задължително майчин език, смятате ли, че майчиният език в момента е проблем?

- Да, разбира се, смятам да работя с екипите в министерството, вече има вариант на закона, внесен е бил в предишния парламент. Смятам да го прегледаме, да го обсъдим още веднъж, да го внесем в комисията по образование в Народното събрание. Аз еднолично не искам да вземам решения. Що се отнася до майчиния език, не мисля, че това трябва да бъде проблем. Има официален език в България, на който трябва да се говори в страната. Разбира се, всеки може да говори и да изучава и майчиния си език и друг език - немски, английски. Не можем да забраним да се изучава турски език, но това не може да е задължителна програма.

АЛЕКСАНДЪР СИМОВ

Най-силният аргумент

Най-силният аргумент да се подкрепи кабинета на Пламен Орешарски е произволната реч на Цветан Цветанов. До този извод вероятно са стигнали всички случайни зрители на парламентарните изстъпления на бившия вътрешен министър по време на дебатите за избора на нов кабинет.

За времето, прекарано далеч от МВР, Цветанов не е дръпнал и на милиметър в своето интелектуално, политическо и обществено развитие. Той е лицето на ГЕРБ, метафората на тяхното управление, олицетворението на тесногръдието, превърнато в принцип, и на параноята, изведена като политическа идеология. В речта си пред депутатите бившият министър заложи на старите клишета, безвкусните шеги, самоцелните нападки. И заприлича на камикадзе, което държи да отнесе със себе си и други за компания.

Анатолий СТАНКУЛОВ

Вчера в парламента ГЕРБ гонеха апотеоза на политическата си шизофрения. Борисов бе заел помирителна псевдодържавническа поза, а Цветанов изпълни станалата традиционна за него роля на оберщурмфюрер. Който громи враговете на ГЕРБ и подмята стари интриги, които вече не работят.

Това, което ГЕРБ си причиниха, е опасно за тях. Парламентът може да работи и без присъствието им. Разрушителното поведение е фалит на парламентаризма. Депутатите от ГЕРБ толкова пъти излизаха и влизаха в пленарна зала, че тактиката им втръсна и на най-запалените им поддръжници.

Такава е тъжната съдба на партиите без идеи. ГЕРБ участваха в изборите без програма, а сега, въпреки клетвите, са опозиция без различен проект. Опозиция са, защото не могат да се примирят, че загубиха властта. Въпреки клетвите на Борисов, че искат да помагат, стана ясно, че ГЕРБ е партия на човек, който смята, че разполага с гласовете на депутатите си като овчар със стадо. Вчера в парламента нямаше политически сблъсък, а културен. Сблъсък на антисветове. По-мрачният остана в миналото.

Докато слушах Цветанов, се питах дали наистина си вярва. Ако не си вярва - поведението му е наглост. Ако си вярва, трябва да ускоряваме здравната реформа...

Статистика на пушачите

АИДА ОВАНЕС

Тези дни отново целокупният български народ бе залят от различни статистически данни, свързани с тютюнопушенето и прокарващи каквито ви дойдат на ум лобита. Едни - от лекари с грижа за здравето на хората, но без да бъде отчитана вредата от замърсяването на въздуха от автомобили, работещите в населените места производства (колкото и малко да са), нито от скенерите в летищата и големите сгради, които всекидневно облъчват влизащите и излизащите хора по няколко пъти. Други статистически данни идват от бранша, които с грижа за собствения им бизнес, а и отчасти - за работните места. Трети са от анализатори, прокарващи идеи в интерес на едно или друго лоби. Четвърти намериха добра почва в голямата дандания, за да споделят вижданията си за намаляване на данъчни ставки и отпадане на такси. Както се казва - всеки дърпа чергата към себе си. Само че комай никой не забелязва огромните реклами на цигари и тютюневи изделия на касите в супермаркетите, където пазаруват и децата ни. Комай малцина се сещат с примера си (а не с нелепите си и непотърсени съвети) да възпитават децата в нетърпимост не само към цигарите и пушачите, но и към всички замърсители на въздуха. Типично по нашенски прехвърляме на държавата отговорността за това, че се увеличава броят на пушещите деца. Всъщност работата на държавата е да се погрижи законите й да са работещи. Защото и сега законът е страхотен, но той не се спазва. А това създава у подрастващите впечатлението, че могат да погазват всеки един закон в тази държава.

"Този закон" може да бъде променян само в 2 посоки и ако едните управляващи го приемат, а другите го отменят, нещата изглеждат като дете на разведени родители, което през половината седмица живее с единия, а в останалата - с другия, а всеки от тях се опитва чрез детето да прави напук на другия.

И все пак, многобройните дебати по темата в последните дни карат нашенеца да се провикне с пълно гърло: "Не правете политика нито от здравето ми, нито от личния ми избор".

Надеждата

КРИСТИЕЛА СИМЕОНОВА

"С Орешарски се слага край на безизходицата в най-бедната държава член на ЕС." "Гласуването на правителството слага край, поне засега, на политическата и социална криза в България." С такива заглавия световните агенции предадоха новината за новото българско правителство. Освен обичайните приветствия, се прокрадна като че ли и едно отдъхване в оптимистичните международни коментари. Отдъхване, че поне политическата криза в страната ни е решена. Поне това. Защото тежката социална криза тепърва предстои да се решава.

От Франс прес много точно определиха какво го очаква новото ни правителство. "Гигантска" е задачата пред новия ни премиер - да възвърне доверието на българите в институциите, които като повечето европейци се умориха от празни обещания от страна на политиците и не вярват, че те могат да подобрят условията им за живот. В последно време все по-често говорим за евроскептицизъм, не само той набира скорост обаче, ами изобщо обезверяването на гражданите към всякакви институции. Вестник "Файненшъл таймс" също акцентира върху разочарования български електорат, подчертавайки уверено и оптимистично, че ще бъде успокоен от приоритетите в програмата на Орешарски.

Коментари, приветствия... Важното е какво ще става оттук насетне. Страшна беше безизходицата. Сега има поне надежда, че предстои началото на промяна към посветло бъдеще. Ако и тя си отиде обаче става лошо... Безспорно има много какво да се поправя от предишното управление. Най-лесно е да се оправдаваш с грешките на другите - това изкуство го владеят някои политически фигури, самоусещащи се като съвършени.

На новото правителство му предстои страшно много работа, както оповести и Еврокомисията чрез поредните си, вече станали обичайни, препоръки към страната ни. Оценките са повече от ясни -нужно е да се изринат грешките на миналото, защото макар и с долавяната надежда за по-добри времена, все пак и хляб ни трябва и днес, а и утре...

Датата 30

ЧЕТВЪРТЪК 30 МАЙ 2013

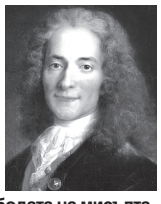
МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТО. Проявата е част от програмата на Международната асоциация "Спорт за всички" ТАФИСА и се провежда всяка година от 1983-а в над 120 страни. Началото поставя спортната организация "PARTICIPaction" в гр. Саскатун, Канада, която реализира за първи път спортна програма за всички жители на града с основен мотив "занимание със спорт или физическа активност поне 15 минути без прекъсване". Българското предизвикателство дебютира на 26 май 1993 г. в София.

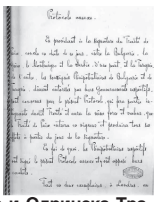
1431 - 19-ГОДИШНАТА ЖАНА Д'АРК Е ИЗГОРЕНА НА КЛАДА. Известна още като Орлеанската дева, тя е национална героиня на Франция. Селското момиче, претендиращо, че е напътствано от Бог, оглавява освободителната борба на френския народ против англичаните по време на Стогодишната война (1337-1453). През 1456 г. във Франция е организиран нов процес, на който Жана д'Арк е реабилитирана. През 1920 г. е канонизирана от католическата църква.

1778 - УМИРА ВОЛТЕР, ФРЕНСКИ ПИСАТЕЛ И ФИЛОСОФ (Р. 1694 Г.). Роденото му име е Франсоа-Мари Аруе. Един от символите на епохата на Просвещението. Превърнал се в европейска знаменитост приживе и ползващ се с голямо влияние сред европейския интелектуален елит за епохата си. Един от прототипите на интелектуалеца, отдаден на служба на истината, справедливостта и свободата на мисълта. От внушителното му литературно наследство най-популярно е произведението му "Кандид".

1913 - КРАЙ НА БАЛКАНСКАТА ВОЙНА (1912-1913). На тази дата е подписан Лондонският мирен договор между Османската империя и държавите от Балканския съюз (България, Сърбия, Гърция и Черна гора). Претърпяла поражение, империята е принудена да отстъпи на съюзниците почти всичките си балкански владения (в т.ч. Македония, Албания, Епир, Косово, Санджак, Беломорска и Одринска Тракия). Договорът урежда създаването на албанска държава. Споровете между България, Сърбия и Гърция за подялбата на Македония остават нерешени и това води до избухването на Междусъюзническата война (юни 1913 г.).

1960 - УМИРА БОРИС ПАСТЕРНАК, РУСКИ ПОЕТ И ПИСАТЕЛ (Р. 1890 Г.). Носител на Нобелова награда за литература през 1958 г., която отказва с мотива, че е "незаслужено признание". Шведската академия обявява, че този отказ не променя валидността на наградата. Пастернак е известен най-вече с монументалния си трагичен роман за Съветска Русия "Доктор Живаго", издаден за първи път в Италия през 1957 г. В Русия е отпечатан през 1987 г.

1975 - ОТКРИТ Е ДОМЪТ НА СЪВЕТСКАТА НАУКА И КУЛТУРА В СОФИЯ. Създаден е на основата на Споразумение 213/22 май 1975 г. между правителствата на СССР и НРБ. През 1990 г. е преименуван на Руски културно-информационен център (РКИЦ), който и до днес заема важно място в развитието на руско-българското сътрудничество в областта на културата и образованието.

2001 - УМИРА ГЕОРГИ БОЖИЛОВ - СЛОНА, ХУДОЖНИК (Р. 1935 Г.). Заедно с Енчо Пиронков, Димитър Киров, Йоан Левиев, Колю Витковски, Христо Стефанов и Георги Бояджиев-Бояджана Слона е един от художниците от т.нар. Пловдивска школа от 60-те. Приживе прави над 25 самостоятелни изложби в България и чужбина - в СССР, Турция, Полша. Загива в автомобилна катастрофа на път от Бургас за Царево, където трябвало да присъства на откриването на своя изложба.

ДУМА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С

Монд дипломатик

LE MONDE diplomatique
българско издание

30 май 2013, година 10, брой 5 (102) - втора част lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

ДОСИЕ

Постижима утопия

Възможно ли е всеки гражданин от раждането до смъртта си да получава без никакви условия една месечна сума, достатъчна, за да се издържа? Не може предложението да бъде отхвърлено само с аргумента за неосъществимостта му от икономическа гледна точка. Напълно възможно е да бъде реализирано, макар и да изисква задълбочен политически размисъл *(вж. вдясно)*. Гарантираният доход поставя най-трънливите въпроси повече от философска гледна точка, тъй като предполага отказ от пълната трудова заетост и признание, че човек може да преживява и без да извършва каквато и да е дейност срещу заплащане *(вж. статията на Мона Шоле)*. Разпространявана през последните години от прогресивни мислители като Андре Горц, както и от някои либерали, които защитават една твърде различна концепция по въпроса *(вж. стр. 4)*, идеята за гарантирания доход вече експериментално се прилага както на Север, така и на Юг, и съвсем отскоро в Индия *(вж. стр. 2-3)*.

Финансиране на универсалната парична помощ

Батист Милондо*

„НЕВЪЗМОЖНО е да се финансира!“ Това обикновено е първото възражение срещу защитниците на универсалния доход, необвързан с трудова заетост. Първото, но несъмнено и най-мекото.

Ако се вярва на брутния й вътрешен продукт (БВП), днес Франция е петата най-богата държава в света. През 2010 г. месечният доход, който остава на разположение (след като се изплатят социалните услуги на населението и се удържат преките данъци) беше 1276 евро на човек, за възрастни и деца. Тоест, разполагаме с необходимите ресурси, за да се гарантират на всеки индивид 1276 евро, ако се пристъпи към стриктна делба. Тази стойност е по-висока от прага на бедността в момента, който във Франция се равнява на 60% от средния доход или 960 евро на възрастен. Без съмнение Франция разполага с необходимите средства, за да осигури на всички французи доход, равняващ се най-малкото на прага на бедността.

И все пак, ако финансирането като цяло не е проблем, начините за осъ-

JAMES COIGNARD (1925-2008)

ществяването му поставят сериозни въпроси. Те не са неутрални и отчасти определят обхвата на гарантирания доход от гледна точка на социалните трансформации и разпределянето на богатствата. Гарантираният доход според левицата има две основни цели: изкореняване на бедността и сериозно намаляване на неравенството. Но по-скоро е възможно да се осъществи само първата. Именно такъв би бил случаят на финансиране чрез нови валутни емисии (1), предложено от някои автори. Особено ако емисиите щедро бъдат предоставени за осъществяване от банките чрез голям заем – една от възможностите, предложени например от икономиста Йолан Бресон.

Освен че трябва да съответстват на логиката за намаляване на неравенството, начините за финансиране трябва да бъдат съобразени също с принципите за предпазливост, дълготрайност, пълно съответствие, логична обвързаност и уместност. Те трябва да подобрят условията на живот. Ето защо трябва да се внимава да не доведат до влошаване на положението на най-онеправданите, както и да не се поставят под въпрос социалните придобивки. Тези съображения са от съществено значение и отчасти обясняват резервите, дори враждебността на синдикатите. Доходът без условия няма ли и да върне крачка назад системата на социалното осигуряване?

(На стр.6)

*Автор на *Pour un revenu sans condition* (За дохода без предварителни условия), Utopia, Париж, 2012.

(1) Увеличава се количеството на парите в обръщение, което в разговорния език се нарича „да заработи печатницата за пари“. Това най-често минава през банките, които на свой ред отпускат повече кредити, отколкото са депозитите в тях.

Гарантиран базов доход е възможен за всеки

В период на криза изглежда сякаш неуместно да си представяме живота различно устроен, с други, нови социални взаимоотношения. Но едва ли някога е било по-наложително да го сторим. В Европа, в Латинска Америка, в Азия все повече си проправя път идеята за всеобщо право на гарантиран доход.

Мона Шоле

РАБОТИМ и срещу труда си получаваме парично възнаграждение. Това мислене е залегнало толкова дълбоко в съзнанието ни, че перспективата за въвеждане на гарантиран доход, т.е. на всеки, извън трудовото му възнаграждение, да се полага месечна сума, с която да може да живее, звучи просто като пълна безсмислица. Все още се водим от убеждението, че средствата за нашето лично препитание трябва да се изтръгват с мъка от една безплодна и неблагодарна природа. А действителността е съвсем друга.

Стипендии за образование, платени отпуски по майчинство/бащинство, пенсии, семейни надбавки, помощи за безработни, режим за обезщетение на артисти с непостоянна заетост (като във Франция) и всякакви други минимални социални помощи доказват, че взаимовръзката между доход и труд не е еднозначна и неразривна. Колкото и недостатъчни или критикувани да са всички тези инструменти за парично подпомагане, те сочат, че ако гарантираният доход е утопия, то тази утопия е „вече тук“. В Германия само 41% от дохода на населението произтича пряко от работната заплата, твърдят Даниел Хани и Ено Шмидт в своя филм *Базов доход* (2008) (1). А през 2005 г. 30% от дохода на френските граждани са представлявали допълнителни постъпления от преразпределението на различни парични фондове: *„Независимо от идеологиите, въпреки ликвидирането на държавата на благоденствието, хулена от неолибералите, относителният дял на задължителните удръжки неспирно расте по времето на Митеран, Ширак и Саркози“* (2). Ако изместим стрелката още малко в същата посока, лесно бихме постигнали всеки гражданин да бъде обезпечен и никой да не изпада в недоимък *(вж. по-горе статията на Батист Милондо)*.

Първото следствие от въвеждането на гарантиран базов доход е премахването на безработицата като проблем както за обществото, така и като причинител на големи тревоги у отделните индивиди. Така, като начало, ще се спестят средствата за постигане на официалната цел за пълна трудова заетост. Вече нищо не би оправдало огромните „подаръци“ за предприятия и фирми, за да се поощрява назначаването на персонал. Нека напомним, че политиките на намаление или освобождаване от социални вноски, провеждани със спомената цел, се покачват от 1,9 милиарда евро през 1992 г. на 30,7 милиарда през 2008 г. (3). И да не забравяме как през 1989 г. южнокорейската фирма „Даеву“ получи 35 милиона евро, за да построи три завода в Лотарингия, които закри през 2002 г. и остави хиляда души без работа. Освен това, тъй като гарантираният доход е универсален и безусловен – получават го и бедни, и богати, като последните го връщат чрез данъците, той би довел до икономии от цялата административна работа по следене и контрол над ползващите социални помощи, което само по себе си представлява унизителен, вмешателски и наставнически метод (4).

Да уточним за какво точно става дума. Говорим за мярка, предложена през 60-те години на XX век от толкова различни икономисти, като Джеймс Тобин (инициатор на проекта за такса върху финансовите транзакции) и либерала Милтън Фридман, което е слисващо като факт. Но спомената разлика съществува и днес. Във Франция гарантираният доход, предлаган от Кристин Бутен (Християндемократическата партия), се различава от защитавания от Ив Коше (еколог) или от движение „Утопия“, в политическия спектър на Зелените и на Лявата партия.

(На стр.4-5)

(1) http://le-revenu-de-base.blogspot.fr.
(2) Yann Moulier-Boutang, *L'Abeille et l'Economiste* (Пчелата и икономистът), Carnets Nord, Париж, 2010.
(3) Проектозакон за финансиране на социалното осигуряване за 2013 г., анекс 5.
(4) Трудовата борса най-вероятно ще продължи да съществува, тъй като винаги ще има пазар на труда, но мисията ѝ ще се промени коренно.

В Индия един експеримент

В индийския щат Мадхя Прадеш един женски синдикат поде през 2011 г. пилотен експеримент с т. нар. гарантиран доход без предварителни условия. Получаваната сума не е достатъчна, за да може човек да изостави работата си, но подпомага личните или колективните инициативи и позволява да се живее по-добре.

Специален пратеник Бенжамен Фернандес*

На ТРИДЕСЕТ километра южно от град Индаур в централния щат Мадхя Прадеш каменистият път разделя село Пантбадодия на две и постоянно стеле над него облаци прах. Именно това внушително по размери „сърце на Индия“, в чиито пустинни пейзажи живее най-многобройният „племенен“ народ в страната, е засегнато най-тежко от недохранването. От едната страна на пътя, на известно разстояние от останалите жилища, жени от етноса *бхили* се събират на една рогозка, разстлана на земята, пред къщите от замесена със слама пръст. Бхилите са мнозинство в района. Те са автохтонно племе, според класификацията, наследена от британския окупатор, или племе под закрила, според категориите, определени от индийското правителство в рамките на политиката за „позитивна дискриминация“ в полза на необлагодетелстваните общности и касти (1).

Маматабай Пунжрай оправя виолетово-кафеникавия си шал, който я предпазва от праха и слънцето, както и от мъжките погледи. Индийското правителство, разказва тя, ѝ е отпуснало една *бигха* (около четвърт хектар) земя за обработване. Няколко месеца по-късно, докато се опитвала да откърши клони за огрев от едно дърво, паднала и си счупила левия крак и лявата ръка. *„За да платим 25 000 рупии* (около 350 евро) *такса за болницата, трябваше да ипотекираме земята за 50 000 рупии. С останалите 25 000 рупии купихме половин* бигха, *която обработваме. През дъждовния сезон отглеждаме царевица, а през зимата – боб. Но последната година дъждовният сезон се забави и загубихме реколтата. Сега просто не знаем как ще изплатим 25 000 рупии на земевладелеца.“*

Времето, което децата прекарват в училище, се е утроило

Наследник на земите и по произход от висша каста, както в множество села, земевладелецът е единственият работодател и кредитор в селото. Пунжрай е безработна, нейният съпруг е надничар в града. Винод, най-големият ѝ син, е *наукар* – наемен работник на земевладелеца, и надницата му не надхвърля 15 000 рупии годишно (около 200 евро). Вторият ѝ син Лаксман е *гвала* – дете, което работи за земевладелеца и неговият труд се приспада от дълга на родителите му. Дъщеря ѝ ходи на училище благодарение на помощите, отпускани от държавата, а най-малкият ѝ син очаква на свой ред да стане *гвала*. Тази система на феодална зависимост допринася за провала на многобройните механизми, които индийската държава е привела в действие след добиването на независимост, за да спаси от бедност по-голямата част от населението. Днес близо една трета от населението живее с по-малко от едно евро на ден (2), въпреки че държавата продължава да бележи бърз икономически растеж (3).

В Пантбадодия един пилотен експеримент би могъл да промени значително условията на живот на бедните хора, както и подхода на борбата срещу бедността. Селото участва в проекта за гарантиран доход (Madhya Pradesh Unconditional Cash Transfer Pilot Project), осъществяван от Асоциацията на самонаетите жени (SEWA). Това е синдикат, който от четиридесет години защитава жените с ниски доходи в Индия чрез субсидии от индийската служба на Детския фонд на ООН (УНИЦЕФ). Сарат Девала пояснява: *„Експериментът се състои в това да се наблюдава какво се случва в тези семейства, когато сумата е предоставяна без условия“*. С блеснала усмивка изпод прошарената си брада ръководителят на проучването уточнява основните му положения: *„Идеята е на хората да бъде предоставяна редовно скромна парична сума в брой, като допълнение към всяка друга форма на доход“*.

В продължение на осемнадесет месеца Девала и неговият екип проучват последиците от минималния месечен доход, отпускан – без оглед на заплата, работа, каста, пол или възраст – на четири хиляди души от осем села, като им се позволява да харчат свободно тези пари. Освен социалните помощи възрастните получават всеки месец по 200 рупии (2,70 евро). Сумата от 100 рупии, отпускана за децата, се изплаща на техните майки. Четири от селата, включени в експеримента, получават подкрепата на SEWA години наред. Асоциацията организира групи за разговор, спестовни кооперативи (4), банкови заеми, курсове по финансово ръководство, подкрепа пред местните власти… Дванадесет други села, в които парична помощ не е отпусната, служат за основа на сравнението. Инициативата, която се явява продължение на друго начинание на SEWA в градска среда – в един квартал, разположен в източната част на Ню Делхи, е първият изследователски проект с гарантиран доход в Индия. Проверява се хипотезата дали прякото предоставяне на пари предизвиква промяна в поведението, която да се изразява в подобрение на условията на живот на семействата и най-вече на храненето и здравето на децата.

Три проучвания, първото – в началото на експеримента, второто – в средата, и третото – към неговия край, потвърждават предвижданите резултати. В облагодетелстваните села хората харчат повече за яйца, месо и риба, за лекари. Училищните резултати на децата се подобряват в 68% от семействата, утроява се времето, което те прекарват в училище. Спестяванията също се увеличават трикратно и два пъти повече хора подхващат нова дейност.

Пунжрай потвърждава: *„С тези пари можем да купуваме повече провизии. Харча ги и за лекарствата, няма нужда да взимам назаем. Успях да се присъединя към жените от спестовното дружество. Ще спестя всичките пари, които получавам, за сватбата на сина ми“*. До тринадесетгодишна възраст братът на съпруга ѝ Бахадуа е бил *гвала* и е получавал 4000 рупии годишно. След това е станал *наукар* за 13 000 рупии годишно. През цялото това време е бил принуден да заема дневния си доход от земевладелеца. Днес той е на 22 години, гарантираният доход не му позволява да живее само от него (никой не може да живее само от него), но му дава възможност да отхвърли тези условия на работа.

„Редовният доход позволява организация, спестяване и вземане на заеми“

Да раздаваш пари на бедните без нищо насреща? Девала се смее: *„Идеята кара не един човек да подскочи. Казваха ни, че мъжете щели да харчат парите за пиене, а жените да си купуват бижута и сарита. Идеята, че бедните не умеят да използват парите рационално, е предразсъдък на средната класа. Изследването показва тъкмо обратното – че редовният доход дава възможност на хората да проявяват отговорност. Те познават добре своите приоритети. Когато нещо се среща рядко, то се цени… Освен това в племенните села хората сами правят напитките си“*, добавя той намигайки и продължава: *„Основното предимство е редовното плащане. Редовността позволява организация, спестяване и вземане пари назаем. Идеята е, че една малка сума генерира огромна енергия в селото“*.

Няколко десетки километра делят Пантбадодия от Малибадодия, както и десетгодишното присъствие на SEWA сред жените. Тук синдикатът им дава парите директно. Двадесетина жени от спестовното дружество, във ведра атмосфера, са седнали плътно една до друга под един ламаринен навес, обграден с драперии. В тези групи влизат представителки на всякакви касти и от всякакъв произход, което в Индия е рядко срещано явление. Обсъждат колективните си планове – да построят покрив за храма, обществени тоалетни… Девала се шегува: *„Хайде, признайте си, коя си купи бижута с парите?“* Една от жените показва шевната машина, която е успяла да купи, след като е спестявала в продължение на дванадесет месеца. Друга заявява гордо, че почти е изплатила вноските за телевизора си. Семейство размахва одеяло за 300 рупии (с много по-качествена изработка от предишното), което си е купило за зимата. Мангу, млада жена от селото, член на SEWA, разказва сред всеобщ смях преживелиците на жените, тръгнали с трактор за града, за да подкрепят протеста срещу скъпия живот и не отстъпили нито пред упреците на мъжете, нито пред заплахите на полицаите.

Рашмани смръщва вежди, така че червената точка между искрящите ѝ очи изпъква: *„Жените вече не се страхуват. Те стават независими, разполагат с пари, кроят планове. В много села заставиха земевладелеца да увеличи надниците им.“* След като е работила двадесет години във фабрика за цигари, тази активистка на SEWA е посетила близо триста села. Някои синдикалистки организират в областта си общности с до седемдесет и пет хиляди работнички. *„Искаме да покажем, че ако един синдикат управлява парите, те ще бъдат по-добре разпределяни. Само когато се полагат грижи за хората, може да има успех“*, казва тя. Девала стига още по-далеч: *„Основното нещо, което искаме да покажем, е, че съществената разлика се състои в наличието на гражданско общество.“*

Проектът е породен от провала на обществените политики за борба срещу бедността. Комисията по проекта смята, че само 27% от обществените разходите стигат до хората с ниски доходи (5). Заетите в сивия сектор, които представляват 90% от работещите, са напълно лишени от всякаква социална закрила. Прякото изплащане на парите в брой позволява да се избегнат честите злоупотреби на посредниците. *„Идеята за гарантирания доход се ражда от краха на програмите, които поставят условия. Там, където има условие, има ерозия. Условията изискват посредник, той на свой ред изисква власт, което пък предполага корупция“*, обяснява Девала. Според SEWA само в щата Мадхя Прадеш съществуват поне триста двадесет и една програми, като раздаване на земя, храна, газ, училищни стипендии и колела, работа срещу заплащане и т.н., свързани със стриктни условия – пол, каста, етнос, възраст, брой на децата, дейност. *„Същинският“ бедняк, който е гладен и болен, няма дом, телевизия и т.н., не съществува*, подчертава Девала. *Мнозина се колебаят на прага на бедността и губят своето право на социална помощ.“* При тези многобройни трудности единственото решение остава да се премахнат предварителните условия.

Във всеки случай проектът привлече вниманието на властите. Вследствие на неговите окуражаващи резултати щатът Мадхя Прадеш поиска от SEWA да включи едно изолирано племенно село, което УНИЦЕФ се съгласи да финансира в продължение на шест допълнителни месеца (от юни до декември 2012 г.), като се увеличи месечната помощ на 300 рупии за възрастен и 150 рупии за дете. От своя страна, федералното правителство на Манмохан Синг поднесе изненада, като обяви през ноември 2012 г. възобновяването на помощите за бедните семейства, наречено Индийски парични помощи за бедни (India's Cash Transfer for the Poors). От 1 януари 2013 г. в двадесет области в шестнадесет щата, двадесет и девет програми бяха трансформирани в парични помощи, превеждани по банкова сметка. От юни тази практика ще бъде въведена в цялата страна. Този обрат бе вдъхновен от успеха на програмата „Семейна кошница“ в Бразилия, която позволи да бъдат измъкнати от бедността дванадесет милиона семейства и допринесе изключително много за развитието на страната, както и за преизбирането на бившия президент Луис Инасио Лула да Силва.

Не заместител на социалните помощи, а допълнителна помощ

Една година преди националните избори изглежда изкусително да се обяви, че ще се положат нови основи на борбата срещу бедността и че паричните помощи ще се изплащат директно на многобройните бедни граждани. Идеята би могла да допадне и на либералите, тъй като правителството се е ангажирало да намали размера на социалната помощ от сегашните 3,5% на 2% от брутния вътрешен продукт (6). Но обещанието е посрещнато резервирано. Министърът на петрола и природния газ още отсега е поискал допълнителна отсрочка от три месеца за трансформирането на помощите в газ в парични (7). Твърде либералният всекидневник *The Economic Times* дава собствена оценка, че програмата няма да бъде задействана преди октомври (8).

В този контекст не е учудващо, че задействането от SEWA прехвърляне на пари в брой, макар че

* Журналист.

съживява селата

асоциацията няма нищо общо с политиката на правителството, предизвиква реакции на недоверие. Проектът е станал обект на слухове, че бил прелюдия към преустановяването на социалните помощи. *„Според нас не става дума за заместване, а за допълнително подпомагане“*, уточнява Девала.

Икономистът на проучването Гай Стендинг, професор по изучаване на развитието във Висшето училище за източни и африкански изследвания на Лондонския университет и съосновател на Световната мрежа за основен доход, защитава тази идея вече двадесет и пет години. В службата на Съвета за социално развитие в Ню Делхи, където екипът на проекта се събира за крайната оценка, той казва с пламнал поглед: *„Идеята отново става популярна. При развитието на сивия сектор и увеличаващото се неравенство и икономическа несигурност, универсалният доход е важно средство, за да се възстанови социалната сигурност.“* Според него съществуват две възможни схващания за гарантирания доход: първото е „свободотърсещото“, което го възприема като средство за постигане на лична свобода, а второто е „прогресивното“, което гледа на него като на основна социална осигуреност. *„Левицата трябва да преосмисли своето виждане за обществото. Трябва да се мисли от гледна точка на живеещите в несигурност, а не за пролетариата. И за целта успоредно с преразпределящото финансиране трябва да се укрепят формите на представителството на хората, лишени от сигурно препитание.“*

Дали универсалният доход в Индия е възможен? Икономистът изтъква: *„Да се дават пари на цялото население, изглежда несправедливо и скъпоструващо. Но нямаме основание да смятаме, че правителството не би могло да събере сумата от хората с по-висок доход, било чрез данък общ доход, било чрез таксуване на луксозните стоки и услуги.“* Ренана Жабхвала, директор на националната служба на SEWA, е по-резервирана. Тя предпочита термина „гарантиран“ пред „универсален“. *„Само 10% от индийците плащат данъци; 50% са за своя сметка, а по-малко от 20% имат постоянна работа. Изглежда трудно да се раздава този универсален доход. Но държавата би могла да го предвиди за половината от населението, онази половина, която наистина има нужда от него.“*

Днес SEWA, възникнала през 1972 г. в текстилните фабрики на Гуджарат, наброява един милион и седемстотин хиляди привърженици в цяла Индия. Тя управлява сто и дванадесет кооперативни предприятия, десетки кредитни кооперации, болници, агенции за правни услуги и една банка. Какво кара един женски синдикат да се включи в експериментирането на гарантирания минимален доход? *„Разискванията започнаха преди четири години. Неолибералите го защитаваха заради икономиите, а левицата го критикуваше, тъй като виждаше в него посегателство срещу социалните помощи. Но ние ръководим банка, управляваме парите и знаем, че парите в ръцете на хората представляват значителна сила.“*

„Когато разполагат с повече пари, хората прибягват до частните услуги“

Проектът поражда някои въпроси. Преди всичко за обществените услуги: *„Когато разполагат с повече пари, хората проявяват склонност да търсят частни услуги, които не са задължително по-добри, но залагат на маркетинга*, констатира Жабхвала. *В Мадхя Прадеш училището е в бедствено положение. Държавата трябва да продължава да полага усилия, за да повиши качеството на предоставяните услуги в областта на образованието и здравеопазването.“* Следващият въпрос е свързан с обслужването на банковите сметки. За да се бори с корупцията, правителството предвижда да въведе програма за биометрична идентификация и да предостави на всеки получател идентификационен номер от дванадесет цифри. Понастоящем само двеста двадесет и два милиона души разполагат с този идентификационен номер, който би трябвало да бъде предоставен на седемстотин и двадесет милиона души (9). Ако парите не пристигат редовно и в определения срок до получателите, голямата промяна, планирана от правителството, би могла да се окаже болезнена несполука. Стендинг се тревожи: *„Правителството се готви да допусне грешка. Парите трябва да бъдат давани на ръка, докато банковата система се наложи.“* А банките не са склонни да работят с тази маса от неплатежоспособни хора. *„Би трябвало да бъдат подтикнати да създадат мобилни отдели по селата и да се развие насочването на парите.“*

Трябва да се прекосят осемдесет километра от Малибадодия на юг, до покрайнините на Мадхя Прадеш, за да се разкрие пред погледа Годакхурд. Когато пътят навлезе сред хълмовете, въздухът става по-чист. Очертанията на сухия, равнинен пейзаж постепенно се смекчават. В малкото отдалечено село със седемстотин жители население от народността бхили, спокойствието и тишината се нарушават единствено от невръстни деца с рошави коси, тичащи почти чисто голи около биволи и кози. Но вътрешността на скромните жилища свидетелства за скорошни промени. Стените са укрепени с тухли и цимент, купчините царевица, съхранени за сухия сезон, са внушителни.

Това племенно село, включено в проекта през последните шест месеца по искане на държавата, заслужава специално внимание поради своята изолираност и крайна бедност. По време на топлия сезон жителите по традиция практикуват събирането на листа от *танду*, които държавното предприятие за изработка на цигари закупува на цена от 75 рупии за пакет от пет хиляди листа. До този момент в селото на практика не е имало пари в брой. Благодарение на гарантирания доход двадесет и една годишният Динеш, най-големият от петима братя, е могъл да плати частни уроци, издържал е матурата и е бил приет в университета. По-малкият му брат, двадесетгодишният Умеш, е последвал примера му и е успял да стигне до последния клас. *„Гарантираният доход е като родителите, понеже дава поравно на всеки“*, споделя той.

Когато напускаме Годакхурд, погледът на Девала се зарейва сред житните стръкове, зеленеещи край пътя, и многобройните бели цветя: *„Това са* бешарам, *което на езика малвани означава „безсрамни цветя“. Наричат ги така, тъй като растат навсякъде, без да се съобразяват със собствеността“.*

Бенжамен Фернандес

(1) Вж. Пурушотам Агравал, „Квоти за нисшите касти в Индия“, *Монд дипломатик*, май 2007.

(2) Данни на Световната банка за покупателната способност през 2010 г.

(3) Растежът, който достига 8,3 % през 2010 г., се изчислява на между 5 и 6% за периода 2012-2013 г.

(4) Жените събират на едно място малки суми пари, като по този начин създават фонд, от който всеки от членовете би могъл да тегли заем по модела на взаимоспомагателна каса.

(5) „The eleventh five-year plan“ (Единадесети петгодишен план), Индийска правителствена планова комисия, Ню Делхи, 2009.

(6) „Gamechanger? Why the cash transfer math doesn't add up“ (Неочаквано събитие? Защо изчисленията при трансфера на пари в кеш не излизат), *The Times of India*, Бомбай, 30 ноември 2012.

(7) *The Indian Express*, Ню Делхи, 5 декември 2012.

(8) „Did government jump gun on cash transfers?“ (Вдигнало ли е правителството мерника на паричните преводи?), *The Economic Times*, Ню Делхи, 27 ноември 2012.

Le Monde diplomatique
Превод Калоян Праматаров

По света

Южна Африка. Конгресът на южноафриканските синдикати (Congress of South African Trade Unions, COSATU), близък до управляващия Африкански национален конгрес (African National Congress, ANC), се бори още от края на апартейда за установяване на гарантиран доход. Той е основал заедно с други организации т. нар. Basic Income Grant Coalition (Коалиция за отпускане на основен доход). Но много министри от ANC се противопоставят на идеята.

Бразилия. Установена през 2003 г., Bolsa Familia („Семейна кошница“) на правителството на президента Луис Инасио Лула да Силва се състои в парична помощ, изплащана на домакинствата, живеещи под прага на бедността (повече от дванадесет милиона), при условие че пращат децата си на училище. Работническата партия предприе допълнителни действия, като прокара през 2004 г. закон за постепенното установяване на базов доход за всеки жител на Бразилия. Авторът на закона, сенаторът от Работническата партия Едуардо Суплиси, е почетен съпредседател на Световната мрежа за основен доход.

Канада. Експеримент с гарантирания доход е проведен в град Манитоба, Дофин (сто хиляди жители), между 1975 и 1979 г. Изследователката Ивелин Форгет, която е анализирала резултатите, е констатирала сериозно намаление на лечението в болница и нарастваща тенденция младите да продължават образованието си след гимназията.

САЩ. От 1982 г. насам всеки жител на Аляска от поне шест месеца получава дивидент от „Постоянен фонд на Аляска“, създаден от приходите от петрола. Изплащаната сума е до 2000 долара през 2000 и 2008 г., а през 2012 г. е била 878 долара. Мнозина членове на Конгреса са се изказали в полза на идеята да се установи подобен доход в Ирак след нахлуването през 2003 г. Икономистите са предложили същия механизъм за Нигерия. Опити с „класическия“ гарантиран доход са проведени и в други американски щати през 70-те и 80-те години на XX в.

Индия. Два пилотни проекта са проведени през последните години. Първият – в беден квартал на Ню Делхи, а вторият – в селата на щата Мадхя Прадеш.

Италия. Джузепе („Бепе“) Грильо, чието „Движение 5 звезди“ стана втората политическа сила в страната след изборите от март 2013 г., настоява за „граждански доход“ от 1000 евро на месец, отпускан в продължение на три години на безработните, който ще загубят, ако откажат предложена работа. Следователно, въпреки всичко изговорено, в случая не става въпрос за гарантиран доход…

Намибия. От 2008 г. по инициатива на коалиция от църкви, синдикати, младежки и женски асоциации, жителите на село Отживеро-Омитара на възраст под шестдесет и пет години получаваха гарантиран доход. След като отчита убедителните резултати, специалният докладчик на ООН по крайната бедност и човешките права Магдалена Сепулведа оказва натиск върху правителството, което не подкрепя проекта, да проучи дали той е осъществим на национално ниво. Международният валутен фонд се противопоставя. През 2012 г. финансираният от частни дарения проект е преустановен поради липса на средства.

Швейцария. „Федералната инициатива за гарантиран основен доход“ е лансирана през април 2012 г. с подкрепата на швейцарската секция на Световната мрежа за основен доход и на мрежата „Initiative Grundeinkommen“. Тя ще бъде подложена на гласуване, ако нейните поддръжници успеят да съберат сто хиляди подписа до октомври 2013 г.

Европейски съюз. Жители и организации от петнадесет страни членки на Съюза са предприели през март европейска гражданска инициатива, която изисква от Комисията да *„поощри сътрудничеството между страните членки при разглеждането на гарантирания основен доход като средство да се подобрят системите им на социално осигуряване“*. До януари 2014 г. те трябва да съберат един милион подписа.

Гарантиран базов доход е възможен за всеки

JAMES COIGNARD (1925-2008)

(От стр. 1)

Твърде ниският базов доход, наложен от либералите, който не позволява да се живее без платена работа, действа като вид дотация за предприятията и се вписва в стремежа им да унищожат социалната закрила. Това е идеята за отрицателния данък на Фридман *(вж. статията по-долу)*. При левите версии, обратно, този доход трябва да бъде достатъчен, за да се живее с него независимо от трънливите въпроси, които естествено възникват при самото определение на понятието „достатъчен“. Освен това, той е немислим без обща защита на обществените услуги, на социалното осигуряване (здравно, пенсионно, за безработица), както и на някои социални помощи. Няма спор и по някои други признаци. Трябва да се изплаща месечно не на всяко домакинство, а на всяко физическо лице, от раждането му до края на живота му (като непълнолетните получават по-малки суми от възрастните), не подлежи на никакви условия и е безвъзмезден, освен това е съвместим с трудовите възнаграждения.

Така всеки човек ще може да избере как да живее – да продължи да работи или да разполага изцяло с времето си, като се задоволи с по-скромно потребление, а би могъл да редува двата варианта. Така периодите на незаетост не биха будили подозрение, тъй като заплатеният труд няма да е единственият вид призната дейност. Онези, които изберат да живеят единствено с гарантирания доход, ще могат изцяло да се отдадат самостоятелно или колективно на задачи, които ги влекат или те смятат за истински обществено полезни.

Проектът залага в голяма степен на многобройните възможности за свободен асоциативен живот, които ще се разкрият след въвеждането му. През 2004 г. двама изследователи от Льовенския католически университет изучават възможния ефект от въвеждане на базов доход, като разглеждат случаите на победители в играта „Win for life“ („Печалба за цял живот“), белгийски еквивалент на френския конкурс „Tac o Tac TV, gagnant à vie“, чиято награда е месечен доход. Но публицистът Батист Милондо изтъква една много съществена разлика между двете ситуации, които карат авторите да преразгледат изводите си: *„Докато бенефициентът на гарантиран доход е заобиколен от себеподобни, победителят от лотарията е напълно изолиран. А стойността на свободното време е право пропорционална на броя хора, с които то може да бъде споделено.“*(5) Така че гарантираният доход значително би променил за много хора отношението към труда, към времето, към потреблението и към околните и в този смисъл би имал заразителен ефект дори върху избралите платената работа. Затова можем да твърдим, че той ще наложи създаване на нови начини за социализация на личността, без които има риск част от населението да се изолира, например жените, които биха останали ограничени в рамките на дома.

От кампанията на демократите в САЩ през 1972 г. до Белгия през 80-те години

Прогресивната идея за базов доход се заражда в САЩ след войната. През 1968 г. Тобин, заедно с Пол Самюелсън, Джон Кенет Гълбрайт и още хиляда и двеста други икономисти, повежда инициатива в този дух, а като съветник на Джордж Макгавърн успява да включи своя проект за *демогрант* (гарантиран доход по демографски признак) в програмата му по време на кампанията за президентските избори от 1972 г. Но след тежкото поражение на кандидата на демократите и победата на Ричард Никсън проектът е погребан.

Появява се отново в Европа, първо в Холандия през 80-те години (6). В Белгия през 1984 г. група учени и синдикалисти около философа и икономист Филип Ван Парис основават колектива „Шарл Фурие“. През 1986 г. на колоквиум в Льовенския католически университет се ражда Европейската мрежа за базов доход (Basic Income European Network, BIEN), която през 2004 г. ще прерасне в Световна мрежа за базов доход (Basic Income Earth Network). Един от основателите ѝ, Гай Стендинг, икономист в Международната организация по труда (МОТ), взима участие в експериментирането на проекта за гарантиран доход в Индия в началото на 2011 г. *(вж. репортажа на стр 2-3)*.

Във Франция идеята изниква сред движения на студенти и безработни

В Германия идеята набира особена сила и се разисква все повече през последните години благодарение на кампанията на северогерманката Сюзан Вист. В продължение на дванадесет години тя е живяла в каравана от жажда за свобода, но и от нуждата да не плаща наем. Работила е в детска консултация и едва е свързвала двата края. Когато вследствие на данъчна реформа семейните ѝ надбавки били причислени към облагаемия доход, тя била дълбоко възмутена. След като се запознава с Хани и Шмидт, основателите в немска Швейцария на „Инициативата за базов доход“, тя изцяло въпреки техните виждания по въпроса. Г-жа Вист организира публична петиция, която има голям успех и влиза за обсъждане в Бундестага през 2010 г., а пътьом спомага за широкото разпространение на филма на Хани и Шмидт.

Във Франция искането за гарантиран доход узря по време на протестите на учащата се младеж срещу проекта за първоначалния трудово-професионален договор (CIP) на правителството на Едуар Баладюр през 1994 г. В Париж се създаде Агитационният колектив за оптимален гарантиран доход (CARGO), който бързо се присъединя към движението за Обединено действие срещу безработицата (AC!). Стана отново актуално през зимата на 1997-1998 г., когато се организираха масови демонстрации на безработни. В същия период философът Андре Горц се присъедини към идеята (7), която намери отзвук и в средите на основаващото се тогава алтерглобалистко движение (8). Ален Кайе, основоположник на Движението за антиутилитаризъм в социалните науки (MAUSS), също стана негов привърженик.

Накрая, в отговор на посегателствата от 2003 г. насам над системата им на обезщетения, част от работещите с непостоянна заетост в бранша на сценичните изкуства започнаха да се организират на борба техният режим на помощи не само да се съхрани, но и да се прилага за цялото население. Целта е да се обезпечат периодите без работа, които се редуват с периоди на заетост, тъй като те са взаимнообусловени и необходими. Съпричастието му с тази кауза накара кмета на IV район в Париж, социалиста Кристоф Жирар, в навечерието на конгреса на Социалистическата партия през октомври 2012 г. да се застъпи за постепенно въвеждане на универсален доход (9).

Схващането, че обществото дължи на своите членове средства за съществуване, не отсъстваше от парламентарните обсъждания и по-рано, при правителството на Мишел Рокар (1988), макар и да не остана особена следа от него след окончателното гласуване на решението за въвеждане на минимален социален доход (*revenu minimum d'insertion* – RMI). От страна на левицата, като се започне от Жан-Мишел Белорже, докладчик на текста, се чуха гласове, които оспорваха обвързването на минималния социален доход с *„положените усилия“*. Тези гласове питаха също доколко има основание да се говори за „право“ на доход, ако получаването му зависи от това да се минава на комисия, както и да се изпълнява някакво изискване в замяна (10). Подобен е и тонът на прямия лозунг на безработните демонстранти: „Дайте пари да живеем!“ Той ясно говори за правото на всеки да живее достойно в едно общество, което не е застрашено от оскъдица.

В радикалната левица обаче няма единодушие по въпроса за гарантирания доход. При толкова разнороден набор защитници, проектът едва ли се намира в добри ръце. Освен това много аспекти на нейния проект се различават от обичайните инициативи на антикапиталистическата левица. Заради закостенялото мислене на хората идеята трудно би се наложила, но дори и да успее, осъществяването ѝ няма да реши всички съществуващи проблеми. Пък и не това е целта на защитниците ѝ.

Базовият доход цели най-напред да подсигури екзистенц-минимум на всички, както в северните страни, така и в южните, където също има привърженици. Смята се, че по принцип в развиващите се страни той ще стимулира стопанската дейност, докато в развития свят ще послужи за известно ограничаване на икономическата активност и по тази причина интересува еколозите. В западните държави гарантираният доход ще създаде възможност да се избегнат безработицата, трудовата нестабилност, лошите жилищни условия, работният недоимък, а за някои трудещи се – физическият и психическият тормоз на работните им места. Но той не би могъл да повали капитализма като строй, не би изкоренил неравенството, дори и да прерасне в максимален доход (11), както някои предлагат. Именно в това го упрекват мнозина. Анархокомунистът Клод Гийон, оценяващ базовия доход като твърде боязлива програма, осмива в една своя книга това, което той нарича *„гарантизъм“*. Все пак твърди, че не желае *„да използва злото, за да послужи като двигател на бунта“*, и признава, че политиката се обсъжда по-добре с пълен стомах (12)...

Промяна, която изисква доверие към хората

Базовият доход означава не толкова да се смени един несправедлив обществен строй с друг справедлив. Той по-скоро ще даде „културен тласък напред“ на обществото, ако цитираме подзаглавието на филма на Хани и Шмидт. Ще донесе признание на извънпазарните дейности и ще ги насърчи, като по този начин ще подтикне обществото към голям прелом с непредвидими последствия. Да се предостави на хората възможността да избират сами, значи да им се гласува доверие. Антикапиталистическата левица не споделя крутия анализ на либералния публицист Никола Баврез, според когото *„свободното време за най-скромните пролайки е равностойно на алкохолизъм, увеличение на насилието и престъпността“* (13). Но въпреки това тя защитава радикални проекти, в които често присъства едно доста сковано разбиране за „качествен живот“.

Разграничаването от този начин на мислене вдъхновява швейцарския активист Оливер Сеегер, съавтор на френската версия на филма *Базов доход* и бивш член на „Лонго Маи“, кооперативна земеделска общност, създадена след събитията от 1968 г. в района Алп дьо От Прованс (14). След зряло преосмисляне той отрича правилността на *„негласното предубеждение, че* [неговите другари и той] *са революционен авангард, тесен елит, който се готви за деня с главно „Д“*. Според него гарантираният доход ще позволи тъкмо обратното, *„да оставим най-после хората на свобода, да не мислим вместо тях, да не им предъявяваме определена идеология, която да са осъдени да следват“*. Допълва, че такава една промяна на обществото никак няма да е лесна: *„Силно се надявам хората да получат главоболие, да ги заболи сърце, корем, да им се разстрои целият метаболизъм, стига да се замислят над това, което наистина желаят! Нима може да стане по друг начин, след като години наред само сме знаели да ходим безропотно на работа? Но много ми се иска да имам шанса да видя какво ще се получи.“*(15)

Друга сериозна критика по адрес на гарантирания доход се дължи на факта, че той изцяло поставя под въпрос постановката за наемния труд, откъдето води началото си организираното работническо движение. Точно в условията на наемния труд то изгражда всички свои оръжия на борба срещу експлоатацията и постига всички свои завоевания, от платените отпуски до социалната защита. Понякога дори се забравя, че *„изчезването на наемния труд“* е една от целите, записани от Общата конфедерация на труда (CGT) в Амиенската харта през 1906 година… От друга страна, за профсъюзните дейци и за средните с трах политически течения трудът е незаменим източник на достойнство и себеосъществяване. Икономистът Жан-Мари Арибе, член на Асоциацията за облагане на финансовите транзакции в полза на гражданите (Attac), смята, че *„както и да гледаме на него, трудът си остава основен вектор на социалната интеграция, тъй като прави от човека пълноценна личност, производител и гражданин“*(16).

Парадоксално тъкмо защитата на труда мотивира някои застъпници на гарантирания доход. Те смятат, че той е средство за подобрение на условията на труд и начин да се разреши едно коренно противоречие: „правото на труд“ е записано в Декларацията за правата на човека и гражданина, но както се питат Хани и Шмидт в своя филм *„може ли да съществува право, което те задължава да върши нещо?“* Базовият доход ще позволи на някои наемни работници да престанат да бъдат такива, а на някои безработни да започнат отново работа. Спокойствието, че не разиграваш на карта оцеляването си, дава по-голяма способност за договаряне с работодателя, особено когато става дума за тежък труд. Ван Парис и Яник Вандерборгт ни канят също да си представим преимуществото на гарантирания доход *„в случай на продължителна стачка“* (17)...

От различна гледна точка други последователи на идеята, най-често представители на едно смаляващо се течение (по-конкретно Милондо и „Утопия“), основателно критикуват наемния труд. Те изтъкват, че най-често повечето видове труд не само не повишават самочувствието или усещането за принос към общото благо, а по-скоро пораждат у хората точно обратно чувство. Но дори платената работа да има положителен ефект в споменатия смисъл, то увеличението на производителността на труда вследствие на техническия прогрес така или иначе няма да позволи всеки да се сдобие с работа. Бернар Фрио, застъпник на безусловната доживотна заплата без предварителни условия, финансирана чрез разширяване на системата за данъчно облагане, е съгласен с горния анализ: *„Подобре да не вършиш нищо, отколкото да работиш като инспекторка, разгадаваща смисъла на държавната служба, или да си работник, който произвежда стерилни посеви за „Монсанто“*. Той окачествява пълната трудова заетост от „тридесетте славни години“ като неосъществима в наши дни *„легенда“* и добавя: *„Нека не забравяме, че така наречената пълна заетост от 60-те години се отнася само за работещите мъже.“*(18)

Нехаен щурец, усърдна мравка или опрашваща пчела?

Вдъхновеното от италианската работническа автономия идейно течение, чиито представители във Франция са Ян Мулие-Бутан и съоснователят на CARGO Лоран Гийото, основава своята критика на наемния труд върху понятието *съвкупен интелект*, заето от Карл Маркс. В своето *Въведение към Критика на политическата икономия* Маркс предсказва, че ще дойде време, в което натрупаното познание от обществото през вековете като цяло ще се превърне в двигател на създаването на стойност. Съвременната нематериална икономика кара читателите му да твърдят, че това време е дошло. Затова оттук нататък капитализмът може само да става все по-агресивно паразитен: той не спира да си присвоява изградените независимо от него умения и способности у хората, които освен това не се нуждаят от него, за да ги реализират.

Следователно създаването на богатство ще се разиграва основно извън сферата на заплатения труд. До фигурите на нехайния щурец и усърдната работна мравка Мулие-Бутан поставя трето действащо лице – пчелата. Нейната опрашваща дейност не създава пряка стойност, но нито едно производство не може да съществува без нейния труд. По същия начин всеки човек участва непряко в икономиката с най-обикновените си ежедневни занимания.

Аргументът е чудесен, за да се запокитят като безсъдържателни призрачните образи на мързеливи и безполезни „храненици“, живеещи на гърба на другите, размахвани непрестанно от демагозите. Но той не бива да се използва сам по себе си като основание за гарантирания доход, в това има клопка, за която Горц предупреждава: *„Така не напускаме границите на стойността труд и на продуктивизма.“* А *„основният доход има смисъл само ако не изисква и не заплаща нищо“*. Напротив, той трябва да даде възможност за създаване на *„богатства с непарично изражение“* (19).

Изобщо няма нужда да се позоваваме на *съвкупния интелект*, за да изградим теория за въвеждане на гарантиран доход. През 1796 г. в своята *Аграрна справедливост* един от основоположниците на идеята, англоамериканският революционер Томас Пейн, разглежда гарантирания доход като справедливо обезщетение за присвоената от неколцина земя, тъй като тя принципно принадлежи на всички...

Мона Шоле

(5) Baptiste Mylondo, *Un revenu pour tous. Précis d'utopie réaliste*, (Доход за всички. Наръчник по реалистична утопия) Utopia, Париж, 2010.

(6) Вж. Yannick Vanderborght, Philippe Van Parijs, *L'Allocation universelle* (Универсални надбавки), La Découverte, сборник „Repères“, Париж, 2005.

(7) André Gorz, *Misères du présent, richesse du possible* (Нещастно настоящето, богатството на възможностите), Galilée, Париж, 1997.

(8) Вж. Jean-Paul Maréchal, „Revenu minimum ou „deuxième chèque“?“ (Минимален доход или „втора заплата“?) и Ignacio Ramonet, „L'aurore“ („Зората“), *Le Monde diplomatique*, съответно март 1993 и януари 2000. Вж. също Yoland Bresson, „Instaurer un revenu d'existence contre l'exclusion“ (Да се въведе минимален жизнен доход срещу социалното изолиране), *Le Monde diplomatique*, февруари 1994. През 1989 г. Бресон създава Асоциацията за въвеждане на минимален жизнен доход (AIRE) и е съосновател на BIEN. Той е критикуван заради ниската сума, която предлага и която го нарежда сред „десните“ застъпници на гарантирания доход.

(9) Christophe Girard, „Ma contribution pour le congrès du PS, pour un revenu social garanti“ (Моят принос за конгреса на Социалистическата партия, за гарантиран социален доход), 4 септември 2012, www.huffingtonpost.fr.

(10) Laurent Geffroy, *Garantir le revenu. Histoire et actualité d'une utopie concrète* (Гарантиране на доход. История и настояще на една конкретна утопия), La Découverte – Mauss, сборник „Recherches“, Париж, 2002.

(11) Вж. Сам Пиццигати, „Да се въведе таван на доходите, една американска идея“, *Монд дипломатик в Дума*, 2 февруари 2012.

(12) Claude Guillon, *Economie de la misère* (Икономика на мизерията), La Digitale, Кимперле, 1999.

(13) *20 Minutes*, Париж, 7 октомври 2003.

(14) Вж. Ingrid Carlander, „Les irréductibles de Longo Maï“ (Непримиримите от „Лонго Маи“), *Le Monde diplomatique*, март 1996.

(15) „Revenu garanti, ‚la première vision positive du XXIe siècle‘“ (Гарантиран доход – „първото положително следващо XXI век“), декември 2010, www.peripheries.net.

(16) Цитиран от Baptiste Mylondo, *Un revenu pour tous*, *цит. съч.*

(17) *L'Allocation universelle*, *цит. съч.*

(18) Bernard Friot, *L'Enjeu du salaire* (Заплатата като залог), La Dispute, сборник „Travail et salariat“ (Работа и наемен труд), Париж, 2012.

(19) André Gorz, *L'Immatériel* (Нематериалното), Galilée, Париж, 2003.

Le Monde diplomatique
Превод Христина Костова

JAMES COIGNARD (1925-2008)

Мишел Фуко, държавата и добрите бедни

ЛОСТ за социална промяна или инструмент за запазване на реда? Оръдията на икономическата политика често са нож с две остриета. Национализира се или за да се колективизира богатството, или за да се социализират загубите. Данъците взимат от всички и преразпределят в зависимост от това дали целта са бедните или богатите. Същото важи и за базовия доход – в зависимост от социалните сили, които го налагат *(вж. статията „Гарантиран базов доход е възможен за всеки“)*, той или измъква народа от правилата на пазара, или, напротив, го подчинява на тях.

Планът за отрицателен данък, предложен от либералния икономист Милтън Фридман в книгата му *Капитализъм и свобода* (1), директно се класира във втората категория. Държавата изплаща една фиксирана сума на всички, но мине ли се определено равнище на доходи, което либералите разполагат близо до прага на бедността, дължимите данъци от данъкоплатците надвишават изплащаните от държавата помощи. Тази либерална форма на гарантиран доход, въведена от много американски щати през 70-те години на миналия век, се появи по същото време и във френските политически дискусии чрез двама специалисти, завършили Политехниката, близки до САЩ, съветници на президента на републиката Валери Жискар д'Естен – Лионел Столерю и Кристиан Стофаес. През 1973 г. вторият написа „Доклад от екипа за проучване на отрицателния данък“ за Центъра за стратегическо планиране.

Когато разясняват идеологическите основи на неолиберализма през учебната 1978-1979 г. в лекциите си в Колеж дьо Франс (2), философът Мишел Фуко показва как отрицателният данък съответства на правителство, което се отказва от пълната заетост на активното население. Неолиберална логика, обяснява той, възприема икономиката като игра, в която държавата определя правилата и осигурява изпълнението. Благодарение на гарантирания доход *„трябва да е невъзможно за който и да е от партньорите в икономическата игра да загуби всичко и поради това да спре да играе“*. С други думи, никой не трябва да има каквото и да било за губене, държавата налага клауза за съхранение на икономическата система.

Две от характеристиките на този подход, или поне едната от тях, интригуват Фуко. Първата е липсата на морална оценка. Универсалните гарантирани помощи са насочени срещу ефекта от бедността и пренебрегват причините. *„Основани върху необходимостта да се притечеш на помощ на тези, които са бедни, без да се опитваш да разбереш чия е вината, че са стигнали до там“* (3), според думите на Столерю, те се разграничават от традиционните социални политики, като не правят никаква разлика между добрите и лошите бедни. *„В крайна сметка*, пали се Фуко, *изобщо не ни вълнува и не трябва да ни вълнува защо някой е паднал под равнището на социалната игра – дали е наркоман, или е безработен по собствена воля, това просто не ни интересува.“* Държавата се задоволява, *„без да поглежда по-далеч, съответно без да се задължава да прави всички тези бюрократични и полицейски проучвания и разпити, да дава на човека помощ, чийто механизъм го подтиква да се върне на нивото на прага. (...) Ако той обаче няма никакво желание, това няма никакво значение и той ще си остане на помощи“*. Поне на теория...

Отрицателният данък се разграничава и от социалните политики, въведени след войната в Европа с това, че се противопоставя на всяко *„общо преразпределяне на доходите, тоест, най-общо казано, на всичко, което може да се постави под знака на социалистическа политика“*. Социалдемокрацията желае да намали разликата в доходите, а неолиберализмът иска да ограничи абсолютната бедност и пренебрегва неравенството. Само един праг, който разделя обществото на бедни и небедни. Над него, обяснява Фуко, *„ще оставим икономическите механизми да определят правилата на играта: механизмите на конкуренцията и на предприятието. (...) Всеки ще трябва да бъде за себе си или за семейството си като предприятие.“* Под равнището и близо до него се намира *„онзи тип плаващо население (...) което за икономиката, отказала се на практика от пълната заетост, ще си остане завинаги резервна работна ръка“*.

Тази цялостна издръжка, *„много по-малко бюрократична и дисциплинираща от система на пълна заетост“*, според либералите, разкрива двоякия аспект на „десния“ минимален доход. От една страна, *„на хората се предоставя възможността да работят, ако искат“*, а от друга, *„ не ги караме да работят, ако нямаме интерес да го правят“*.

Уви, либералните идеи винаги се прилагат с принуда. Във Франция и в Германия държавата изисква от възползващите се от дохода на активната солидарност (социалните помощи) и съответно от режима за помощи „Харц IV“ във всеки момент да демонстрират добрата си воля на добри бедни.

(1) Milton Friedman, *Capitalisme et liberté**(1962) („Капитализъм и свобода“), Robert Laffont, Paris, 1971.

(2) Michel Foucault, *Naissance de la biopolitique. Cours au Collège de France, 1978-1979* (Зараждането на биополитиката. Курс в Колеж дьо Франс, 1978-1979), Gallimard-Seuil, coll. „Hautes Etudes“, Париж, 2004, от него са и следващите цитати.

(3) Lionel Stoléru, *Vaincre la pauvreté dans les pays riches* (Как да победим бедността в богатите държави), Flammarion, Paris, 1974.

Пиер Рамбер
Le Monde diplomatique
Превод Десислава Николова

Финансиране на универсалната парична помощ

(От стр. 1)

Въпросът излиза на преден план преди всичко при перспективата за самофинансиране. Всъщност, може да се каже, че фрагменти от гарантирания доход вече се изплащат частично и при определени условия като различни социални помощи, субсидии и стипендии. По този начин безусловният доход би могъл да замести някои от тези механизми. Със сигурност не всички, освен ако не приемем логиката на предложенията на либералите.

Ето защо, например, трябва да се прави разлика между обезщетенията, зависещи от осигурителния режим и финансирани от вноските за пенсии и социално осигуряване, и обезщетенията, независещи от вноски, като социалните помощи, които идват от системата за национална солидарност и се финансират от данъците. Гарантираният доход няма да замени цялата осигурителна система, която цели не само да не се изпадне в бедност, но и да поддържа стандарта на живот. За сметка на това той може да замени социалните помощи напълно и то доста благоприятно. „Благоприятно“, доколкото гарантираният доход трябва да бъде най-малкото равен на премахнатите парични помощи, като например съществуващия днес доход за активна солидарност (RSA) или студентските стипендии. За сметка на това и дума не може да става да се премахне универсалното обезщетение при болест или помощта за пълнолетни лица с увреждания (AAH), чието предназначение е твърде специфично. Все пак всичко това оставя известно поле за действие от гледна точка на прехвърлянето на бюджетни средства и следователно за потенциално самофинансиране на гарантирания доход. Според борсовите сделки и избрания размер, това самофинансиране може да носи повече от една трета от необходимите инвестиции.

Но трябва да се намерят и други ресурси. Могат да се обмислят няколко възможности, като например въвеждането на нови целеви такси, увеличение на данъка върху добавената стойност (ДДС) и на данъците върху доходите и наследството.

ОСНОВНАТА цел на някои данъци е да насочват поведението на индивидите чрез наказателни или поощрителни механизми. Понякога екотаксите, таксата „Тобин“ върху финансовите транзакции, таксата „Кейнс“ върху борсовите сделки и определянето на максимален размер на възнагражденията и доходите (максимална заплата и максимален доход) се представят като начини за финансиране на гарантирания доход. В действителност те имат две забележителни предимства. От една страна, голямата част данъкоплатци частично или изобщо няма да бъдат засегнати. От друга страна, те санкционират поведенията, които общественото мнение не одобрява – нанасяне на вреди на околната среда, спекулиране на борсата, неморално високи заплати, неравенство.

И все пак, би било сериозен риск да се разчита на поведенчески прояви, които всъщност искаме да изчезнат. Например, ако решим частично да финансираме гарантирания доход чрез таксата „Тобин“ (2), това ще зависи много от ненаситността на спекулантите. Проблемът с екотаксите е същият. Все едно да се финансира националното образование с приходите от глобите, като се разчита на безотговорността на шофьорите...

Начинът на финансиране трябва да е адекватен на финансираната мярка. С приходите от пътни глоби например могат да се финансират мерки за по-голяма безопасност по пътищата. Никой не казва, че трябва да се откажем от целевите такси, но можем да ги използваме за въвеждане на гарантирания доход само временно или поне да се надяваме да е така.

Финансирането чрез увеличение на ДДС, популяризирано от швейцарския документален филм *Базов доход. Културен импулс* (3), е друга възможност. Авторите на филма Даниел Хани и Ено Шмидт предлагат една реформирана данъчна система, зависеща единствено от данъка върху потреблението. Този вариант има няколко предимства. Първо, тъй като всеки един от нас е потребител, всички ще плащат такъв данък. А колкото по-широка е данъчната основа, в толкова по-голяма степен размерът на налаганите данъци може да бъде разумно ограничаван. Второ, ДДС, който е включен директно в цените, не се усеща в такава степен от данъкоплатците, колкото целевите такси и сумите, платени след подаването на данъчните декларации. Освен това, с въвеждането на единен данък върху потреблението рискът от данъчни измами ще бъде ограничен и ще засяга единствено черния пазар. И накрая, според Хани и Шмидт комбинацията от пропорционален данък (ДДС) и гарантирани плащания (базов доход) ще изпълнява ролята на прогресивен данък и ще преразпределя благата. И тъй като ДДС често е упрекван заради неегалитарния си и регресивен характер, този аргумент е важен.

ИВСЕ ПАК подобен начин на финансиране повдига някои въпроси. От техническа гледна точка съществува риск увеличението на ДДС да затрудни борбата с бедността, тъй като ще доведе до повишение на цените. И дали при едно увеличение на цените гарантираният доход все още ще бъде достатъчен? А ако цените останат без промяна, предприятията може и да се опитат да компенсират увеличението на ДДС чрез еквивалентно намаление на заплатите. Именно тази хипотеза е застъпена в гореспоменатия документален филм.

Най-важният въпрос, който трябва да бъде повдигнат обаче, си остава този за логичната обвързаност, особено ако гарантираният доход бъде въведен от една антипродуктивистично настроена левица. След като залагаме на примамката да таксуваме печалбите на спекулантите (таксите „Тобин“ и „Кейнс“) и на липсата на екологична съвест у гражданите (екотаксите), можем ли наистина да разчитаме на ентусиазма на потребителите да финансират гарантирания доход и така да признаем социалната полза от потреблението?

Друг въпрос се отнася до предполагаемата прогресивност на двойката ДДС – гарантиран доход. Тази прогресивност си остава приблизителна и дори откровено оспорима. Тя зависи от прилагането на диференцирани индекси за стоките от първа необходимост, стоките за текущо потребление и луксозните стоки, но зависи преди всичко от вида на потреблението на индивидите и от размера на спестяванията им. Авторите на *Базов доход* избягват този въпрос, като се позовават единствено на частта от доходите, отделяна за потреблението, а не на целия им размер. Така се забравя, че от гледна точка на ДДС спестяванията са неравномерно достъпна и двойно по-доходоносна данъчна ниша. Не само че са освободени от данъци, но носят и приходи, което поражда нови неравенства. От гледна точка на нашата логика, гарантираният доход трябва да бъде поставен в услуга на едно по-справедливо разпределение на доходите.

Може да се помисли и за увеличаване на корпоративния данък, но вниманието трябва да се насочи преди всичко към увеличение на социалните осигуровки, предложено от Бернар Фрио (4) и Мрежата на трудещите се на заплата. Според тях трябва да се въведе „доживотна заплата“, а не гарантиран доход. В случая няма да дискутираме предимствата и недостатъците на тази възможност (5), но размислите за финансирането си остават все така актуални. Фрио поставя с пълно право под въпрос частната собственост, носеща приходи, и предлага печалбата на предприятията, които вече ще са „с нестопанска цел“, да се пренасочи почти изцяло към социални каси, чрез които ще се финансират както доживотните заплати, така и взаимоспомагателните инвестиции.

Тази перспектива печели на първо място от символичната сила на социалните вноски, на историческото им наследство. Така тя се противопоставя на съществуващата днес тенденция печалбата от капитала да подяжда постепенно трудовите възнаграждения. Освен това осигурителните вноски, които отчасти не подлежат на държавен контрол, ще се управляват паритетното.

И една последна възможност в този неизчерпателен списък от решения, някои от които несъмнено се съчетават, засяга данъка върху доходите. Основното предимство е, че това ще отговори на два въпроса – за прогресивността на удръжките и за увеличението на цените, като финансирането се прехвърля върху доходите на физическите лица, което, разбира се, не означава отказ от всички форми на облагане на доходите на юридическите лица. Неудобството се състои в това, че финансирането чрез данъците ще изисква радикална данъчна реформа и сериозно повишение на данъчните проценти. Относно последната точка, според симулациите на Марк дьо Баскиа (6) трябва да се очаква увеличение от порядъка на 30 до 50% от средния размер на данъка върху доходите, ако искаме да бъде финансиран такъв нетрадиционен доход като една лява мярка.

Размерът на това увеличение все пак трябва да бъде релативизиран. Първо, то ще е по-малко, ако увеличението се приложи за всички видове доходи – от заплати, капитал, собственост, наследство и др. Освен това то трябва да бъде разпределено поравно между всички данъкоплатци. Следвайки същата логика за намаляване на неравенствата, прибягването до т.нар. плосък данък *(flat tax)*, пропорционален данък, предлаган от някои ултралиберални автори и въведен вече в Русия и много държави в Източна Европа (7), със сигурност не е решение. Точно обратното, трябва да се акцентира върху прогресивността на данъците. Ето защо богатите трябва да плащат по-високи данъци, трябва да се въведат отново много високи данъчни ставки за много високите доходи и дори да се определи таван на възнагражденията за прекалено високите доходи, като вече се следва не просто логиката на финансирането, а и на намаляване на неравенствата.

Успоредно с това, за да се ограничи увеличението на данъчните ставки за най-ниските категории данъкоплатци, трябва да се облага повече собствеността. Във Франция неравенството в доходите е очевидно, но неравенството в собствеността е още по-фрапиращо, което напълно обосновава този данъчен подход.

Разбира се, възникват и някои въпроси относно дълготрайността на финансиране, основано на една реформа на данъка върху доходите. Дали няма да се окаже, че заради увеличението на данъчните ставки, от една страна, и изплащането на гарантирания доход, от друга, индивидите ще бъдат подтикнати да намалят годините за работа? Това сериозно ще засегне както икономическата активност, така и произтичащото от нея финансиране на подобен доход. Решението е да се приложи един прост механизъм, а именно, че всяко съкращаване на активността ще засегне базата за финансиране на гарантираният доход, а оттам и размера му, което пък ще мотивира хората да работят повече. А от друга страна, ако финансирането на гарантираният доход намали производителността, още по-добре – непродуктивистката логика, на която се основава, ще придобие конкретни очертания.

Като се имат предвид недостатъците на съществуващата днес система, несъмнено ще можем да се приспособим към едно спадане на икономическата дейност, но ако способността на обществото да отговори на нуждите си бъде поставена под въпрос, всеки гражданин в активната възраст, на който ще бъде намален гарантираният доход, ще трябва да работи, за да го допълва и така ще се удовлетворят нуждите на всички.

Батист Милондо

(2) Вариант за финансиране, предложен като временна мярка от Jean-Marie Monnier и Carlo Vercellone, „Le financement du revenu social garanti comme revenu primaire. Approche méthodologique“ (Финансирането на гарантирания социален доход като основен. Методологически подход), *Mouvements*, Париж, февруари 2013.

(3) Daniel Häni, Enno Schmidt, *Le Revenu de base. Une impulsion culturelle* (Базов доход. Културен импулс), 2008, http://le-revenu-de-base.blogspot.fr.

(4) Вж. Bernard Friot, „La cotisation, levier d'émancipation“ (Социалните вноски, лост за еманципация), *Le Monde diplomatique*, февруари 2012, и *L'Enjeu du salaire* (Залогът на заплатата), La Dispute, Париж, 2012.

(5) За критическа дискусия, вж. Baptiste Mylondo, *Pour un revenu sans condition* (За гарантирания доход без предварителни условия), Utopia, Париж, 2012, с.59-70.

(6) Marc de Basquiat, „Un revenu pour tous, mais à quel montant? Comment le financer? Micro-simulation de l'allocation universelle en France“ (Доход за всички, но в какъв размер? Как да се финансира? Микросимулация на универсалната парична помощ във Франция), *Mouvements*, февруари 2013.

(7) Вж. Anthony Atkinson, *Public Economics in Action. The Basic Income/Flat Tax Proposal* (Публичните финанси в действие. Базов доход/предложение за въвеждане на плосък данък), Oxford University Press, 1995, или приносът на Марк дьо Баскиа в книгата на CJD, *Objectif oïkos. Livre blanc du CJD* (Цел ойкос. Бялата книга на CJD), Eyrolles, Париж, 2012.

Le Monde diplomatique
Превод Марта Илиева

ЩЕ ОДОБРИ ЛИ АМЕРИКАНСКИЯТ КОНГРЕС ПЕТДЕСЕТ И ПЪРВИЯ ЩАТ?

Едно „Да“ срещу едно „Не“ в Пуерто Рико

Трикратно отхвърляното (през 1967, 1993 и 1998 г.) присъединяване на Пуерто Рико към Съединените щати най-накрая беше одобрено от жителите на острова на референдум, чиято формулировка всява съмнение относно действителните намерения на гласоподавателите.

Джеймс Коен*

НАИСТИНА ли решиха пуерториканците да превърнат острова си в петдесет и първия щат на Американския федерален съюз? Според Луис Фортуньо, действащ губернатор и ръководител на Новата прогресивна партия (НПП) към момента на референдума на 6 ноември 2012 г., отговорът е ясен: след като над 61% гласуваха за присъединяване към САЩ, избирателите – обяснява той в унисон с редица медии, изразиха своя *„ясен отказ от запазване на настоящия териториален статут“* и подкрепиха *„приемането на Пуерто Рико за щат от Съюза“* (1).

Референдумът имаше две части и това внесе известно объркване у хората. По тази причина резултатът не е толкова очевиден, колкото изглежда. Първата част се отнася за запазване на настоящия статут. 53,97% от 1 798 987 гласоподаватели (при активност от 77,71%) са отговорили отрицателно – за първи път от създаването си през 1952 г. Свободната асоциирана държава (САД) към САЩ *(вж. карето)* е отречена по този начин. Вторият въпрос, определено е по-двусмислен, предполагаше отрицателен отговор на първия и предлагаше на пуерториканците избор между три възможности: присъединяване към САЩ (*estadidad*), национална независимост и форма на асоциирана държава, описана като „суверенна“. Вариантът Свободна асоциирана държава не фигурираше. По тази причина много от привържениците на настоящия статут изразиха своя протест чрез празен вот и техните 498 000 бюлетини не бяха отчетени. Ако бяха включени в изчисленията, техните гласове щяха да представляват 26,5% от гласовете. По този начин резултатът в полза на присъединяването щеше да падне от 61% на 44%: по-малко от 46-те процента, отчетени на референдумите през 1993 и 1998 г., когато пуерториканските избиратели, лишени от варианта САД в бюлетината, бяха изразили своя протест, като над 50% бяха отбелязали квадратчето „нито една от посочените възможности“ (2). Решението „суверенна асоциирана държава“ получи подкрепата на 24,2 % от избирателите, докато независимостта събра едва 3,98 % от гласовете.

Въпреки твърде скромния си резултат, привържениците на независимостта се радваха на отхвърлянето на САД, което те тълкуват като начало на процес на *„деколонизация“* 150 години след завладяването на острова от САЩ. Според Фернандо Мартин Гарсия, юрист и исторически ръководител на Пуерториканската партия за независимост (ППН), един от задкулисните дейците за референдума, отрицателният отговор на първия въпрос е чудесна новина тъй като присъединяването не представлява реална опасност. Конгресът на САЩ, който трябва да се произнесе през следващите няколко месеца, най-вероятно ще я отхвърли. В действителност, най-видните депутати от десницата не проявяват особен ентусиазъм към идеята да приемат под звездния флаг една бедна испаноговоряща държава (45% от жителите живеят под прага на бедността), която вероятно ще бъде представлявана в Конгреса от демократите.

Масова миграция към континента

Като яростен застъпник на САД и дългогодишен опонент на НПП, Народната демократическа партия (НДП) се утеши след провала на референдума с кратката си победа на общите избори, организирани същия ден. Освен че нейният млад ръководител, Алехандро Гарсия Падия, зае губернаторския пост, партията пое контрола над двете законодателни камари. Единствено постът на представител във Вашингтон *(comisionado residente)*, заеман от Педро Пиерлуиси, остава в ръцете на НПП. Но за да се противопостави на влиянието на този привърженик на присъединяването, НДП разчита на Prime Policy Group, лобистка група, приближена до републиканците, чиито услуги ползва отскоро срещу скромната сума от 50 000 долара месечно.

Поражението на НПП показва, че разискванията относно статута на острова не са успели да завоалират недоволството, което предизвиква правителството от началото на кризата. Фортуньо, почитател на Роналд Рейгън, конкретизира гнева на народа, когато през март 2009 г. прокара „закон 7“ за „състоянието на фискална спешност“, който доведе до съкращението на 30 000 държавни служители, т.е. над 14% от цялата държавна администрация, и предизвика обща стачка. Конфликтът в държавния университет на Пуерто Рико очерни допълнително репутацията на НПП. За да наложи увеличение с 800 долара на студентските такси, правителството нареди на полицията в края на 2010 г. да окупира студентското градче Рио Пиедрас, което тя извърши с редица прояви на бруталност (3).

Новият губернатор Гарсия Падия, който заема поста от 2 януари 2013 г., се опита да се дистанцира от политиката на своя предшественик. В речта за встъпване в длъжност той сам похвали своята привързаност към образованието, здравеопазването, социалното благополучие и призова пуерториканския народ да има *куража* да се справи с *„безработицата, държавния дълг (...), безпрецедентното понижение на кредитния ни рейтинг, тревожното равнище на престъпността и социалното разделение“* (4). В едно интервю той дори подкрепи *„подхода на* [Франсоа] *Оланд* в сравнение с *подхода на* [Ангела] *Меркел“*... Но дистанцирането е най-вече реторично, а прогресивните амбиции на НДП, организация, основана през 30-те години на XX век в периода на Новия курс (New Deal), напълно са се изпарили. Като вдигна възрастта за пенсиониране на държавните служители под претекст на увеличението на държавния дълг, Гарсия Падия тръгна по стъпките на предшественика си.

В началото на 2013 г. дългът на острова достигна 67 млрд. долара с годишни разходи по обслужването му в размер на 4 млрд. долара лихва. В края на миналата година, след като бяха изчерпани средствата от 7 млрд. долара по плана на администрацията на Обама за възстановяване (American Recovery and Reinvestment Act), Свободната асоциирана държава Пуерто Рико с мъка избегна ситуацията да не може да изплати заплатите на държавните служители (5). Тогава оценъчните агенции понижиха оценката на пуерториканските съкровищни бонове, като на косъм щяха да ги класират сред „облигациите - боклук“.

Положението в социално отношение се нуждае от сериозна държавна намеса: равнището на безработицата, което достигна 16,5% в пика на рецесията, в началото на 2013 г. беше 13,8%. Още по-обезпокоителен е фактът, че Пуерто Рико отбелязва много нисък процент на активност – под 40%, спрямо 63% в САЩ. Със среден доход на домакинство в размер на 20 425 долара, спрямо 58 526 долара в петдесетте щата на Съюза, Пуерто Рико ще бъде най-бедният щат в САЩ, ако бъде присъединен, като същевременно ще продължи да бъде много по-богат от съседните карибски републики. Не толкова заради производствения си капацитет, колкото заради финансовата подкрепа на Вашингтон, тоест, „федерални фондове“ в размер на 17,2 млрд. долара през 2010 г., които предпазват жителите на САД от по-голяма мизерия, но същевременно засилват зависимостта.

Много пуерториканци от всякакви социални слоеве заминават да живеят в САЩ, за да избягат от икономическата криза. Между 2000 и 2010 г. населението е намаляло от 3,8 на 3,72 млн. жители (6), а може би и по-малко. Службата за преброяване признава една своя грешка в изчисленията и посочва, че емигрантите може да се окажат три-четири пъти повече (7). За първи път от 2009 г. насам в САЩ има повече хора от пуерториканско произход, отколкото на острова.

Съществуват много признаци за историческата зависимост на пуерториканската икономика от тази на САЩ. Създаденият през 50-те години на XX век модел за индустриализация „по покана“ (система от данъчни поощрения за американските дружества) бързо се изчерпа и беше постепенно елиминиран между 1996 и 2006 г. Създадените по този начин работни места и индустриални предприятия не бяха достатъчни, за да спрат изселването на пуерториканците. Като позволи на предприятията да не влагат печалбите в икономиката на страната, моделът не създаде автономна динамика за развитие. Икономистът Джеймс Тобин още през 1975 г. отбеляза (наблюдението му все още е валидно) голямото разминаване между брутен вътрешен продукт (БВП) и брутен национален продукт (БНП) в Пуерто Рико, т.е. между дохода, произведен на острова, и дохода на жителите му (8).

Малко е вероятно тази разлика да се стопи през следващите няколко години. В Пуерто Рико разликите се очертават по-силно в зависимост от различните варианти на статута и това обърква икономическите и социалните предизвикателства. Затова не е особено изненадващо, че начело на НПП застава Пиерлуиси, демократ и възторжен застъпник на администрацията Обама, който наследява поста на Фортуньо, видимо приближен на републиканците от „Чаеното парти“. Но и двамата подкрепят присъединяването...

Le Monde diplomatique
Превод Лилия Герджикова

Свободна асоциирана държава

По силата на статута на свободна асоциирана държава (САД), създадена през 1952 г., пуерториканците са граждани на САЩ – така е било от 1917 г. – но не дължат федерален данък върху дохода. Те са представлявани в американския Конгрес единствено от постоянен пратеник (*comisionado residente*), който е без право на глас. Ако Конгресът приеме присъединяването, избирателите на острова ще изпратят във Вашингтон двама сенатори и петшест представители. Ще гласуват на президентските избори и ще получават по-сериозна финансова подкрепа, жителите ще могат да получават федерална социална помощ. Това решение, защитавано от Новата прогресивна партия (НПП), се сблъсква с опозицията на Народната демократическа партия (НДП), която подкрепя запазването на САД в името на езиковата и културната идентичност на пуерториканците.

Дж. К.

* Професор в университета Нова Сорбона (Париж III). Автор на *A la poursuite des „illégaux“. Politiques et mouvements anti-immigrés aux Etats-Unis* (По петите на „нелегалните“. Политики и движения против имиграцията в САЩ), Editions du Croquant, coll. „Terra“, Bellecombe-en-Bauges, 2012.

(1) *El Nuevo Día*, Guaynabo, 14 ноември 2012.

(2) Вж. „Porto Rico toujours en quête d'un statut“ (Пуерто Рико в търсене на статут) и „Consensus introuvable à Porto Rico“ (Невъзможен консенсус в Пуерто Рико), *Le Monde diplomatique*, съответно март 1992 и април 1999.

(3) Вж. Victor M. Rodriguez Domínguez, „Partisan politics, neoliberalism, and struggle for democracy and public education in Puerto Rico“ (Партийна политика, неолиберализъм и борба за демокрация и обществено образование в Пуерто Рико), 4 април 2011, www.dissidentvoice.org.

(4) „Discurso íntegro del gobernador Alejandro García Padilla“ (Пълен доклад на губернатора Алехандро Гарсия Падиля) , 2 януари 2013, www.primerahora.com.

(5) „Enero luce complicado“ (Януари изглежда труден), *El Nuevo Día*, 30 декември 2012.

(6) „Población de una década perdida“ (Населението на едно загубено десетилетие), *El Nuevo Día*, 3 януари 2011.

(7) „Somos menos“ (Ние сме по-малко), *El Nuevo Día*, 24 август 2012.

(8) César J. Ayala, Rafael Bernabe, *Puerto Rico en el siglo americano: su historia desde 1898* (Пуерто Рико през американския век: историята му от 1898 г.), Callejón, Сан Хуан, 2011.

Le Monde diplomatique
българско издание

Светът през 2030 година

Игнасио Рамоне

ВСЕКИ четири години, в началото на президентския мандат в САЩ, Националният съвет за разузнаване (NIC), тоест службата за геополитически и икономически анализи и прогнози на ЦРУ, публикува доклад, който автоматично се превръща в задължителна библиография за всички външни министерства по света. Макар съвсем очевидно да става въпрос за един пристрастен и частичен поглед (този на Вашингтон), стратегическият доклад на Националния съвет за разузнаване е безспорно полезен, защото обединява в едно (след щателен преглед от всички разузнавателни служби на САЩ) проучванията на независими експерти от различни университети от много страни в Европа, Африка, Латинска Америка, от Китай и Индия, арабско-мюсюлманския свят и т.н.

Секретният документ, който Барак Обама намери на бюрото си в Белия дом на 21 януари, когато влезе в длъжност за втория си мандат, бе току-що публикуван пад заглавието *Global Trends 2030. Alternative Worlds* (Световни тенденции за 2030 г., алтернативни светове) (1). Какво пише в него?

Основната констатация е упадъкът на Запада. За първи път от XV век насам западните страни губят своето превъзходство пред новоизникващите сили на развиващите се страни (2). Започва последната фаза на един цикъл от пет века западно господство. Въпреки че САЩ ще продължат да бъдат една от основните сили на планетата, те ще загубят икономическата си хегемония, която ще придобие Китай. Вече няма да упражняват „самотната си военна хегемония“, както е от края на Студената война (1989 г.). Вървим към многополюсен модел, в който нови действащи лица като Китай, Индия, Бразилия, Русия и Южна Африка създават солидни континентални полюси и оспорват международното превъзходство на Вашингтон и историческите му съюзници Япония, Германия, Англия и Франция.

За да видим по-ясно бързината, с която се приближава упадъкът на Запада, е достатъчно да посочим няколко числа – делът на западните държави в световната икономика ще спадне от 56% на 25% през 2030 г. Тоест, за по-малко от 20 години Западът ще загуби повече от половината от икономическото си преимущество. Едно от главните последствия ще бъде, че САЩ и съюзниците им най-вероятно няма да имат финансовите средства да продължат ролята си на световен жандарм. По този начин структурната промяна, заедно с дълбоката финансово-икономическа криза, ще постигне това, което нито Съветският съюз, нито „Ал Кайда“ успяха да постигнат, т.е. да се отслаби трайно Западът.

Според доклада кризата в Европа ще трае поне още едно десетилетие – до 2023 г. И пак според същия документ запази обединена. Междувременно се потвърждава тенденцията Китай да се превърне от втора в първа икономическа сила в света. Другите страни от групата BRICS (Бразилия, Русия, Индия и Южна Африка) ще се установят на втория ред и ще се състезават пряко с предишните империи от групата JAFRU (Япония, Германия, Франция, Обединеното кралство).

На третия ред се появяват редица средно големи сили, с растяща демография и силно икономическо развитие, които също ще се превърнат в регионални хегемонни полюси с тенденция да се превърнат в група със световно влияние CINETV (Колумбия, Индонезия, Нигерия, Етиопия, Турция, Виетнам).

През 2030 година в новата международна система най-големият сбор от хора в света няма да са страни, а общности, свързани помежду си чрез интернет и социалните мрежи. Например, Фейсбукландия с над милиард потребители или Туитърландия с 800 милиона... Тяхното влияние в играта за власт в световната геополитика може да бъде решаващо. Структурите на властта могат да се размият благодарение на всеобщия достъп до Мрежата и употребата на дигиталните средства.

В това отношение докладът на ЦРУ предизвестява напрежение между гражданите и някои правителства в динамика, която социолозите наричат „следполитическа“ или „следдемократическа“... От една страна, разширеният достъп до интернет и всеобщото ползване на новите технологии ще позволят на гражданството да постигне високо ниво на свобода и да отправя предизвикателства към своите политически избраници, като по време на „арабската пролет“ или движението на „възмутените“. От друга страна обаче, според авторите на доклада именно тези технологии ще предоставят на правителствата *„безпрецедентна възможност да следят гражданите си“* (3).

„Технологията, добавят анализаторите от доклада, *ще бъде големият нивелатор; бъдещите магнати на интернет, като „Гугъл“ и „Фейсбук“, притежават планини от данни и боравят в реално време с много повече информация от което и да било правителство“*. Затова ЦРУ препоръчва на администрацията на САЩ да предвиди тази евентуална заплаха от страна на големите корпорации на интернет и да пусне в действие Special Collection Service (4), свръхсекретна разузнавателна служба, ръководена от Агенцията за национална сигурност и от Службата за криптологични елементи на армията, специализирана в нелегалното прихващане на информация на електромагнитна основа. Опасността една група частни предприятия да контролира цялата информация се състои в това, че може да управлява в голям мащаб поведението на световното население и дори на правителствените органи. Изразява се също страхът, че тероризмът на джихадистите може да бъде заменен с кибертероризъм, който ще е още по-страховит.

ЦРУ взима толкова на сериозно този нов вид заплахи, защото в крайна сметка упадъкът на САЩ не е предизвикан от външни причини, а от вътрешната криза – икономическия фалит през 2008 г. Докладът подчертава, че днешната геополитика трябва да се интересува от новите явления, които нямат задължително военен характер. Въпреки че военната заплаха не е изчезнала (например срещу Сирия, или заплахата на Северна Корея, че ще използва атомната бомба), основната опасност за обществата днес не са от военно естество, а промяната на климата, икономическите конфликти, организираната престъпност, електронните войни, изчерпването на природните богатства...

Докладът изтъква, че едно от природните богатства на планетата, което най-бързо се изчерпва, е питейната вода. През 2030 г. 60% от световното население ще има проблеми с водоснабдяването, това ще обоснове „водните“ конфликти. По отношение на горивата ЦРУ е много по-оптимистично настроено от еколозите. Благодарение на технологиите за хидравлично разбиване добивът на петрол и газ от шисти достига изключителни нива. САЩ вече самозадоволяват нуждите си от газ и през 2030 г. – от петрол, това намалява себестойността и щяло да предизвика завръщане на изнесените производства. Но ако САЩ, най-големият вносител на горива, престане да внася петрол, може да се предвиди, че цените ще се сринат. Какви ще бъдат последствията за страните износителки на петрол?

В света, към който сме се запътили, 60% от хората ще живеят за пръв път в историята в градовете. И като последствие от бързото намаляване на бедността, средните класи ще доминират и ще се утроят – от 1 милиард ще станат 3 милиарда. Това явление, което по своята същност е истинска революция, ще причини между другото промяна в кулинарните навици, по-конкретно консумацията на месо ще нарасне в световен мащаб. Това ще изостри екологичната криза, защото ще се увеличи производството на добитък, прасета и птици, което предполага консумацията на много повече вода за сено, повече пасища, торове и енергия. А оттам и усилване на парниковия ефект и глобалното затопляне.

Докладът на ЦРУ предизвестява, че през 2030 г. жителите на планетата ще са 8 милиарда и 400 милиона, но че нарастването ще спре навсякъде с изключение на Африка, което ще доведе до общо застаряване на световното население. В замяна на това връзката между човека и технологиите ще засили пускането в действие на нови поколения роботи и появата на „свръхчовеци“, способни на нечувани физически и интелектуални подвизи.

Бъдещето рядко е предсказуемо. Но това не означава, че не можем да си го представим в перспектива и да се подготвим да действаме в различни обстоятелства, макар че от многото ще се случи само едно. Вече предупредихме, че ЦРУ има своя субективна гледна точка за света, обусловена от американските интереси. Но дори и така, този доклад на всеки четири години представлява много полезен инструмент. Той помага да си дадем сметка за бързата еволюция и да поразмишляваме върху възможността всеки от нас да действа и да влияе при определянето на посоката, за да построим едно по-справедливо бъдеще.

---

(1) http://www.dni.gov/index.php/about/organization/national-intelligence-council-global-trends.

(2) Вж. Атласа, озаглавен „Новоизгряващи сили“, *Le Monde diplomatique*, Париж, 2012.

(3) В същия смисъл на предупреждение, вж. Julian Assange (u Jacob Appelbaum, Aandy Müller-Maghun, Jérémie Zimmermann), *Cypherpunks. „Свободата и бъдещето на Интернет“*, Deusto, Билбао, 2013.

(4) http://en.wikipedia.org/wiki/Central_Security_Service; вж. също: http://www.elconfidencial.com/alma-corazon-vida/2012/04/19/el-f6-el-servicio-de-espionaje-supersecreto-a-escala-mundial-96404/

Le Monde diplomatique – *испанско издание*
Превод Венко Кънев

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова, Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.
Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Le Monde diplomatique*.

Директор
Serge HALIMI

Главен редактор
Pierre RIMBERT

Основател:
Hubert BEUVE-MÉRY

Предишни директори:
François HONTI (1954–1972), Claude JULIEN (1973–1990),
Ignacio RAMONET (1990–2008)

За контакт с българската редакция:
София –1000
бул. „Позитано“ 20 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)
тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg;
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на 6 юни 2013 г.

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 30 МАЙ 2013

Новото правителство получава тежко наследство, а задачата му е постепенно преодоляване на дълбокия стопански упадък

Уроците на кризата

Проф. д-р ик.н. Станьо НЕЙЧЕВ*

На финансово-икономическите кризи са присъщи редица исторически установени явления и процеси. За тяхното количествено измерване и анализ се използват определени от практиката и теоретичната икономика основни критерии и показатели, които за нашата страна имат следните измерения: темп на изменение на реалния икономически продукт, който за времето 2009-2012 г. е в границите (-5,5% през първата кризисна година и 1,6% през 2011 г.); дял на безработните лица от икономически активното население, т.е. темп на безработица, която от 5,6% през 2008 г. е 12,4% в края на 2012 г.; спад на доходите като сума от всички парични и натурални плащания: намалено потребление, висока инфлация, растящо равнище на бедност.

През 2012 г. инфлацията е 4,4%, издръжката на живота е нараснала с повече от 5%; разходите за храна са над 40% от общия доход на домакинството, което означава, че стандартът на живот е много нисък; под границата на бедност са 23% от гражданите.

Ретроспективният анализ показва, че за 14 години (1998-2011 г.) стойността на произведения икономически продукт по пазарни цени е 630,3 млрд. лв., а фактически извършените разходи за придобиване на веществени активи за многократна употреба - 187,9 млрд. лв. Съпоставката на относителния дял на инвестиционните разходи показва, че те са извършени неравномерно и неефективно. За 14-годишния период делът на инвестициите за материални активи е 29,8% от брутния вътрешен продукт и само за двете предкризисни години (2007 и 2008 г.) - 46,1%.

Поради непълното оползотворяване на създадените огромни за страната експлоатационни мощности възвръщаемостта на вложените в тях инвестиции прогресивно намалява, ефективността се понижава, производителността расте бавно и неравномерно.

В годините на криза (2009-2011) абсолютната величина на разходите за създаване на веществени активи е 54,2 млрд. лв., а относителният им дял от БВП е едва 25,3%. Изграждат се предимно сгради, транспортни и спортни съоръжения, молове. В общата структура на активите нараства пасивната, непродуктивната част, която по същество не се използва за произвеждане на икономически блага и за създаване на реална нова стойност. Висок ръст отново бележат туристическите обекти, броят на които спрямо 2008 г. нараства със 17,7%. Поради незначителния размер на инвестициите и специалното предназначение на създадените обекти новоразкритите работни места почти не влияят върху заетостта и икономическия растеж; действието им е краткотрайно; твърде често завършва с въвеждане на обектите в експлоатация. Като резултат от намаляване на производството и фалита на около 100 хил. индустриални и търговски предприятия голяма част от работниците останаха без работа. Влоши се качеството на работната сила, мнозина безработни загубиха своята квалификация, особено продължително безработните (от една или повече години), които през 2011 г. са 56,2% от всички безработни; обезкуражените лица са 237 хиляди.

Предлагането на стоки на пазара (предимно вносни и нискокачествени) се оказва в повече, но само по отношение на платежоспособното търсене, а не в сравнение с действителните потребности. Това означава, че присъщ елемент на икономическата криза у нас - предопределен в значителна степен от рестриктивното развитие на икономиката - е непълното задоволяване на основните потребности на гражданите. Недопотреблението се съпътства от драстично увеличаване на олигархно-корпоративното богатство и

прогресивно нарастваща бедност

определени от несъвършените разпределителни обществени процеси и отношения.

По данни на националната статистика през периода 1998-2011 г. печалбата е 282 млрд. лв., а нейният среден годишен размер - 20,1 млрд. лв. За 14-те години относителният дял на печалбата от брутния вътрешен продукт е 44,7%. В предкризисния период (2007 и 2008 г.) този дял е 36,2%, а в периода на криза - 49,01%. В годините на упадък абсолютният размер и относителният дял на инвестициите е незначителен и определящ фактор за задълбочаващото се низходящо икономическо развитие. Стокообменът е непосредствено свързан с основния търговски партньор - ЕС, като половината от вноса и износа се осъществява със страните членки. При износа след ЕС се нареждат страните от Централна и Източна Европа, а при вноса на второ място са страните от ОНД, представени главно от Русия.

Същностна черта на икономическата криза у нас е нарасналата възможност за снижаване издръжката на производството чрез намаляване на работната заплата. Фирмите със значими физически капитали във вид на активи и големи финансови възможности, вместо да съкращават своите материални разходи (суровини, амортизационни отчисления) чрез усъвършенстване организацията на труда и повишаване технологичното равнище на производствения процес,

намаляват трудовите възнаграждения

на наемните работници под стойността на необходимите средства за възпроизводство на тяхната работна сила.

През целия период на низходящо циклично развитие на производството и заетостта съотношението между присвоената печалба и възнаграждението на наетите по трудово и служебно правоотношение превишава предкризисното равнище и от 1,92 през 2008 г. достига 2,11 през 2011 г. Но печалбата не се трансформира в инвестиции и нови работни места, във фактор за преодоляване на рестрикцията. Вместо за стимулиране на материалното производство и заетостта, тя се изнася в чужбина, преобразува се в офшорен капитал или приема формата на депозити. Според приложения от Световната банка метод в периода на пазарен преход, особено в годините 2001-2010 г., над 40,5 млрд. долара са незаконно излезлите от България средства към офшорни зони и сметки с основен източник несанкционирано повишаване на цените и манипулиране на търговски сделки.

Банковата печалба у нас през 2012 г. е 600 млн. лв. - с 10% по-висока в сравнение с предшестващата година. В същото време международни проучвания констатират, че 49% от българите са застрашени от

риск от бедност

В годините на икономически упадък продължава влошаването на пропорцията на създадената брутна добавена стойност по икономически сектори и групи. Спрямо 2008 г., през 2011 г. относителният дял на добавената стойност в основните отрасли на материалното производство намалява с 1,6 процентни пункта. От тези отрасли единствено в индустрията делът на произведената добавена стойност нараства с 2,8 процентни пункта. С 2,9 пункта намалява относителният дял на новосъздадената стойност в строителството.

В противовес на икономическа логика се понижава относителният дял на брутната добавена стойност, създадена в селското и горското стопанство, който от 21,1% през 1998 г. намалява на 7,1% през 2008 г. и на 5,6% през 2011 г. В същото време системно нараства делът на добавената стойност в групите на сектора услуги, където от 50,2% през 1998 г. се повишава на 61,7% през 2008 г. и на 63,3% през 2011 г.

Тези и други характеристики поотделно и в съвкупност предопределят държавните разходи, приходи и дефицит и намират обобщен израз в бюджет 2013 г.

Разработен на основата на субективни прогнозни данни, бюджет 2013 г. предвижда: твърде висок (1,9%) растеж на реалния икономически продукт; незначително, почти неосезаемо, изменение в размера на корпоративните данъци и изключително висок темп на увеличаване на косвените данъци (ДДС, акцизи, мита). Особена роля сред тях принадлежи на ДДС, който е 24,9% от всички приходи - нараства с 11% по отношение на предходната година, обременява цените на стоките и услугите и се заплаща от обикновените потребители.

Компенсирайки ограничените приходни източници,

вносът е в противовес

с естествената необходимост от възходящо циклично развитие на производството, заетостта, износа и потреблението. Статистическите данни убедително говорят, че спрямо 2009 г. през 2011 г. вносът на стоки нараства с 21 процентни пункта по-бързо от износа, броят на заетите в националното стопанство намалява с 9,4% (с 304 хиляди), относителният дял на крайното потребление в брутния вътрешен продукт се свива с 3,6 пункта.

Анализът на основните характеристики на кризата позволява със значителна точност да се открояват направленията за смекчаване на последиците ѝ и постепенното преодоляване на дълбокия стопански упадък. Отправен пункт за определяне на най-важните посоки за излизане от кризата, които новото правителство ще трябва да има предвид, са: поставяне в движение от висококачествен труд на създадените материални активи и тяхното превръщане в източник на добавена стойност; трансформиране на присвоените огромни печалби в инвестиции за създаване на нови продуктивни работни места и високотехнологични продукти; съкращаване издръжката на фирмите чрез усъвършенстване на организационно-технологическото равнище на производствения процес при възстановяване на еквивалентността между работната заплата и средствата, необходими за разширено възпроизводство на работната сила; рационализиране на структурата на добавената стойност по отрасли и икономически дейности, поставяне под пълен държавен контрол и регулиране на монополите.

* *Авторът е председател на Съюза на учените в България - клон Бургас*

Искаме гласът ни да бъде чут

Детска градина продължава да се руши пред безразличния поглед на столичната общинска администрация

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Сдружение "Жени за мир и екооцеляване" поставяме един въпрос пред кмета на Столичната община и кмета на община "Младост", който вълнува живеещите в квартала в блоковете 45, 46, 43, 50 и 44А. Между тези блокове беше построена ОДЗ 52. За времето си тази детска градина беше една от най-големите и модерни на Балканския полуостров, с 350 деца, чиито смях чувахме заедно с птичите песни през пролетта, а през месец май във въздуха се носеше уханието на розите и липовия цвят, все храсти, посадени в двора на детската градина.

Сградата през 1996 г. беше продадена, започна да се руши, да се разграбва, а през години се сменяваха собствениците. Самата детска градина, полуразрушена, стана свърталище на наркомани и развъдник на бездомни кучета. През 2002 г. на събрание на скварталите бяха събрани над 1300 подписа за запазване на засадените преди 50 години дървета от обитателите на блоковете и против застрояването в близост до детската градина на зелените площи два блока. Така с тези подписи успяхме да запазим от изрязване около 600 дървета и предотвратихме застрояването на двата блока.

На 16 септември 2011 г. на тържествен мирен протест, събрани по случай празника на София, с участието на млади родители, за чиито дечица не стигат местата в детските градини, проведохме поредно събиране, както и над 300 подписа, които предоставихме на съветниците на общината, на г-жа Фандъкова, с единствена молба да бъдем чути и да се възстанови градината, но реално до този момент няма никакъв резултат.

Бившата детска градина пак е свърталище на наркомани, пак се чува кучешки лай, а в последните две години грабежите в блоковете зачестиха. Имаме нахапани няколко деца от бездомни кучета и няколко жени.

Сдружение "Жени за мир и екооцеляване" подкрепяме исканията, особено на младите семейства, които отглеждат децата си да бъде възстановена детската градина, детската площадка, където има малки пособия за игра на деца, да бъде забранена за кучетата и да бъде преустроена тази грозяща сграда - полуразрушена, където има опасност, влизайки в сградата, децата да бъдат наранени или да се получи тежък фатален инцидент.

ЦВЕТА АЛЕКСИЕВА, председател на Сдружение "Жени за мир и екооцеляване", София

Наследство

За посегателствата на ГЕРБ в духовния ни живот

На 23 май сутринта при връщането си в София през Драгоман потърсих да си купя ДУМА или "Сега", или "Земя", или "Нова зора". Оказа се, че двете будки в този град вече не работят (две работни места по-малко!), а продавачките в двата магазина, в които може да се купят вестници, ми отговориха различно на въпроса защо не ги продават. На едното място (автогарата) беше: "Не ги получаваме!", а на другото (на пазара) се съдържаше в контравъпроса: "Защо трябва да ги получаваме!" Запомних само втренченият поглед на изпълнена с омраза фанатичка.

Разполагах с време до влака, за да ги прегледам в библиотеката на читалището, където се отбивам всеки път след изложбите, които направих през последните години в този град. Правя го с удоволствие, за да се срещам с ръководителите му от дълги години - Благой Иванов и неговият заместник - малкото име, на който е също Благой. За тях, без да разточителствам с думите, мога да кажа, че са читалищни дейци от възрожденски тип, по своята всеотдайност. Зарадваха ме, че и този международен фолклорен фестивал "Нишавски хоровод" в навечерието на 24 май е преминал добре, но че имат и една лоша новина - че ПП ГЕРБ са създали друго ръководство на читалището и че дори в условията на вече пълен разпад на тази (не)политическа (не)партия, не се отказват да водят дело за сградата. Явно ги бие парата и се чудят за какво да ги харчат! Бях изумен и отвратен от наглостта на тази уж политическа партия да насърчи и по места всички най-лоши и вредни, разрушителни за нацията ни тенденции, изразена в повсеместните им усилия на заграбване на цялата власт.

Да прокарват разделителни линии и в областта на културата са способни само болни мозъци, покварени от наркозата на властта. Ще се опитам да разбера дали тази зараза не се е пренесла и на други места из нашата многострадална страна. Тепърва трябва да разкрием всички поразии, които натвориха господа гербаджиите в различните области, включително и в областта на духовния живот на нацията, по време на тяхното безмозъчно, изпълнено като че ли само с омраза, управление. Надявам се, ако и на други места бившите управляващи са правили подобни опити, те да бъдат разкрити и осъдени поне морално!

Петър РЪСОВСКИ

Откритие

Тайната на местността Цръквище бе разкрита

По предание се знаеше, че землището на старото село Долни Пасарел се намирало в местността Цръквище, на два километра северозападно от днешното. То е било в близост край древния път София - Горни Лозен - Долни Пасарел - Самоков. Този стар път съществува и сега, но се ползва само от излетници и пастири. Той е изоставен през 1910 г., когато бил готов новият София - Панчарево - Кокаляне - Пасарел - Самоков. Новият път следва поречието на Искъра, пресича урвестите склонове на Плана планина, има много завои, обаче са избегнати стръмнините на прохода Бърдо.

Почитта към старото село се осъществяваше до 1948 г. Дотогава на храмовия празник Гергьовден се организираше шествие с носене на църковните икони и хоругви. Отиваше се при цръквището (оброчището) и се отслужваше литургия за здраве и плодородие. През 30-те години на миналия век при кметуването на Стоимен Гулев мястото е оградено с каменен зид и е поставен оброчен знак.

В началото на ноември 2011 г. група ентусиазирани млади пасарелчани, ръководени от Георги С. Донечки и Радослав Е. Рангелов, решават да проучат запуснатото оброчище, да го почистят от трьни и храсти и да направят на мястото параклис. Те споделят идеята си с кметицата Наталия Александрова, консултират се с краеведа Никола Янев, с Коле Гургов и Венко Вучков. Отиваики на мястото, допуснахме, че щом мястото се нарича Цръквище, там някога е имало черква.

На 19 и 27 ноември 2011 г. Георги С. Николов, Радослав Е. Рангелов, Сандо Н. Донечки, Серьожа Димчовски, Киро Благоев, Петър С. Цветанов, Иво Делчев, Георги Околски, Мирослав Асенов Стоименов, Георги С. Николов, доктор Сашо Гроздев и неговите приятели Даниел, Детелина и Габриела започват работа. Багеристът Радослав Емилов внимателно прави землен прорез и открива зидове. Спазвайки обичая, Георги разчупва питка хляб, дадена им от Здравка Янева, и поливат мястото с червено вино. Откриват основите на някогашната черква. Тя е с размери 14 метра дължина и 7 метра ширина - 98 кв.м. Сградата е ориентирана изток-запад. Състои се от предверие, молитвена зала и олтар. Зидано е с камъни и вар. Намират се тухли от тракийски тип, керамика и други строителни материали.

Преди 400 години някогашните 50 домакинства са могли да построят масивна черква, а сега, младите пасарелци със собствени средства ще строят на мястото параклис. Прекланям се пред мъдростта им.

Никола ЯНЕВ, с. Пасарел, Софийско

2 юни

Да мачим паметта на героите!

Само след няколко дни е 2 юни - Денят на великия Ботев и на хилядите герои, дали живота си за нашата свобода.

В този ден с китка цвете в ръка ще застанем смирено пред многобройните паметници, братски могили и паметни плочи, за да отдадем нашата почит и уважение към всички герои.

В този паметен ден и моите земляци от китното градче Белица, Разложко, сгушило се в южните склонове на Рила, ще отдадат своята почит към своите герои, които не са никак малко. Двама от тези герои са двете овчарчета, ятаци на партизаните, братовчедите Васил и Сава Кокарешкови. Заловени и изтезавани от фашистите, в безсилието си да ги направят предатели, те били убити по най-жесток начин. И досега не се знае къде са техните гробове. Затова признателното поколение е построило в тяхна памет красив белокаменен паметник пред двора на училището, в което и те са учили.

Затова, когато на 2 юни по обяд засвирят сирените, нека да застинем смирено в мълчание и отдадем нашата почит към всички герои, отдали най-свидното - живота си, за нашата свобода.

Филип КУТИН, София

Паметникът на Васил и Сава Кокарешкови в Белица

ЯНАКИ СТОИЛОВ:

Оставаме пред съда на лява, трудова и народна България

Изказване на депутата от Коалиция за България по време на дебатите за избора на новото правителство в парламента вчера

Днес ние действаме, съобразявайки се с изборните резултати. Много коментатори бяха разочаровани от тези резултати, но смятам, че те не са лоши, защото не родиха поредния месия, което е признак на политическо отрезвяване, защото допуснаха до парламента само ярко различими от повечето граждани партии, защото определиха парламентарно представителство, което придава на Народното събрание реално политическо значение. Днес всяка една от парламентарните групи и от народните представители

Снимка Мариета ТОМОВА

трябва да изразят отношение към предлаганото правителство. Парламентарната група на Коалиция за България и аз ще гласуваме "за", за да има правителство. Ясно е, че само с мандата на Българската социалистическа партия, на Коалиция за България, в този парламент може да бъде излъчено правителство. Смятам, че аргументите всеки ги знае. ПГ и аз ще подкрепим така предлагания състав на кабинета, защото той предвижда спешни стабилизационни мерки за гражданите, бизнеса и държавата, защото програмните намерения съдържат редица елементи от предизборните ангажименти на БСП за нови работни места, за реиндустриализация на България, за икономически активна държава, която регулира и инвестира, за ролята на държавата в структуроопределящи отрасли като енергетика и земеделие и в същото време - за освобождаване на стопанската инициатива, за подкрепа на отглеждането на деца и за възрастните хора, за поставяне на естествените монополи под ефективен контрол и за премахването на картелите.

Няколко групи задачи стоят пред правителството: установяване върховенство на закона, икономическо възстановяване и социална перспектива. Но преди това то трябва да гарантира социална поносимост за всички хора и семейства да могат да си платят храната, тока и лекарствата. Очакваме за кратко

всички „калинки" да отлетят от администрацията

което не означава да бъдат заменени с червени или с други "калинки". Лично аз очаквам отговор от кандидата за министър-председател по няколко важни елемента от политиката, които не са застъпени или достатъчно развити: Ще даде ли възможност данъчната политика от началото на 2014 г. да бъдат облекчени по отношение на облагането най-ниските доходи на българските граждани? Ще се подготви и ще се въведе ли от 2015 г. семейното подоходно облагане, което трябва да увеличи разполагаемите доходи в семействата, в които има безработни и се отглеждат деца? Ще се предвидят ли мерки за развитие на по-изостаналите райони, най-вече на Северозапада, на Северния централен и други депресивни области в страната? Ще се съчетаят ли образователните със социалните функции на училището? Тези липси тълкувам като продължение на част от досегашната консервативна политика и известно отдалечаване от избирателите на БСП. Затова настоявам те да се запълнят в програмата на правителството, която предстои да бъде разработена, и в плана за неговото действие. Мисля, че г-н Бойко Борисов няма никакви проблеми да подкрепи програмата, той лично каза, че я харесва,

дори може би я харесва повече от самия мен

Така че аз го призовавам днес да даде своя глас за това правителство.

По отношение на персоналния състав трябва да отбележим, че в предлагания кабинет има професионално проявени и партийно ангажирани лица, има експерти и такива, които трябва да се доказват като експерти в областите, за които отговарят, има хора с обществена кариера извън БСП и ДПС и дори работили против БСП. С две думи - политически мигриращи и мимикриращи лица, но всички те сега очакват подкрепата на БСП. Ясно е, че правителството не е строго партийно, а експертно-политическо. Но също толкова ясно е, че отговорността за него отново ще падне главно върху БСП. Затова е много важна ролята на ПГ на Коалиция за България. Ние ще даваме принципна подкрепа за правителството, но в нито един момент не бива да забравяме, че ние сме тук по волята на около 950 хил. български избиратели. И тази воля за нас ще има върховно значение. Нека това да се знае и от моите колеги, и от хората, на които ние сега предоставяме подкрепа. Ние се намираме в противоречива ситуация. Сложното парламентарно съотношение като че ли налага провеждането на сдържана, на умерена политика. В същото време в обществото поради остротата на проблемите има масови радикални нагласи. Вярно е, че изборните резултати не дадоха достатъчен мандат за радикалната промяна, която обявихме. Това се дължи и на разочарованието от партиите, донякъде на страх, на контролиран и купен вот, но и поради колебанията в част от ръководството на БСП по отношение на радикалната промяна. Затова

необоснованите компромиси с предизборни ангажименти

не могат да бъдат наше оправдание в бъдещата дейност. Трябва да е ясно, че радикалният ляв реформизъм е този, който може да изведе България и Европа от кризата, да намали рязко безработицата и бедността, да върне доверието в левицата тук и в цяла Европа. Правителството няма да има 100 дни толеранс, той няма да му бъде даден от обществото, не от нас. Но грешни са сметките, които отсега скъсяват неговия мандат, грешно е и ако някой си мисли, че то ще действа в обичайните парламентарни измерения. То не може да действа на принципа колкото може, докато може, защото така няма да може да отговори на очакванията на хората отвън. Така че вие ще имате подкрепа за решителни действия, които отговарят на интересите на мнозинството от българските граждани. Парламентът трябва да направи цялостна, етапна оценка на дейността на правителството през пролетта, от която да зависи продължаването на неговата дейност, решаването на задачите и възлагането на нови.

Аз съм сред дългогодишните политици и депутати, които трябва да печелим подкрепа за идеите и авторитета на БСП, да връщаме доверието към партията след разочарованията от нейните управления. Припомням този горчив урок пред вас и се обръщам към бъдещите министри: Оставете личните сметки на заден план. Не обслужвайте корпоративни интереси. Не се осланяйте само на подкрепата на партийните елити. Бъдете държавници. Вие можете да си отидете по волята на парламента или по волята на българските граждани. Но ние, социалистите, оставаме тук. Оставаме пред съда на лява, трудова и народна България. Запомнете това. Днес в лицето на народните представители, които ще ви подкрепят, получавате кредит от парламента. Падежът на неговите вноски е на всеки месец. Сметката се заверява пред българските граждани. Искрено ви пожелавам успех в трудното и отговорно начинание.

Мисия Брюксел

Шенген ли е приоритетът?

Георги ГОТЕВ

Една от първите задачи на всеки нов кабинет е да обяви европейските си приоритети. Няма да забравя как Бойко Борисов дойде в Брюксел като прясно избран премиер през 2009 г. Попитах го какви ще са европейските приоритети на неговия кабинет. Даже му помогнах, като подсказах: "Влизане в еврозоната, в Шенген?" Отговорът беше: "Абсолютно". "А излизане от механизма за сътрудничество и проверка", продължих с опциите. "Това е много важно", отговори Борисов, но май не го мислеше сериозно. И добави "Поставили сме си за цел членство в Шенген през 2011 г." http://bit.ly/17qnlB1.

Сега Орешарски ще дойде в Брюксел и ще го питаме какви са неговите европейски приоритети. Не вярвам да започне с Шенген. За страната ни е важно да преструктурираме енергетиката си с помощ от ЕС така, че от нея да спрат да изтичат милиарди, да създадем наистина независим ДКЕВР, да се възползваме от европейски социални програми като тази за младежката заетост, за подпомагане на енергийно бедните, които у нас са мнозинство от населението.

И изобщо, крайно време е като основни приоритети правителството да издига благосъстоянието на българите, а не влизането в поредната структура, каквито бяха НАТО и ЕС и каквито са еврозоната и Шенген. Докато мнозинството от българите не усещат предимствата от членството в ЕС, дори е опасно да се поставят подобни цели, защото те засилват евроскептичните настроения.

Формална връзка между Шенген и механизма за проверка наистина няма. Но за България е много по-важно да създаде условия за излизането от механизма, вместо да преследва поредната вятърна мелница. След месец Хърватия се присъединява към ЕС без такъв механизъм. Тоест Хърватия ни изпревари в ЕС. Нека не се заблуждаваме: докато сме подложени на мониторинг, страната ни не е пълноправен член на ЕС.

За Борисов Шенген беше любима тема, но и негово външнополитическо Вероятно Орешарски ще има различен подход. България наистина е изпълнила условията за членство в Шенген. И затова може да си позволи лукса да каже, че влизането в европейската зона без граници не е в наш интерес, поне засега. Парадоксът е, че България има граници по шенгенски стандарти, но Гърция няма. Докато Гърция не се справи с имиграцията, на която е подложена, докато не изгради европейска система за предоставяне на убежище, би било рисковано да си отваряме границите с единствения си съсед, член на Шенген. И не толкова заради евентуалния приток на имигранти, а защото има опасност този феномен да разпали расизъм и да даде хранителна среда за формации, подобни на гръцката "Златна зора".

Както Швеция може да влезе в еврозоната, но не иска, и ние бихме могли да кажем същото за Шенген. И изобщо не става дума за "киселото грозде", става дума за осъзнати интереси. Що се отнася до еврозоната, би било добре да предложим реалистичен календар за присъединяването ни, с конкретни етапи и дати. През втората половина на 2018 г. България ще е председател на ЕС и дотогава би трябвало да сме и в еврозоната, и в Шенген, а механизмът за наблюдение би трябвало да е отпаднал много преди това.

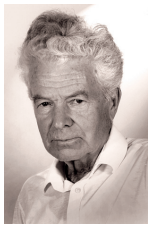
Относно приоритетите на правителството в по-широк контекст, мисля, че е нужен реализъм. Каквито и да са желанията на политическите ръководства на БСП и ДПС, да не говорим за техния електорат, в обруляната ни държава ресурсът е ограничен. Но е напълно възможно да зачеркнат полицейщината и рекета, белязали изминалите четири години, да се даде шанс на предприемачеството, да бъде намалена до минимум бюрокрацията. Хората се наслушаха на фалшиви обещания, сега мнозина искат да видят най-сетне почтеност и диалогичност от управляващите.

Няколко думи за отиващото си служебно правителство. Бях обещал да похваля Марин Райков, щом има повод за това. Не го направих. Тъкмо отделни негови изказвания, като тези за Македония, ми допадаха, идваше ново по друга тема, което разваляше впечатлението. Служебното правителство, писах на 14 март http://duma.bg/node/50374, е изцяло съгласувано с Бойко Борисов. Мисля, че не съм сбъркал. Очаквам новото правителство да пусне Марин Райков да отиде посланик в Рим, въпреки че по-очевиден конфликт на интереси от неговото самопредлагане не ми е известен.

На единствения министър, когото познавам лично, Кристиян Вигенин, пожелавам успех. Той познава външната политика, но не и Външно министерство. Дано се сработят. Една от задачите му ще бъде да предложи мерки за подобряването имиджа на България. Когато си подобрим имиджа, ще влезем и в Шенген, ще си решим и другите проблеми. В Европарламента Вигенин беше извоювал сериозни позиции. От размяна на имейли с различни европейски фигури мога да потвърдя, че те се радват на политическото му израстване. Това контрастира с българските интернет форуми, където наблюдавам голямо озлобление срещу него. Погледнато от Брюксел, България е много странна, наистина.

ДВЕ КНИГИ - ДВА АНТИПОДА

Как десет достойни думи правят на пух и прах триста и десет страници на един недостоен пасквил

Крум ВАСИЛЕВ

На книжния ни пазар се появиха две нови книги за партизанското движение в Западна Стара планина. Едната, на издателство ДТМ, 2012, е озаглавена "Да се знае". Авторката, Мария Знеполска, я определя като "документален разказ за английския майор Франк Томпсън и неговите най-близки бойни другари по времето на Втората световна война". Другата, на издателство Сиела, 2013, е озаглавена "Сестри Палавееви в бурята на историята". Авторът, Алек Попов, я определя като "първия партизански роман, написан след края на комунизма".

Аз съм бил партизанин в Източна Стара планина. Обясним е повишеният интерес, с който прочетох двете книги. Обяснимо е и удовлетворението, което извика у мен книгата на Знеполска. Тя стъпва върху документи от български и английски източници, за да изчисти историята на Франк Томпсън и неговите бойни другари от натрупани неясноти и неистини.

За книгата на Попов бях чул кое-що и очаквах тя да ме възмути. Нищо подобно - тя ме удиви. Не забравях, че чета роман и въпреки това се чудех как е възможно до такава степен да се загуби чувството за мярка в инсинуациите. Очевидно и Попов си е дал сметка, че е прекалил, поради което е сложил на гърба на титулната страница следния гръмоотвод: "Тази история е литературна фикция и няма за цел да даде обективна картина на епохата, което не е задача на изкуството" .

Обективната картина на епохата не било задача на изкуството?! Излиза, че "Под игото", "Война и мир", романите на Балзак и десетки още върхове на световната литература не са изкуство, защото дават обективна картина на епохата. Кое тогава е задача на изкуството?

Тридесет и деветте глави на Алек-Поповия роман дават отговор на този въпрос: задачата на неговото "изкуство" е да излее още една кофа помия върху партизанското движение в България. И то каква помия!

За ориентация на онези, които не са чели романа, ще направя съвсем схематична анотация.

Главните героини сестри Палавееви, 17-годишни близначки, са дъщери на софийски милионер, търговец на кожи. Учат в Първа девическа гимназия и участват в антифашистка диверсионна група, която на 1 май нацапала с червена боя портрета на царя. Става провал, извеждат ги в Стара планина в четата на комбриг Медвед. Той бил политемигрант в Съветския съюз и се завърнал с подводница под ръководството на Цвятко Радойнов. Четата на Медвед нарасна на 44 души и била наречена "Първа гвардейска старопланинска дивизия". Активни партизански действия обаче не водела. Полицията и жандармерията я откриват, в няколко сражения всички партизани биват избити, само двете близначки остават живи.

Върху тази канава авторът, впрягайки целия си белетристичен потенциал, се опитва да внуши на читателите колко прости, умствено ограничени, страхливи, морално покварени и п.р., и пр. - все в този дух на пълен негативизъм - са били българските партизани.

Героите си Попов описва елементарно. С изключение на двете красиви близначки останалите били с отблъскваща външност, немити, космати, от устата им се носел отвратителен дъх. Комбриг Медвед - "широк и кос, с мрачно

грапаво лице с блатист тен, с глава като на костенурка"; пратеникът на щаба на зоната - "коклест индивид с дълга глава и вдлъбнати кръгли очи като на кукумявка"; политкомисарката Екстра Нина - "слаба жилеста жена, гръдният й кош беше леко хлътнал"; ремсовият секретар - "с мазно чело, осеяно с бели пъпчици"; попът (в отряда имало и поп) - "огромен мъж с парцаливо расо, под което нямаше нищо освен козина", и т.н.

Езикът, на който говорят партизаните, е просташки, псувните и цинизмите са в изобилие. Но и авторовият език е такъв, изпъстрен с "мръсни думи", които не се допущат в речниците и не се употребяват от писателите, уважаващи своите читатели.

Не пиша рецензия. Далеч съм от мисълта да препоръчвам на Попов какво да пише и как да пише. Но аз съм един от неговите читатели, купил съм си книгата му и съм в правото си да кажа своето мнение за стоката, която ми е продадена. Според мен тя не си струва парите. Романът "Сестри Палавееви" е една литературна сапунка. Няма да се изненадам, ако след някое време се превърне и във филмова или телевизионна сапунка. За такова нещо спонсори ще се намерят. Впрочем на видно място в книгата на Попов е обявено, че тя "е написана с подкрепата на Обединена българска банка". Не издадена, а написана с подкрепата на ОББ.

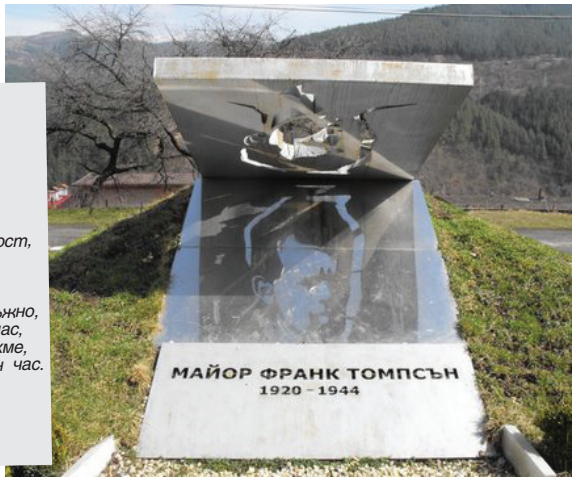
В преследването на целта си да охули партизанското движение в България Алек Попов бие всички досегашни рекорди. В едно интервю (във в. "24 часа", 4 април 2013 г.) той прави следното самоубийствено за един писател признание: "Абстрахирах се от това какво ще каже тоя или оня и подкарах през просото".

Франк Томпсън

НА МОИТЕ ДРУГАРИ

Захласнатият в гледка чудна
както извива с мъка своя взор,
когато види облак че закрива
лазурния простор,
така и ние, пълни с бодра младост,
погълнали лъчи и красота,
оставихме и книги и любими
и паднахме в един Балкан.
Над гроба ни недейте плака тъжно,
а радвайте се, радвайте се с нас,
най-много от живота ние искахме,
но най-готови бяхме в жертвен час.

(Буквален превод
от Илия Кюльовски)
Из книгата на Мария Знеполска
"Да се знае"

"През просото" става основен "творчески метод", с помощта на който авторът на "Сестри Палавееви" се възкачва до недостигнати от никого върхове. Иска да убеди читателите, че партизаните, освен всичко друго, са и калпави бойци. Вика на помощ "През просото" и в романа се включват трима разбойници - бивши комунисти-левосектанти, които след 1923 г. се укрили в тайна пещера. И една нощ тримата разбойници връзали ръцете и краката на спящите партизани, без те да усетят. Но докато разбойниците се готвели да изколят завързаните партизани и да изнасилят близначките, те,

двете "буржоазни фусти", както презрително ги наричали комунистите в отряда, успели да се развържат, убили разбойниците, като завладели тяхната картечница и спасили партизаните, включително комбрига Медвед.

Попов иска да внуши на читателите, че партизаните били със средновековно съзнание. Отново идва на помощ "През просото": за да предотвратят "вампирясването на разбойниците", партизаните приковават с колове телата им.

И това обаче не е върхът. Въоръжен със своя метод Попов се залавя да покаже колко развратни са били партизаните. И описва как докато те режат на парчета трупа на един от разбойниците, защото бил много тежък и не могли да го замъкнат цял до мястото на приковаването, двете близначки открили в пещерата подземно езеро и се съблекли голи, за да се изкъпят. Но езерото се оказва пълно със змии и момичетата не могат да се върнат към дрехите си. Идват им на помощ партизаните. Голите красавици, които обявили пред всички, че са девствени, така ги възбудили, че в следващите дни младежите се отдали на масово мастурбиране. Ръководството на отряда, обезпокоено от "лекомисленото пилеене на партизанската енергия", препоръчва да се прекрати тази практика, която, както обяснява Медвед, "в Съветския съюз не е на дневен ред". Убедени от този аргумент ремсистите правят събрание и "тържествено обещават, че ще я прекратят".

Чета глупостите, описани с подробности от Алек Попов, и си мисля: е, този човек е стигнал върха, няма как да бъде надминат, освен ако някой по-талантлив от него се сети да обвини партизаните и в канибализъм. И не щеш ли, прочитам още няколко глави, узнавам, че целият отряд на Медвед е унищожен, а той е тежко ранен. Близначките, които единствени останали невредими, го носят на ръце. Раните му гноят и "за да ги дезинфектира", едната "смъква голфа си, кляка и го препикава". Дезинфекцията не помага, Медвед умира, двете момичета го "бутнали в гроба" и продължили по билото на заснежената планина с думите: "Да вървим на запад!" Заплашени са обаче от гладна смърт и водят следния разговор:

"- Трябваше да го изядем.

- Кого?

- Медвед. Щеше да ни стигне поне за две седмици. Толкова месо на вятъра!"

Може би с този епизод Алек Попов наистина е стигнал върха? Може би, но надали. Неговият талант сигурно ще роди нови върхове. От текста върху корицата на книгата му личи, че той е голям писател, почти от световна величина. Цитирам: "Носител е на литературните награди "Елиас Канети" и "Хеликон". Романите му са преведени на 15 езика". И тежко на онези, които дръзнат да не харесат шедьоврите му. За тях той отрано е подготвил позорно клеймо: примитивисти. "Няма нищо по-примитивно от това, литературата да се възприема едно към едно - заявява Алек Попов. Този етап не е изживян у нас. Обществото продължава да бъде длъжник на свободното слово". Удобен, но нефелен камуфлаж на един манипулатор.

За книгата на Мария Знеполска бих искал не само да декларирам, а и да обоснова положителното си мнение. Ограниченото място не ми позволява това. Ще отбележа само някои от нейните достойнства. Преди всичко - трезвостта на оценките. В книгата "Да се знае" партизаните, в това число и най-висшите техни ръководители, са показани такива, каквито са - нормални хора и с положителни, и с отрицателни качества.

Тази добросъвестно написана книга респектира с изключително богатата си документация.

На Техеранската конференция в края на 1943 г. Сталин, Рузвелт и Чърчил решават да окажат военна помощ на въоръжената антифашистка съпротива на балканските народи. Изпълнението на това решение е възложено на Англия и тя изпраща последователно три свои военни мисии в оперативните райони на българските партизани. Мария Знеполска разказва документално за тези мисии, особено за втората, оглавявана от 24-годишния майор от английската армия Франк Томпсън.

Логично изниква въпросът: ако българските партизани бяха подобни на описаните от Алек Попов - англичаните биха ли изпратили при тях военни мисии и голямо количество оръжие?

Този въпрос ще си зададе всеки разумен човек и след като прочете цял ред документи в книгата на Знеполска. Ето две извадки:

"Когато ме спуснаха с парашут, аз се срещнах за първи път с партизаните. Много скоро разбрах, че партизаните са големи патриоти, готови да дадат живота си за свободата на своята страна" - това е написал в дневника си радистът Кенет Алан Скот, единствен останал жив от мисията на Франк Томпсън.

А самият Томпсън, този висококултурен англичанин, владеещ осем езика и овладял за кратък срок девети, българския, след като четири месеца денонощно е живял и воювал заедно с българските партизани, пише на 21 април 1944 г. до своите близки в Англия: "Помагам на група смели хора - може би най-добрите в света".

Тези десет думи на Франк Томпсън правят на пух и прах триста и десетте страници на Алек-Поповия пасквил.

На 10 юни 1944 г. българските фашисти разстрелват Франк Томпсън заедно с голяма група български партизани в Стара планина, край село Литаково.

В раницата му намерили негови стихове. И разказа на Йордан Йовков "По жицата", преведен от Франк от български на английски.

ВРЕМЕТО

Днес времето над страната ще стане по-неустойчиво. Облачността ще започне да се увеличава, задържайки се значителна почти през цялото денонощие. Повече слънчеви часове ще има преди обяд главно над западната половина от страната, а към края на деня над югоизточната и част. На много места ще има краткотрайни превалявания, придружени от гръмотевици. Вятърът ще бъде слаб, по време на валеж и гръмотевична буря временно усилващ се, с променлива посока. Дневните температури ще се понижат, като максималните ще са между 23° и 28°, в София 24°. В планините времето ще стане по-неустойчиво, особено в следобедните часове и преди полунощ. Ще има краткотрайни превалявания и гръмотевици, а вятърът по билата ще бъде предимно умерен, с променлива посока. По Черноморието по-значителна ще е облачността преди обяд, когато на места ще превали. По-късно през деня облачността временно ще намалее. Вятърът ще е от югоизток, предимно слаб. Максималните температури ще бъдат около 21°-23°.

Изгледи за

31 максимални **22°/25°**

1 максимални **25°/29°**

През следващите дни атмосферата ще бъде неустойчива. Ще има и слънчеви часове, но и развитие на купести и купесто-дъждовна облачност. Ще има краткотрайни валежи, на места придружени от гръмотевици. В петък вятърът временно ще се ориентира от северозапад-запад и дневните температури слабо ще се понижат.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател **Стефан Продев**

Издател „ДУМА 2008" ЕООД
Николай Малинов

Русия и България Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор **Юрий Борисов**
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори **Георги Георгиев**
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар **Ивайло Гиздов**
igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1000, ул. „Позитано" 20А Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230; Юлия Кулинска - 215

ИКОНОМИКА: Наталия Гергова - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: Галина Младенова - завеждащ отдел - 219; Албърт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: Велиана Христова - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Светла Василева - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229; Милена Николова

ЧЕТИВО: Борис Данков - завеждащ отдел, редактор на "Пегас" - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: Благовеста Цветкова - 206; Марета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200; 226, факс - 975-26-04

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207

ДИЗАЙН: Велислава Хубавий - 201

РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - reklama@duma.bg, **Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** „Нюзпринт" ЕООД, 1113 София, ул. „Тинтява" 100; **"Национална агенция разпространение - АД"** - 02/962-23-23; **"Национална дистрибуция" ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Румяна Кирилова - 208, 203; abonament@duma.bg

КАСА - 97-05-249

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;

ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА" Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ", „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК" И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО"

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

1 БНТ

06.30 Денят започва
09.00 По света и у нас
09.10 Денят започва в библиотеката
10.00 По света и у нас
10.10 Денят отблизо: Зеленатa линейка
11.00 Денят отблизо с Мария - магазинно предаване с водещ Мария Андонова
11.30 Бързо, лесно, вкусно
12.00 По света и у нас
12.35 Малки истории
13.00 Студио Футбол
13.20 Футбол: Япония - България, приятелска среща - пряко предаване от Япония
16.00 По света и у нас - информационна емисия
16.10 Новини на турски език
16.20 Ретро следобед: „Ние, духовата музика"
17.05 Дързост и красота - тв филм /3172 епизод/
17.30 Още от деня
18.00 По света и у нас - информационна емисия
18.10 Зелена светлина
18.15 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
18.30 Още от деня - информационно-коментарен блок с водещи Милена Цветанска, Поли Златарева и Даниел Чипев
18.55 Завръщане в Брайдсхед - тв филм /6 епизод/
19.55 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас - информационна емисия
20.45 Спортни новини
21.00 Неделните - тв филм / 10 епизод/
22.00 Виж БиБиСи: „Великите влюбени на XX век: Наталия Ууд и Робърт Уагнър" - документална поредица
22.30 По света и у нас
22.55 Зелена светлина
23.00 Денис и приятели - късно вечерно шоу с водещ Денис Ризов
00.00 Мотоспорт екстра

bTV

05.30 „Престъпления и страсти" /п./ - сериал, еп. 52
06.30 „Тази сутрин" - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
09.30 „Преди обед" - дневно токшоу с водещи Деси и Сашо
11.30 „Кухнята на Звездев" - кулинарно шоу с Иван Звездев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави" /п./
13.30 „Диво сърце" - сериал, еп. 60
15.00 „Призракът на Елена" - сериал, еп. 84
16.00 „Престъпления и страсти" - сериал, еп. 53
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице" - публицистично предаване с водещи Цветанка Ризова и Димитър Цонев
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Новите съседи" - сериал, с. 1, еп. 1,2
21.00 „Магаданс предизвикателството" - танцувално шоу
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави" - вечерно токшоу
23.30 „С теб ми е добре" - сериал, еп. 7
00.00 „Кости" - сериал, с. 5, еп. 8
00.50 „Досиетата Х" - сериал, с. 4, еп. 6
01.40 „Преди обед" /п./
03.30 „Призракът на Елена" /п./ - сериал, еп. 84

NOVA TELEVISION

05.00 „Часът на Милен Цветков" - предаване на НТВ /п/
06.00 „Господари на ефира" - забавно предаване /п/
06.30 „Здравей, България" - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе" - предаване на НТВ
11.30 „Бон Апети" - предаване на НТВ
12.00 „Любов и наказание" - сериен филм
13.00 Новините на Нова
13.30 „Цената на славата" - сериен филм
15.00 „Комисар Рекс" - сериен филм, 11 сезон
16.00 „Часът на Милен Цветков" - предаване на НТВ
17.00 „Черешката на тортата" - тв шоу
18.00 „Сделка или не" - телевизионна игра
19.00 Новините на Нова - централна емисия
20.00 „Пълна лудница" - комедийно тв шоу
21.00 „Етажна собственост" - сериен филм, 4 сезон
22.00 „Господари на ефира" - забавно предаване
22.30 „От местопрестъплението" - сериен филм, 13 сезон
23.30 Новините на Нова
23.45 „Династията на Тюдорите" - сериен филм, 3 сезон
00.45 „Сделка или не" - телевизионна игра /п/
01.45 „Черешката на тортата" - тв шоу /п/

1

05.00 Новини
05.05 „Добро утро"
08.00 Новини
08.15 „Добро утро"
09.00 „Контролна покупка"
09.30 „Живей здравословно"
10.25 „Да разбереш. Да простиш"
11.00 Новини
11.15 „Модна присъда"
12.10 Сериал: „Любов без правила"
13.00 Още новини
13.20 „Време за обяд!"
14.00 Новини
14.20 „Крепко здраве" с Генадий Малахов
15.15 „Докато още не е късно"
16.00 „Искам развод"
17.00 Вечерни новини
17.40 „Да разбереш. Да простиш"
18.10 „Хайде да се оженим"
19.00 „Нека говорят"
20.00 Време
20.30 Сериал: „Процесът"
22.25 „Вечерният Ургант"
23.00 „Политика"
00.00 Нощни новини
00.10 „Нека говорят"
01.05 „Хайде да се оженим"
01.55 „Искам развод"
02.40 „Вечерният Ургант"
03.10 Сериал: „Любов без правила"
04.00 Новини
04.05 „Модна присъда"

ОВЕН

Верни на усета си ще заложите на сигурното. Великодушни и с чувство за хумор ще се справите полесно в деликатна ситуация.

21 март - 20 април

РАК

Ще се обедините около обща цел и ще работите за реализацията ѝ, без да се отказвате от своите приоритети.

22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ

Денят е подходящ за интелектуални, физически и творчески занимания. Ще подновите партньорството си с някого.

24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ

Подготовката на нова задача ще погълне вниманието ви. По-малко време ще ви остане за натоварващи мисли и притеснения.

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ

Днес ви очакват вълнуващи преживявания и нови възможности. Работата ще ви даде шанс за допълнителен доход.

21 април - 21 май

ЛЪВ

Денят ще ви предостави нови възможности, които са много добри за кариерата ви. Ще получите примамливо предложение.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН

Днес Скорпионите ще се сблъскат с множество пречки в професионалната сфера. В личен план приключвате една връзка.

24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ

Днес се опитайте по нетрадиционен начин да постигате желаните от вас парични резултати. Избягвайте конфликти.

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ

Не доверявайте тайните си на никого. Уреждане на личен въпрос и подготовка за предстоящо пътуване или творческа изява.

22 май - 21 юни

ДЕВА

Ще бъдете поставени в ситуация да търсите с други хора решение на създал се проблем, което ще ви сближи.

24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ

Приемете работата си като нещо, което трябва да свършите, без да се натоварвате излишно. Съобразете се със семейните решения.

23 ноември - 21 декември

РИБИ

Днес се осланяйте на интуицията си в професионалната сфера. Чувството ви за справедливост може да ви предпази.

20 февруари - 20 март

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 30 МАЙ 2013

Очаквайте

ТОМ ЕГЕЛАНД РАЗКРИВА В КНИГА ТАЙНИТЕ НА ПРОРОКА НОСТРАДАМУС

Изложба на илюстрации в „Земята и хората”

Художниците ще подарят рисунките си на детски болници по случай 1 юни

Надежда УШЕВА

Международна изложба на илюстрации на детски книги е подредена до 31 май в музея “Земята и хората” в София. В нея свои рисунки излагат художници от Австрия, Полша, Сърбия и България. Те ще подарят на 1 юни - Международния ден на детето, картините си на детски болници в столицата.

Отдавна планираме изложбата с толкова много красота и любов към децата, каза за ДУМА Цветана Платиканова, председателка на сдружението “Приятел на детето”, координатор на проекта “АБВ - Изкуството на книгата” по програма “Култура” на ЕК, започнал на 1 октомври 2011 г. Това е последното от поредицата събития, уточни тя.

Картините са мълчаливи, но разказват цели истории и винаги може да зарадват окото. Те създават много топлота и съпреживяване у децата, които четат книгите, така те ги отварят с погледа охота, посочи Платиканова. Тя благодари на всички художници, които са нарисували прекрасните рисунки, за това, че отварят прозорци към литературата, с които радват децата и правят книгата любима за тях.

Проф. Любен Димитров, президент на фондация “Човещина”, с чиято подкрепа се провежда събитието, приветства чуждестранните гости с добре дошли и им пожела успех. Илюстрациите на художниците представят повече виждане и това е най-хуманното, най-силното да можем да създаваме радост у децата. Да им показваме света във възможно по-добри краски и те да го обичат и да живеят щастливо в него. Да се борят за човечното и доброто, заяви проф. Любен Димитров.

Хелга Банш - популярна авторка на детски и картинни книги, на изложбата представя книжката си “Красивата морска сирена”, и Михаел Роер, който се

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Част от екипа, който работи по проекта “АБВ - Изкуството на книгата”

изявява със стихосбирка, са участниците от Австрия. Регина Далкалъчева, Яна Левиева, Виктор Паунов и Ясен Гюзелев са българските художници в проекта. Кристина Липка-Щарбало и Павел Павлак са полските илюстратори, а Александър Золотич и Богдан Павлович - гостите от Сърбия. За всеки поотделно говори Лилия Рачева-Стратиева от Международния институт за детска и юношеска литература и проучване на четенето във Виена, партньор на проекта. Рачева сподели пред ДУМА, че досега са участвали в десет проекта. Смятаме, че, от една страна, популяризираме детската литература, от друга - привличаме децата към четенето. В момента осъществяват проекта “Читатели за цял живот”, с който насърчават детското четене за удоволствие, а не по задължение. Според Рачева тези проекти дават резултат, но е малко трудно да се убедят учителите да се занимават с малчуганите. Много по-лесно се работи с библиотекарите, защото те са по-отворени да участват в такива проекти, отколкото учителите, които се задоволяват само с учебните програми. Ние работим с училища и тези, които приемат да ни сътрудничат са много доволни. Така например сполучлив беше проектът “На чаша какао с моята любима книга”, допълни Лилия Рачева.

На откриването на изложбата присъстваха и останалите партньори по проекта - директорката на Регионалната библиотека “Любен Каравелов” в Русе Теодора Стоянова и директорката на Русенската художествена галерия Елена Великова, както и Михаела Тодорова, директорка на Българския културен институт във Варшава, която представлява полския партньор - библиотеката в Урсус. От сръбска страна бяха представители на Медийния център за обучение в Белград.

За доброто настроение на гостите в музея “Земята и хората” се погрижи проф. Снежана Барова, която изпълни на пианото творби от Шопен.

Снимка НБУ

Райна Кабаиванска получи „Оскар” за кариера

Райна Кабаиванска бе удостоена с “Оскар” за кариера на международните награди за опера “Оскар”. За домакин на церемонията беше избран Театро Комунале - Болоня, Италия, който чества своите 250 години. “Вечерта на 18 май Театро Комунале имаше на своята сцена една кралица - неоспоримата Райна Кабаиванска”, отбеляза италианската преса. На същата церемония специална награда “Операта в киното” получи видният италиански режисьор Франко Дзефирели. Композиторът и диригент Джовани Алеви, известен с уменията си да доближава класическата музика до младите, представи своята последна творба “A Pefect Day”.

Тази година за 13-и път Райна Кабаиванска ще проведе своя майсторски клас, който се организира от Нов български университет. Крайният срок за записване е 2 септември. Прослушването на кандидатите ще бъде на 5 септември, а обучението ще продължи от 6 до 19 септември в Софийската опера и балет. Подробна информация за майсторския клас се публикува на официалния уебсайт на Райна Кабаиванска - www.rainakabaivanska.net, от който кандидатите могат да се регистрират онлайн, научи ДУМА от Веселина Василева.

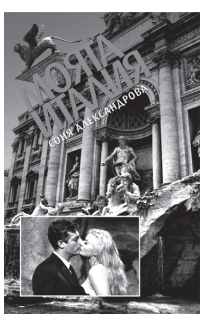
Авторка на ДУМА написа книга за Италия

Книгата “Моята Италия” от авторката на ДУМА Соня Александрова е представена на щанда на издателство “Рива” на Пролетния базар на книгата в НДК. Самата тя ще пристигне от Флоренция и ще присъства на базара в неделя към обяд. Публикуваме два малки фрагмента от нейната книга:

“В един декемврийски следобед прословутият фонтан Ди Треви изведнъж замлъкна. Черно знаме покри мраморните статуи, докосвани от Мастрояни в “Сладък живот”. Непознат младеж засвири с флейта познат мотив на Нино Рота от “Осем и половина”. Тежкото мълчание се разцепи от аплодисменти... Когато Рим се сбогуваше със своя Марчело, водата вече отново бликаше от фонтана Ди Треви.”

“Пучини вижда в киното нов инструмент, за да обезсмърти себе си “жив и в движение”. Показан е сам и с типичните си навици, поведение и пози - като очарователен денди, пушач и ловец, любител на коли, на природата, на спокойствието на езерото, на хубавите жени, гений на музиката. Вероятно той е бил най-често фотографираният композитор сред съвременниците си.”

Соня Александрова, родена на 18 август 1956 г. в София, е филмова критичка и историчка. Завършва кинознание във ВИТИЗ (1980). Десет години работи в България като редакторка на киностраници във вестниците “Поглед”, “Вечерни новини” и “Отечествен фронт”; преподава кино във Великотърновския университет. От 1990 г. живее в Италия, откъдето пише за кино, театър и култура в италианския и българския периодичен печат.

кратки

Връчват наградите от конкурса “Ще ти разкажа приказка”

Приказна вечер за връчване на наградите от Националния детски конкурс “Ще ти разкажа приказка” - 2012, ще се състои днес от 16 ч. в Общинския културен институт Дом на културата “Красно село”. Ще бъдат представени сборник и диск с наградените творби. Носителите на първите награди в двете възрастови групи ще получат лаптопи, осигурени от фирма Technopolis, а класираните на второ и трето място ще получат мобилни телефони, осигурени от McDonald`s. Ще има и поощрителни награди - книги. Националният детски конкурс “Ще ти разкажа приказка” се организира от Столичната община за втора поредна година. Имената на победителите в конкурса са публикувани на www.sofiaculture.bg

Софийската опера и балет с два спектакъла за децата

Поради големия интерес Софийската опера и балет ще зарадва най-малките си почитатели по случай Международния ден на детето с две представления. Операта “Бастиен и Бастиена” ще се играе на 1 юни от 11 ч. в камерната зала на Софийската опера и балет. Същия ден театърът ще представи и следобеден спектакъл на операта “Аладин и вълшебната лампа” (на снимката) на голяма сцена от 16 ч., научи ДУМА от Теодора Котева.

Празници на женските и девическите хорове в Търговище

Празниците на женските и девическите хорове, носещи името на проф. Лилия Гюлева - един от най-ярките представители на българската хорова диригентска школа, ще се състоят в Търговище. За осмото издание на празниците, което ще бъде от 7 до 9 юни, участие са потвърдили хорове от Македония и Латвия. България ще бъде представена от състави от Шумен, София, Пловдив и Търговище. Идеята на музикалния форум е утвърждаване и стимулиране на женското и девическото хорово пеене, обмяна на опит и съдействие за по-доброто опознаване на творците от балканските и от други европейски държави. Тази година е предвиден по един вечерен концерт с участието на три хора. Според регламента на празниците всеки хор трябва да изпълни 30-минутна програма по собствен избор. Препоръчително е изпълнението най-малко на една есен от български композитор. Символичен домакин е женският хор “Златна лира” към община Търговище с диригентка Илияна Иванова.

Фестивалът „Огън и море” открива сезона на Южното Черноморие

Изложби, музика и уникален нестинарски празник за втори път събират артисти и общественици в Царево

ОГЪН МОРЕ
www.tzarevoart.com

Община Царево ще посрещне на 31 май гостите за второто издание на фестивала “Огън и море”. Вдъхновители и инициатори на събитието са кметът на Царево Георги Лапчев и едни от най-добрите приятели на Южното Черноморие - артистичното семейство на скулптора Евгени Йонов и Белослава.

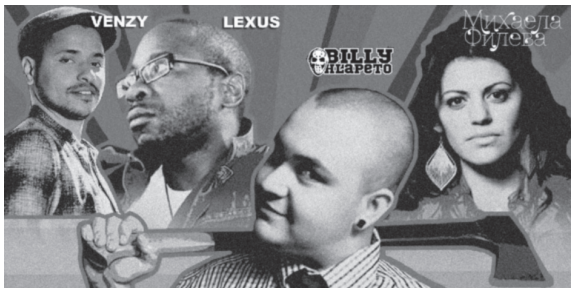
Тази година “Огън и море” ще подари на жителите на община Царево скулптурна композиция, дело на Павел Койчев. В първия ден от програмата на фестивала - 1 юни, в музея в Царево ще бъде открита и уникална изложба с най-голямата колекция от пафти и накити в България, която ще гостува на града цяло лято, научи ДУМА от Весела Венчева.

Празникът на 1 юни ще бъде със специалното участие на всички деца от района, които ще имат възможност да се включат в конкурса за детска рисунка, организиран от “Огън и море”. Победителите ще бъдат избрани от жури, съставено от художниците - гости на фестивала.

Вечерта в събота на площада в Царево ще има концерт с артистите на “Монте мюзик” - Михаела Филева, Били Хлапето, Майкъл Флеминг-Lexus и VenZy. Изцяло в духа на фестивала първият ден ще завърши с огнено шоу, което ще срещне гостите на площада с красотата на една от най-въздействащите стихии, символ на цялото събитие - огъня.

Сред гостите на фестивала ще бъдат скулпторът Павел Койчев, художниците Божидар Йонов, Иван Мудов и Ясен Згуровски, музикантите Любо Киров и Живко Петров, създателят на проекта Like.Bulgaria - Николай Тонков-Бен, и много други приятели на морето и огъня.

Във втория ден от проявата гостите ще рисуват и ще подарят своите творби на музея в Царево, където от миналото първо издание са изложени картините на Белослава и Орлин Павлов.

Финалната вечер - на 3 юни, е посветена на големия нестинарски празник в с. Българи, по време на който Ути Бъчваров също ще твори, но в областта на изкуството, което владее до съвършенство - кулинарията.

По този начин фестивалът “Огън и море” ще даде един цветен, музикален, вкусен и различен старт на новия сезон за Южното Черноморие. Второто издание на проявата се провежда по европроект и се финансира изцяло със средства от Европейския съюз.

Дни на Франсоаз Долто в България

За втора поредна година, между 31 май и 2 юни, ще се състоят Дни на Франсоаз Долто в България. Те са под наслов “Детето и психоанализата” и с участието на водещите френски психоаналитици Мириам Сежер, проф. Ален Вание, Катрин Долто (дъщеря на Ф. Долто), Катрин Вание, Силвиан Джиампино и Георги Кацаров, научи ДУМА от Жаклин Вагенщайн от издателство “Колибри”. Предвидени са открита лекция и филм за идеите на Долто; премиера на книгата “Малкото училище - голямото начало. Детето и детската градина” на Мириам Сежер; работни ателиета на теми “Неонатология и майчинство”, “Хаптономия”, “Жак Лакан и Франсоаз Долто” и “Малките деца и психоанализата, психоанализа в институции за деца”.

Франсоаз Долто (1908-1988) е една от големите фигури на френската и световната психоаналитична наука. Трудовете ѝ отдавна са класика, а оригиналният ѝ принос към познанието за дълбинното у човека е вън от съмнение. Известна е като последователка на Фройд и съмишленичка на Жак Лакан.

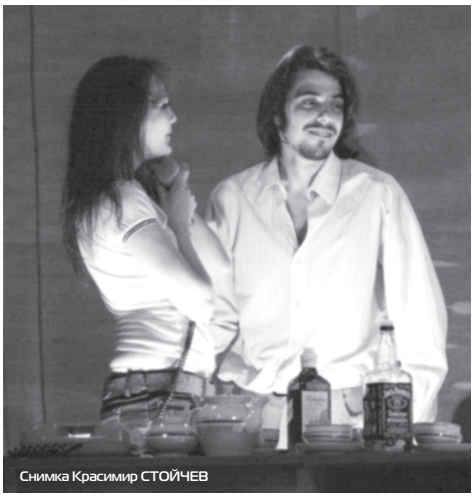
Участието в откритата лекция е безплатно. Тя ще се състои на 31 май от 17 ч. в аудитория 65. Разходите се поемат от проект “Модел за работа с деца с церебрална парализа”, програма “Млад учен 2011” и фонд “Научни изследвания”.

Бразилска нощ с Андре Диас и приятели

Бразилецът Андре Диас, който миналата година направи концерт у нас с бенда на Лили Иванова и спечели сърцата на българската публика с темпераментното си изпълнение на международния фестивал “Море и спомени” във Варна, отново пристига у нас по покана на продуцента и вокален педагог Роси Йорданова. Бразилската фиеста ще се състои на 2 юни от 18.30 ч. в “Студио 5” на НДК.

В сегашния концерт публиката ще чуе популярна музика, джазови стандарти, боса-нова и самба в изпълнение на още двама бразилци - Андрея Маулаз и Гилерме Кейроз, познати в България от Some Brazil. Към тях ще се присъединят Дани Рибаров - китара, и младият джазмен Ангел Николов, който само преди дни се завърна от Париж с изключително престижна награда за джаз импровизация. Специален гост на концерта на Диас ще бъде нашумялата звезда на “Монте мюзик” Михаела Филева, която тук ще разгърне джазови умения, научи ДУМА от Владимир Христовски.

Снимка Красимир СТОЙЧЕВ

„Кайно йесно слонце” с успешен гастрол в Украйна

Българската етноембиент група “Кайно йесно слонце” направи гастрол в Украйна. Една от най-успешните родни музикални банди в своя стил представи достойно България в гр. Винница по случай общоградския европейски празник “Денят на Европа”. Събитието бе в рамките на етнофестивала “Гартенфест” и концертната програма “Мюзик вилидж Юръп”. На фестивала гостуваха и други европейски етнофолк групи от Австрия, Шотландия, Италия и Полша. Събитието се проведе под патронажа на г-н Гройсман - кмет на гр. Винница, научи ДУМА от Ясен Казанджиев.

Групата “Кайно йесно слонце” е и едно от българските участия на IV международен арт форум и етнофолк фестивал “БезГраници”, който ще се проведе тази година между 13 и 15 септември в КК “Албена”. Очакват се там да гостуват и известни етнофолк групи от Финландия, Франция, Египет, Русия, Малта, Швеция, Словения, Унгария и много други. “Кайно йесно слонце” е член на музикална арт мрежа Скендерман.

Ямболският театър гостува в София с пиеса на Алън Ейкбърн

Драматичният театър “Невена Коканова” - Ямбол, ще представи на 31 май на сцената на Младежкия театър “Николай Бинев” най-новия си спектакъл - “Приятели” от Алън Ейкбърн. Пиесата е ироничен поглед към неспособността ни да се справяме с проблемите си, а представлението е дело на популярния актьор Алексей Кожухаров (“Пълна лудница”, “Като две капки вода”). С много усет за актьорското присъствие той преосмисля по парадоксален начин обратите в отношенията между шестима приятели. Сценографка и художничка на костюмите е Елица Георгиева.

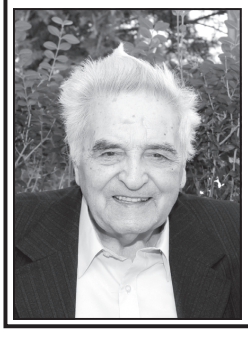
Новото попълнение на театъра - Мариана Бонева, Петя Бойчева, Деян Цвятков и Слав Бойчев, защитава блестящо поверените роли. Заедно с тях на сцената ще видим двама от найдобрите актьори на Ямболския театър - Цветелина Кънева и Георги Ружичка, научи ДУМА от Дияна Радева.

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 31 май 2013 г.се навършват 40 ДНИ без нашия непрежалим съпруг, баща, дядо и прадядо

инж.ГЕНЧО ИВАНОВ КАЛАЙКОВ

НА 90 ГОДИНИ

ДЪЛГОГОДИШЕН ДЕЯТЕЛ В ЕНЕРГЕТИКАТА, “ЗАСЛУЖИЛ ЕНЕРГЕТИК” И УЧАСТНИК В ОТЕЧЕСТВЕНАТА ВОЙНА.

ДЪЛБОК ПОКЛОН ПРЕД ПАМЕТТА МУ, ПРЕД ТРУДОЛЮБИЕТО, ПРЕД СКРОМНОСТТА И ЧОВЕЧНОСТТА МУ. МНОГО ЛИПСВАШ НА ВСИЧКИ НИ И ВЕЧНО ЩЕ ЖИВЕЕШ В НАШИТЕ СЪРЦА.

От семейството

www.duma.bg

НАЙ-КРАСИВАТА БЪЛГАРКА В САЩ Е РОДОМ ОТ ХИСАРЯ

Тест за оцеляване завладява София

Участниците в състезанието ще преминават през автомобилни гуми, ще прескачат стени и ще пълзят под военна мрежа

Централните софийски улици ще се превърнат в поле за изява на едни от най-важните и първични човешки качества за оцеляване - бързина, сила, ловкост и издръжливост. Целта на състезанието "Men`s Health Urbanathlone" е участниците да преминат за време трасе с дължина 7 км. За разлика от класическите дисциплини обаче, надпреварата включва и преодоляване на типични препятствия от градски тип. Това са до болка познатите автомобилни задръствания, стълби, пейки, автобуси, полицейски заграждения и т.н. Те ще бъдат разнообразени и с някои елементи от подготовката на пожарникарите като например военни мрежи или стени за катерене. И всичко това - пакетирано с фестивална зона: музика на живо, забавления, награди от спонсорите и партньорите на събитието.

Началото ще бъде дадено на 31 май след 17 ч. в парка зад музея "Земята и хората". Диджей парти и шоу на група "7edem" ще има до 22 ч. Фестивалът продължава на 1 юни в 10 ч. на същото място, където желаещите да участват ще могат да се регистрират. На всеки половин час те ще имат възможност за 30-минутни загрявки с тренировки от фитнес Атама. За празника на детето ще бъде осигурена и програма със забавления за най-малките зрители. Състезанието стартира точно в 15 ч. и ще продължи час и половина.

7-километровата дистанция на надпреварата включва преодоляване на 8 градски препятствия: преминаване през автомобилни гуми, през лабиринтови пътеки от метални парапети, през стар автобус, пълзене под военна мрежа, прескачане на стена, на заграждения, изкачване на стъпала и пренасяне на 8 кг чувалче с пясък на разстояние 50 метра.

Стартът е в парка зад музея "Земята и хората". Оттам маршрутът продължава през Моста на влюбените към площада пред НДК, след това през подлеза на метрото по булевард "Витоша", след площад "Света Неделя" свива надясно по Ларгото, оттам покрай сградата на Националната художествена галерия се отправя към храм-паметника "Свети Александър Невски", след това през градинката до Ректората и подлеза се преминава към Паметника на свободата. Накрая, по бул. "Евлоги и Христо Георгиеви" се стига обратно към финала в парка зад музея "Земята и хората".

Освен 1000 лв. за победителя, 600 лв. за втория и 400 лв. за третия, партньорите на събитието са осигурили и много предметни награди.

Зрителите ще могат да следят на живо развоя на събитията на видеостена във фестивалната зона. Тестът за оцеляване ще приключи с награждаване на печелившите и шумен концерт на група "Остава".

Диско версия на Бетовен ще звучи на Свети Влас

"Тема на съдбата" от Бетовен в диско версия ще прозвучи в изпълнение на музикантките от "Хипнотик" на 31 май в курорта Свети влас. Морското парти ще зарадва ценителите на класиката с марковата пиеса на струнния квартет "Либертанго". На купона ще звучат и етно мелодиите "Лудо младо", "Буба Мара", "Едерлези" и др.

Цяла нощ чашите ще звънят с кристалния звук на цигулките на четирите, пардон, този път на трите момичета от "Хипнотик". Бистра Копринкова (виола) отсъства от морското парти, заради може би един от най-важните мъже в кариерата си - хубавицата е на специализация в Швейцария при прочутия виолист Гилад Карни, (New York Philharmonic, Tonhalle Orchestra Zurich, камерни ансамбли Хуберман). Бистра е сред малкото българки, участвали в световноизвестния оркестър "На нациите", създаден при падането на Берлинската стена от Ленард Бърнстейн.

За разлика от гостите, музикантките ще опитат вкуса на новите сортове вина на Katarzyna Estate след финала на партито в ресторант "Глория Мар" на Марина Диневи. Трите момичета от "Хипнотик" ще изпълнят някои от най-новите си композиции, които ще станат част от предстоящия им албум.

Само три от музикантките на "Хипнотик" ще се включат в морското парти

БИОНСЕ СЕ ЯДОСАЛА НА ДЪРЗЪК ОБОЖАТЕЛ

Звездната Бионсе наредила да изгонят непознат, който я ударил по задните части, докато минавала покрай него по време на концерт в Копенхаген. Мъжът имал дързостта да се пошегува със сексапилната изпълнителка, но тя никак не приела действията му за забавни. Съпругата на Джей Зи толкова много се ядосала, че едва се сдържала да не се защити сама срещу него, но успяла да запази самообладание и просто заплашила, че ще нареди мъжът да бъде изгонен.

Органите по сигурността обаче не успели да намерят мистериозния обожател в тълпата и той останал в залата до края на шоуто.

След Копенхаген звездата продължава турнето си към Швеция, а след това се връща в Белгия, за да компенсира почитателите й за отменените концерти поради медицински проблеми, които провокираха слухове, че певицата е бременна.

Раздялата ще се лекува с аптечка за първа помощ

За първи път специалисти създадоха аптечка за лекуване на разбито сърце. По този начин първа помощ ще може да се дава не само при физическо нараняване. Аптечката, наречена "Боли от любовта", ще помага да се излекуват раните след раздяла. В нея се съдържат всички необходими елементи за преодоляване на скръбта: шоколад, ароматни свещи, пяна за вана и водка. Комплектът включва също диск с любовни балади. Целта на аптечката е да създаде приятна обстановка, в която хората да погледнат на нещата от другата страна и да приемат случващото се с чувство за хумор.

ЛЮБО КИРОВ ЩЕ ПРЕДСТАВИ НОВ СИНГЪЛ С НИНА НИКОЛИНА

Любимецът на малки и големи Любо Киров ще представи на 1 юни най-новия си сингъл в "София лайв клуб", а специален гост на промоцията ще е Нина Николина. Оригинален сет лист и концерт ще върне спомените на присъстващите за най-яките години от кариерата на музикантите. Нина Николина и Любо ще дадат всичко от себе си за запомнящата се вечер, чийто начален час е 22, а входът е 10 лв.

На една от най-добрите лайв сцени у нас преди това, днес, 30 май, ще излезе култовата група "Babyface Clan". Фронтменът на бандата Насо Русков обещава истинско шоу и кипяща енергия. С космично-истеричен саунд концертите на групата се превръщат в особено зрелище. Музикантите имат многобройни гигове и турнета през годините, свирейки на една сцена с Placebo, Groove Armada, Molotov, Stereo MC's, Asian Dub Foundation, Sheep on Drugs, Dead Kennedys. Феновете ще имат възможност да чуят изпълненията на "Babyface Clan" след 22 ч., а входът е с цена 10 лв.

Вицц

Програмист звъни в библиотеката:
- Здравейте, Ваня там ли е?
- Не, тя е в архива.
- Разархивирайте я, моля. Трябва ми спешно!

ВАСКО ЕВТИМОВ, баскетболист
ДИМИТЪР КАДИЙСКИ, директор на в. „Банкеръ"
ИВАЙЛО КАЛФИН, икономист, член на Европейския парламент от групата на Прогресивния алианс на социалистите и демократите
ЙОРДАН КАЦАМУНСКИ, художник
НАЗМИ МЮМЮН, член на НС на БСП
ПАВЕЛ КОЙЧЕВ, скулптор

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

30

Св. преподобни Исакий Далматски (Далматински), Изповедник († 380). Св. Емилия

Исакий бил благочестив пустинножител. Но когато научил за страшните притеснения на православните християни, побързал да отиде в Цариград. Без да се бои от опасностите, Исакий увещавал християните да остават верни на истината. Неговите думи ободрявали и укрепявали нещастниците, защото Исакий бил изпълнен с мъдрост и благодат. Той дълбоко скърбял за участта на православните и молел Бог да обърне сърцето на царя и да му внуши милосърдие и справедливост. Всички оказвали почит към Исакий, като го смятали за пророк. Успокоен за християните, той пожелал да се върне в пустинята си, но после склонил да остане в Цариград. Исакий продължил да наставлява братята на добродетелен монашески живот и им давал пример на кротост и милосърдие към нещастните. Починал в дълбока старост около 380 г.

40 имена има филипинче

Филипинче привлече вниманието на обществеността с необичайно дългото си име, което включва 40 лични имена и фамилия. Историята заинтригувала местните медии, когато 15-годишното момче се записало в средно училище в град Пангасинан. По-големият брат на филипинчето Рамуел (на 21 години) и сестра му Рамил (25) имат по 20 имена.

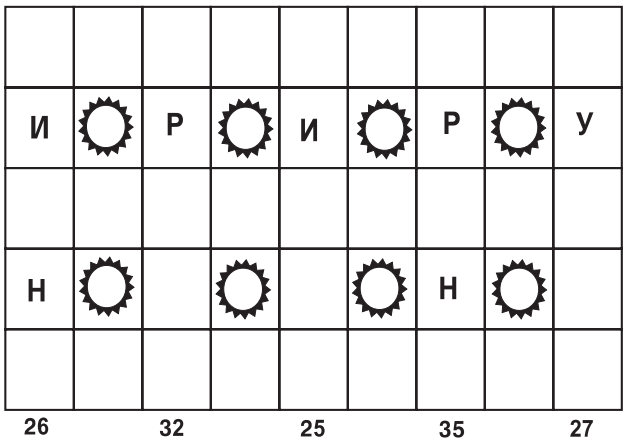
Бащата на децата Руфи Рамил Сан Хуан Пети започнал традицията с километрични имена, за да даде урок на филипинското правителство, което предоставяло прекалено малко поле в родилния акт, където родителите трябва да попълнят името на новороденото си. "Държавната администрация няма никаква фантазия. В удостоверението за раждане е предвидено много малко място, където трябваше да впиша името на първородната си дъщеря. Попитах: "Ами, ако реша да й дам по-дълго име?" И получих отговор, че не мога да направя това", сподели обиденият татко.

25 години по-късно Сан Хуан продължава да дразни държавните служители, като изисква специални документи с поне няколко реда място за имената на децата си.

www.duma.bg

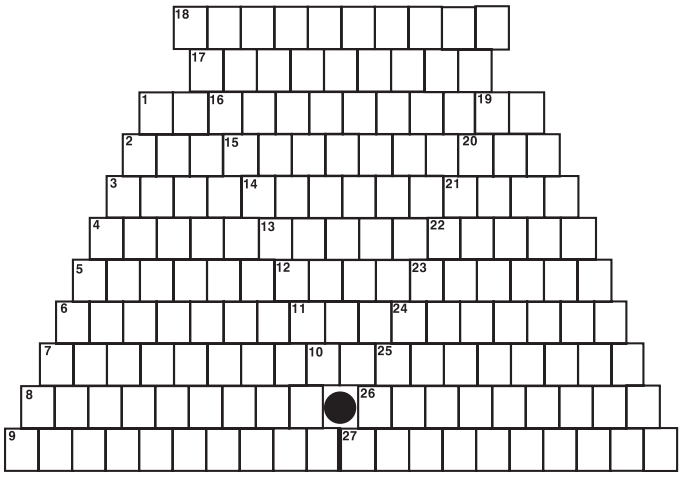
АРИТМЕТИЧНА КРЪСТОСЛОВИЦА

На всяка буква отговаря определена цифра, а търсените думи ще откриете чрез посочените сборове водоравно и отвесно:

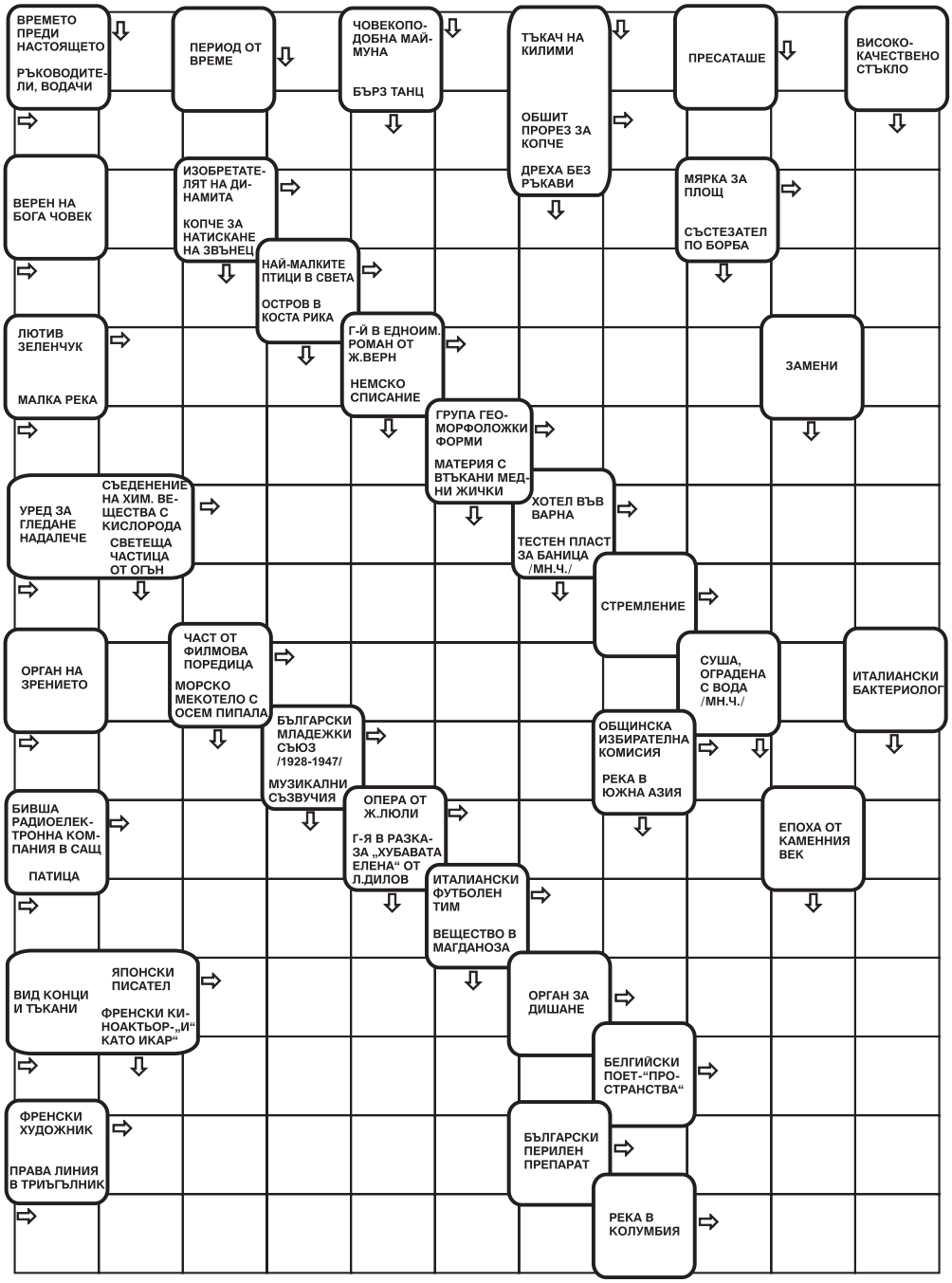

А=1
Е=2
И=3
О=4
У=5
М=6
Н=7
П=8
Р=9
С=10
Т=11

ПИРАМИДИ

СКАНДИ

РЕЧНИК: Бодри, Еолит, Карбоне, Ooka.

1. Мярка за площ.
2. Водно животно.
3. Естествен водоем.
4. Монарси.
5. Наш автомобилен пилот.
6. Българска киноартистка-”Птицата”.
7. Наша туроператорка.
8. Български революционер и писател- „Маминото детенце“.
9. Наша лекарка-хематоложка.

10. Нота.
11. Размекната почва
12. Цвете с бели цветове.
13. Седянка.
14. Афиш.
15. Парично вложение.
16. Изкуство за движения на тялото.
17. Автор на агитационни материали.
18. Крупен индустриалец.

19. Български телефони.
20. Стари руски самолети.
21. Твърдоглавие.
22. Балканска столица.
23. Ритли на каруци.
24. Творба на художник.
25. Руска писателка-”Преследване”.
26. Местност край Варна.
27. Прабългарска титла.

РЕЧНИК: Вакарелова, Канартикин, Каролева, Ракитина.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: БОРДЮР - ВРАТЦАТА - ПИОНКА - МАТЕРИК - МАРЛИ - НИТ - ТНЯ - МОЛИВ - РЕ - РАИ - БА - АП - МИ - РУР - КОПЕР - ЕОН - МАНДОЛИНА - АИТ - НИ - ДУО - РАЗГРАД - ЛИКО - ТОАН - ЛОЗЕ - АТМОСФЕРА - ОЛ - БЛАНКА - ТА - ЛВИ - ОС - АРА - БОТКО - КЛИНИКА - АКРА - ОАР - ЯТАК - БРОНЗ - УМНИК - ИВА - РАМКИ - ОИТ - УВ - КАПО - АТ - ОГНЯРИ - ЕТЕР - ИТА - АОР - КОЛОНИ - ОВНИ - РС - СОТИРОВ - ИНОЗИТ - СТАТИКА.

ОТВЕСНО: ПОПАРА - АНИ - ЛОКОМОТИВИ - РИР - ИРНИК - АСЛАНИ - ТНН - ИДОЛИ - УД - ОАН - ИРИТ - А И О - ЮНИ - БРОД - ТКАН - АРК - МА - ЛУ - МАРИЯ - УГАРИ - АНО - КИОТО - АКТИВНОСТ - СВ - ИЛИОН - ОСА - ААВ - ЯР - РМТИ - ПАРАФ - КА - С.С. - ТАА - ВАЕ - АНЕТОЛ - КИКОТ - ТТТ - ПРАЗ - РАТ - БРА - ОТА - СЦЕНА - ИГЛА - КАРАПЕЛИТ - АРЯ - МЕТРО - ЛОКОМОТОРИ - УТИ - РИО - АЗОВ - РНК - ЕНОК - АКНЕ - НЕДЕЛИ - АЗИ - РИВА .

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

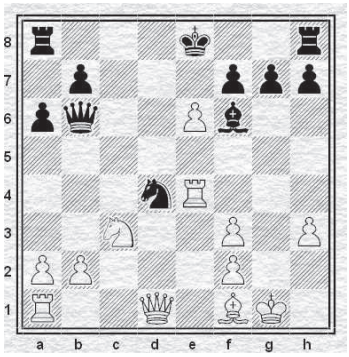
Трима водят в Солун, Топалов е след тях

Лош късмет преследва Иванчук от самото начало

Президентът на ФИДЕ Кирсан Илюмжинов (прав в средата) наблюдава заедно с Иван Савидис (вдясно от него) двубоя между Топалов и Гришчук)

След три поредни победи между третия и петия кръг неочаквано дори и за себе си Лениер Домингеш оглави временното класиране в четвъртия турнир от Гран при веригата на ФИДЕ, който се провежда в Солун. В надпреварата участват 12 гросмайстори, сред които и Веселин Топалов, притежател на най-висок рейтинг и поставен под №1. До момента българинът върви без загуба - има пет ремита и една победа над Иванчук. Изненадващото еднолично лидерство на Домингеш приключи в шестия кръг, когато двама от останалите участници го настигнаха по точки. След равенството в шестата си партия срещу Накамура кубинецът бе застигнат от Камски и Каруана. Така след шестия кръг трима са начело с по 4 т., следвани на половин точка от Топалов, Гришчук, Морозевич и Пономарьов. След тях е Касимджанов с 3 т., Бакро, Накамура, Свидлер - по 2, Иванчук 1. Шахматният гений на Василий Иванчук за пореден път се препъна в контролата за време. След като украинецът изпусна спечелена позиция срещу Домингеш в трети кръг и загуби по цайтнот, ден по-късно той допусна груба грешка и срещу Топалов.

ТОПАЛОВ - ИВАНЧУК

17...Дс5? След естественото 17...Ке6 белите имат известно преимущество, но борбата предстои. 18.е7 h5 19.Тс1 Th6 20.Цh1 Тg6 21.Ке2 1:0.

Загубата от българина задълбочи игровата криза на Иванчук и на следващия ден той допусна ново, не подлежащо на коментар поражение. В партията си срещу Пономарьов украинецът спря часовника на 19-я ход, когато на дъската нямаше разменена нито една фигура или пешка. Лошият късмет споходи Иванчук още на церемонията по откриването, когато 44-годишният гросмайстор трябваше да си изтегли състезателен номер. Номерата бяха изписани на долната страна на 12 еднакви фигури, оформени като Бялата кула - символа на Солун. След като избра една от тях, Иванчук я погледна набързо и я върна на мястото ѝ, вместо да я занесе на масата при главния съдия. Оказа се обаче, че топгросмайсторът не е запомнил номера и от неловката ситуация го спаси турнирният секретар София, която беше видяла важната цифра - 4. И въпреки че, както сам признава, не е фаталист, Иванчук играе неузнаваемо слабо и се превърна в основен точкодарител на съперниците си.

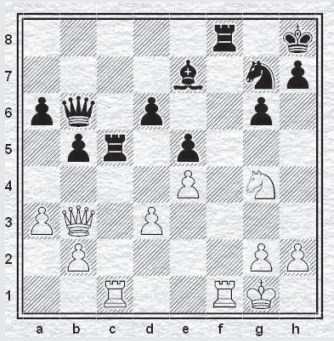
Голям интерес продължава да предизвиква и спонсорът на турнира в Солун - ростовският предприемач и собственик на гръцкия футболен клуб ПАОК - Иван Савидис. По време на една от пресконференциите той обясни защо е решил да подкрепи финансово състезанието. "Преди всичко аз съм за утвърждаването на интелекта на човека. Убеден съм, че високоинтелектуалният човек е по-малко опасен за обществото, а шахматът укрепва интелекта", заяви бизнесменът. Освен това той е твърдо убеден, че шахматът много подпомага и изграждането на важни за добрия футболист качества. "Отдавна съм забелязал, че футболистите, които по време на път четат книга или играят шах на компютъра, изглеждат по-интересни на терена. Във футболната ми академия в Ростов шахматът е включен в задължителните часове на децата", обяснява Савидис. Освен че се доказва като футболен мениджър, той управлява и супер луксозния хотел "Македония палас", където са настанени участниците и се играят партиите.

Задача

"Като в роман" или "Като на филм", казва читателят или зрителят, когато неочаквано спасение споходи станалия им симпатичен главен герой. "Като в етюд", е коментарът на шахматиста за подобен род чудесни спасения. В позицията на диаграмата белите са без офицер, а и без особени шансове да компенсират липсата му. След грешния ход на черната дама на полето b6 обаче пред белите се открива възможност да благодарят на късмета си.

КРАТКОВСКИ - ЛАПШИС, СССР, 1982 г.

Белите на ход правят реми

Отговор:

1.Тf8 Оf8 2.Дg8 Цg8 3.Кh6 Цh8 4.Кf7 с вечен шах.

КАРЯКИН:

„Ананд прилича на Маугли"

Водещият руски шахматист Сергей Карякин, който преди седмица спечели първия супер турнир в Норвегия, показа завидна наблюдателност и описателни умения, изпълнявайки странна молба по време на интервю. Помолен да сравни водещите шахматисти в света с известни герои от анимационни филми, гросмайсторът набързо състави следните атрактивни паралели:

1. Магнус Карлсен. "Разбира се, Карлсон! И имената са сходни, и понякога норвежецът играе така, сякаш има на гърба си перка."

2. Левон Аронян. "Малкия Мук. Приличат си не само по ръст, но и по хитрост и изобретателност."

3. Владимир Крамник. "Знайко. Очила, изрядна прическа, невероятен интелект и сериозен характер. Направо братя-близнаци!"

4. Веселин Топалов. "Котаракът от "Бременските музиканти". По отношение на смелостта българинът не му отстъпва."

5. Вишванатан Ананд. "Маугли. Също е от Индия. Смугъл е като него. Дори на външен вид си приличат."

6. Хикару Накамура. "Донатело от "Костенурките нинджа. Въпреки че играе за САЩ, по произход той е японец. Един шахматен нинджа!"

Подобно на анимационния Карлсон и Магнус Карлсен е лаком, но не за храна, а за победи

кратки

Кирил Георгиев спечели „Рилска пролет"

Гросмайстор Кирил Георгиев

Гросмайстор Кирил Георгиев спечели убедително второто издание на шахматния турнир "Рилска пролет 2013" с 8,5 т. от 9 партии. И тази година надпреварата се проведе в курорта Паничище до Сапарева баня, а участие взеха 37 шахматисти, 12 от които с международни звания - 6 гросмайстори и 6 международни майстори. Второ и трето място с по 6,5 т. си поделиха гросмайстор Венцислав Инкьов и международният майстор Димитър Мархолев. Сред жените най-добре се представи Милена Стефанова, финиширала с 5 т.

Форман събира знаменити шахматни кресла

Милош Форман

Известният режисьор Милош Форман е страстен почитател на шахмата, а любовта му към древната игра се изразява и в колекциониране на шахматни столове. Създателят на "Полет над кукувиче гнездо", "Рагтайм", "Амадеус" и т.н. събира кресла, на които са играли участниците в различни мачове за световната титла. Форман е събрал значително количество такива столове, които държи в работния си кабинет. "Ако най-великите шахматисти са седели в тези столове и са размишлявали по няколко часа, то сигурно в тях се пишат и добри сценарии за филми", убеден е гениалният чешки режисьор.

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 30 МАЙ 2013

Попето е №2 в Русия

Капитанът на България изпревари Ето'о и Хълк

Ивелин Попов бе избран за Футболист №2 в руското първенство. Халфът на Кубан се превърна в една от звездите на Премиер лигата само за сезон. Юношата на Левски получи оценка 6,73 за цялостното си представяне. Само 5 стотни не стигнаха на българина, за да стане футболист на годината в класацията на сайта Чемпионат.ком. №1 е арменският съотборник на Попето в краснодарския тим Арас Йозбилис с 6,78. Призовата тройка допълва японската звезда на ЦСКА Москва Кейсуке Хонда с 6,72. В топ 10 попада и бившият футболист на Левски Жоао Жоазиньо. Ни-

Снимка FCKUBAN.RU

Ивелин Попов е с основен принос за достигането на Кубан до евротурнирите

ТОП 10 В РУСИЯ:
1. **Арас Йозбилис (Кубан) 6,78 (20 мача)**
2. **Ивелин Попов (Кубан) 6,73 (22)**
3. **Кейсуке Хонда (ЦСКА М) 6,72 (23)**
4. **Юра Мовсисян (Краснодар и Спартак) 6,67 (21)**
5. **Роман Ерьоменко (Рубин) 6,65 (25)**
6. **Ахмед Муса (ЦСКА М) 6,63 (28)**
7. **Александър Кокорин (Динамо М) 6,60 (22)**
8. **Самуел Ето'о (Анжи) 6,58 (25)**
9. **Михаил Кержаков (Волга) 6,58 (19)**
10. **Жоао Жоазиньо (Краснодар) 6,57 (30)**

сичкият бразилец е абсолютен шампион по системата "гол+пас" с 18 т. (4 гола и 14 асистенции), като изпревари суперзвездата на Анжи Самуел Ето'о, който е със 17 (10 гола и 7 асистенции). Между 10-те най-добри обаче не попадна най-скъпият футболист в Русия - бразилецът Хълк.

25-годишният Попов отбеляза 9 гола, от които 8 през втория полусезон. Бившият ас на Литекс обаче игра само в 23 от 30-те кръга, защото се присъедини към Кубан, когато първенството беше стартирало. Въпреки това той вкара само с 4 попадения по-малко от голмайсторите на шампионата Юра Мовсисян (Краснодар и Спартак М) и Вандерсон (Краснодар).

В последните 2 месеца Ивелин Попов само веднъж не попадна в отбора на кръга. След победата над Анжи (1:0), дошла с негов гол, българинът отново бе засипан с комплименти.

"Безусловно най-добрият футболист във 2-рата половина от сезона се доказа като такъв и в заключителния кръг, отбелязвайки великолепен гол във вратата на Анжи. От малък ъгъл той отправи снаряд, който заблуди защитниците и опитния вратар Владимир Габулов. Този гол класира Кубан в евротурнирите, а като цяло през пролетта българинът вкара 8 гола", коментира Чемпионат.ком.

Визите за Лига Европа донесоха и нов договор на треньора на Кубан Леонид Кучук (Блрс), който е за следващите 3 г. "Треньорският щаб начело с Леонид Кучук се справи напълно със задачите, които му бяха поставени. За първи път отиваме в Европа", обяви президентът на клуба Александър Ткачов.

Бербатов награждава малки футболисти

Димитър Бербатов лично ще награди в събота финалистите от 16-ото издание на детския турнир "Данониада". Мачовете ще се играят на ст. "Българска армия" под патронажа на фондацията на голмайстора на Фулъм. Победителят ще получи купата лично от Бербатов, който е специален гост на церемонията по награждаването. Най-добрите футболисти ще представляват България в мачовете за големия трофей на Международната купа през септември на ст. "Уембли". Във финалните срещи ще се изправят 8 отбора, спечелили зоналните кръгове - Ботев Пд, Брестник, Литекс, Локо ГО, ЦСКА, Кюстендил, Шумен и Черноморец. "Армията" ще е отворена за публика от 10.00 часа, когато започват първите срещи. Финалът е от 11.00 ч., а после е награждаването. Патрон на Международната купа и тази година е новият спортен директор на Реал М Зинедин Зидан.

ГОНЗО ГЛАСИ СЕЛЕКЦИЯ С ИЗГОНЕНИ ОТ ЛЕВСКИ И ЦСКА

Треньорът на Черно море Георги Иванов е набелязал доста любопитни имена, които ще се опита да привлече през лятото. В списъка за селекция попадат настоящият футболист на ЦСКА Мартин Камбуров, бившият играч на "червените" Кирил Котев и миналите през Левски Тодор Христов и Даниел Младенов. Гонзо смята да привлече и поне 3-ма чужденци, които да повишат класата на "моряците". На "Тича" Гонзо направи истинска революция, след като си извоюва пълна независимост, що се касае до трансферната политика. Легендата на Левски не крие, че неговото желание е да окомплектова състав, който да се бори за призовите места в родния шампионат.

Сашо Тонев избра Селтик заради Шампионската лига

Александър Тонев потвърди, че иска да премине от Лех Познан в Селтик, за да играе с първенеца на Шотландия в Шампионската лига. Очаква се скоро трансферът на българина да бъде финализиран, а за това загатна и членът на борда на директорите на полския тим Пьотър Рутковски. "За мен важното е да играя редовно в Шампионската лига. Селтик може да ми даде тази възможност", каза Тонев. Шотландският в. "Дейли Рекорд" съобщи, че "детелините" са оценили българина на 2 млн. паунда. Медии в Германия пък твърдят за сериозен интерес от Вердер Бремен, който е готов да плати 3 млн. евро. "Заедно с Тонев ще вземем най-доброто решение и за 2-те страни. Надявам се да финализираме преговорите по-скоро", заяви Рутковски.

Венци Стефанов пак отрече за пари от Лудогорец

Снимка АВТОРЪТ

Венцеслав Стефанов

Мони ГЕОРГИЕВ

Президентът на Славия Венцеслав Стефанов отново отрече да е взимал пари от Лудогорец за равенството срещу Левски, с което "белите" попречиха на "сините" да спечелят 27-а титла и така подариха шампионската купа на Лудогорец. Стефанов бил готов да получи бонус от шефа на разградчани, но той така и не му предложил. Босът на столетния софийски клуб е категоричен, че за 4-годишната "суша" в Левски основната вина е на собственика на "сините" Тодор Батков. Никой нямал правото да вини вратаря на "белите" Георги Петков за отличните му изяви на "Герена" и жестикулацията, която направи след края на мача по адрес на Батков. "Гошо направи жест и какво? Той искаше 2 седмици да не се бръсне и да си пусне мустак за мача, но не му позволих", каза още Стефанов и разкри, че след мача от последния кръг негов футболист е плакал в съблекалнята заради това, че Левски няма да е шампион. Въпросният играч щял да бъде сред десетината, които ще напуснат 100-годишния клуб това лято. Стефанов е огорчен от присъствалите на най-старото столично дерби журналисти, че продължили да обръщат внимание на голмайстора на "сините" Базил де Карвальо, който след мача нарече Лудогорец "пайнян клуб", а футбола в България - "корупция". "Кой му даде думата на този олигофрен да говори против България?! Ако бях там, щях да му фрасна два шамара и да го пратя обратно в гората... Щом микрофонът е оръдие на труда за журналистите - чукнете го по главата", завърши емоционалният футболен бос.

гледайте

ФУТБОЛ
ПО БНТ 1
13.20 Япония - България
ПО НОВА СПОРТ
12.00 Англия - Ейре (п)
22.00 САЩ - Белгия

кратки

Япония е фаворит срещу България

Япония е фаворит за контролната среща с България днес от 13.20 часа в Нагоя, според Sportingbet. Световният букмейкър приема залози при коефициент 1,60 за победа на азиатския тим. Равенството е оценено с 3,60, а ставката за евентуален успех на "лъвовете" е 5,00. Според Sportingbet, в мача няма да има много голове. Коефициентът за опцията "над 2,5" е 2,10 срещу 1,60 за "под 2,5 гола".

Оперираха халф на Левски

Халфът на Левски Илиян Йорданов претърпя операция на носа. Интервенцията бе наложителна, защото футболистът изпитваше трудности с дишането по време на физически натоварвания. Оперативната намеса няма да попречи на Йорданов да започне подготовка със "сините" на 10 юни.

Пирин ГД се мести в Благоевград

Пирин ГД може да играе домакинските си срещи от новия сезон в "А" група в Благоевград. Причината за това е лошото състояние на терена в Гоце Делчев, от което се оплакваха много от елитните ни отбори. Очаква се неврокопчани без проблем да получат лиценз от БФС, но има вероятност съоръжението в града да не бъде одобрено от футболния съюз. Ако това се случи, Пирин ще се премести в Благоевград. Ръководството на клуба и шефът на благоевградското общинско дружество "Спортни имоти" Валери Миков вече подписаха договор за ползване на ст. "Христо Ботев".

БФС отне лиценза на Етър

БФС отне професионалния лиценз на Етър, който от есента ще може да участва във "В" група. "Боляри" не можаха да довършат първенството заради финансови проблеми. С Етър разтрогнаха и директорът на Детско-юношеската школа Сашо Ангелов, треньорите Румен Данков, Николай Катъров, масажистът Петър Петков, домакинът Христо Селенски и др.

Божинов се надява на нов шанс в Спортинг

Валери Божинов ще се опита да се наложи в Спортинг, ако получи шанс от новия треньор Леонардо Жардим. Това заяви агентът на българския нападател Джери Паломба. След като прекара последния сезон под наем във Верона и Виченца, 27-годишният национал на България ще започне подготовка с тима от Лисабон и ще чака решението на клуба за бъдещето си. "Валери има договор за още 3 г. със Спортинг и ще се върне в Португалия. Смяната на ръководството на клуба и идването на нов треньор може да му даде нов шанс да се наложи. Но нека не избързваме. В момента футболистът е ангажиран с националния отбор на България", каза Паломба.

www.duma.bg

Гонзо гласи селекция с изгонени от Левски и ЦСКА

Стр. 31

Снимка БГНЕС

Италианецът Райнхолд Местнер и новозеландката Лидия Брейди, първият мъж и първата жена, изкачили Еверест без кислородна маска, режат торта, изобразяваща най-високия връх на Земята, в посолството на Великобритания в Катманду в чест на 60-годишнината от първото покоряване на "Покрива на света"

Миура: Повече няма да изкачвам Еверест

80-годишният японски алпинист Юичиро Миура, който стана най-възрастният мъж, достигнал най-високия връх в света Еверест, обяви, че това е последният път, в който той се качва на "Покрива на света". "Три пъти е достатъчно. В този момент мисля само за това как да си почина", каза Миура, който бе покорил Еверест, когато бе на 70 и повтори изкачването на 75 години. Японецът подобри рекорда на непалеца Мин Бахадур Шерчан, който достигна Еверест на 76-годишна възраст през 2008 г. и досега държеше рекорда за най-възрастен човек, изкачил върха.

"Изкачването нямаше да бъде възможно без помощта на хората в Непал, особено на шерпите, които пазеха нашите животи. Най-хубавото нещо от цялата наша експедиция е, че никой не пострада", добави японецът, който бе посрещнат от доста свои фенове в Токио. Възрастният японец е бил екстремен скиор и преди време държал рекорда за най-бързо спускане със ски, но счупи таза си и лявото си бедро през 2009 г., а освен това има и множество операции на сърцето.

Пената иска ревизия на футбола

Нямаше порнография на мача Локо Сф - ЦСКА (2:1), твърди треньор №1 на XX век

Мариан НИКОЛОВ

Димитър Пенев се обяви за ревизия в българския футбол. Почетният президент на ЦСКА призова за сериозни промени заради ниското ново в "А" група. Според треньор №1 на XX век в България отборите трябва да използват повече собствени футболисти и да се намалят чужденците.

"Много се изприказва, преди да завърши първенството от някои отбори, че не е истинско. Търсеха се точки. Това, което трябваше да задоволи любителите на футбола, не се получи. Може би трябва да има една основна ревизия - в деца, юноши - един по-голям процент да участват в нашите представителни отбори. И не виждам, ако това не се направи в кратък период и не се намалят чужденците, как ще стане. Нямам нищо против тях, но нашето първенство ще бъде по-зле и от тази година", заяви Пенев. Според него в отборите е нужно да има "най-малко 50% собствени кадри, които да милеят за клуба си".

Той добави, че очаква следващия сезон да има повече яснота около собствениците на "червените" Димитър Борисов и Иво Иванов и да не се говори всяка седмица дали те си отиват или остават.

"Каква порнография на мача Локо Сф - ЦСКА? Аз не видях голи хора по терена. За да има порно, трябва да има съблечени хора. Футболистите си играха. Естествено, че треньорите са виновни, че ЦСКА излезе с част от юношите в този двубой. Но нека на забравяме, че Миньор Перник преди време излезе с доста повече юноши. Все пак наставникът взима крайното решение кой да играе". Така Пенев отхвърли обвиненията в симулативна игра на "армейците", заради която Локо победи и запази мястото си в елита.

"Милен Радуканов е треньор и иска да остане. Това обаче не зависи само от него. Собствениците и Управителният съвет решават. Беше ми ясно, че Левски няма да успее да задържи преднината. Тимът от "Герена" не можа да победи Славия, тъй като е слаб", завърши легендарният специалист.

Димитър Пенев е приел да е почетен патрон на втория международен турнир за деца (набор 2002-2003) "Мини футболна магия - Микрево 2013" (15 и 16 юни). В него ще участват отбори от България, Гърция и Македония. Заявки са потвърдили ЦСКА, Пирин Благоевград, Вихрен, Беласица, Арис Солун, ФК Василево и Брегалница. Очаква се да потвърди участието си и Ираклис Солун.

Снимка Мони ГЕОРГИЕВ

„Рефан" подкрепи над 900 спортисти

И тази година се проведе футболната среща за купа "Галов" между отборите на "Ботев" и Локомотив Пловдив набор 2002 г., която завърши с резултат 3:1. Младите надежди от "Ботев" спечелиха купата на шампионата, а всички участници получиха подаръци от Ангел Попов, управител на фирма "Рефан". Най-популярната и обичана българска козметична марка за пореден път подкрепи спорта и младите хора, като стана част от спортния празник в памет на Галов.

"Рефан" подари 500 спортни фланелки за феновете на клуб на Локомотив Пловдив. Венелин Терзиев благодари за подкрепата на "Рефан", който постоянно оказва материална и морална помощ на детско-юношеската школа, бойния клуб "Лаута Арми" и фенските структури.

Аматьори в спор за 15 000 лв. на „Албена Къп"

Мони ГЕОРГИЕВ

От 6 до 9 юни за втора поредна година ще се проведе футболният турнир "Албена Къп" за аматьори с патрон Треньор №1 на България за XX век и почетен президент на ЦСКА Димитър Пенев. Първите 8 тима в крайното класиране ще си разпределят 15 000 лв., като шампионът ще прибере 4000, а финалистът 3000. Основният спонсор "Пепси" е предвидил и предметни награди. "Миналата година се записаха за участие 27 отбора, сега заявките са 25, чакаме и още. В зависимост от бройката тимовете ще бъдат разпределени на групи с по 4 или 5 отбора, а първите 2 от всяка ще се класират на 1/8-финалите в схема на директна елиминация. Отново отборите ще са по 6-има състезатели, но за разлика от миналата година, сега вече те могат да картотекират до 4, вместо до 2 резерви", обясни спортният организатор Стефан Йорданов. В турнира ще участват миналогодишните шампиони от ГЕ Принт Сф и финалистите Унекс Сф. Сред записалите се личат имената на редица бивши футболисти от "А" и "Б" група, сред които Валентин Станчев, Милен Петков, Пламен Тимнев, Иво Славчев и др.

гледайте

ПО ТВ + БАСКЕТБОЛ
20.00 Балкан - Рилски спортист
ПО ЕВРОСПОРТ
ТЕНИС
12.00 Ролан Гарос

кратки

Гроздева е 39-а в Мюнхен

Мария Гроздева се провали на 10 м с пневматичен пистолет в турнира от Световната купа по спортна стрелба в Мюнхен. Двукратната олимпийска шампионка се представи под нивото си, след като записа резултат от 375 т., който й отреди 39-о място. Това бе 2-ри старт за нея след тежките административни битки и избирането й за председател на новоучредения Български стрелкови съюз. В първия Гроздева остана 25-а на 25 м пистолет. Моника Костова е 54-та с 373 т. Победи Виктория Чайка (Блрс) със 199,6 т. във финала (384 в квалификацията).

Плачи обявява тима за Франция в неделя

Селекционерът на националния тим по волейбол Камило Плачи ще обяви официално в неделя групата от 12 волейболисти за гостуването на Франция на старта на Световната лига. Първите ни мачове в турнира са на 7 и 9 юни, съответно в Монбелиар и Мец. Италианецът разкри, че вече е наясно със състава, но не иска да прибързва с обявяването на групата, тъй като има близо седмица до пътуването. Отборът заминава за Франция на 5 юни, а преди това ще направи съвместна тренировка и 2 контроли с отбора на Иран в петък и събота от 17.30 ч. в зала "Христо Ботев" при свободен вход.

Гришо иска да спечели "Ролан Гарос"

Григор Димитров (№28 в света) се закани да спечели "Ролан Гарос". Първата ракета на България смята, че има силите да триумфира във втория за годината турнир от Големия шлем. 22-годишният хасковлия играе днес с Лука Пуй (Фр, №324) във II кръг в Париж, а при победа ще срещне световния №1 Новак Джокович (Сърб). На старта Гришо игра с Алехандро Фая (№74), но колумбиецът се отказа в началото на 2-рия сет заради травма. "Когато участваш в турнир, трябва да гледаш позитивно на нещата. Трупаш самочувствие чрез мачовете срещу добри съперници и се чудиш дали не можеш да продължиш още по-напред. Не смятам, че трябва да изпитвам напрежение в този момент. Постигнах победа на турнир от Големия шлем и няма нищо по-хубаво от това. Усещането просто е страхотно. Чувствам се добре на големите кортове срещу най-добрите тенисисти", каза Димитров.

4-има наши във II кръг, Кутровски отпада

Четирима българи се класираха за II кръг на турнира по тенис на червени кортове "Carsberg Cup" в София (награден фонд $10 000). Националите Александър Лазов, Тихомир Грозданов и Валентин Димов записаха победи и заедно с Петър Трендафилов ще играят днес във II кръг. Финалистът от Варна Димитър Кутровски обаче отпадна от Лоран Локоли (Фр) с 2:6, 5:7.